

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่
ในกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม สหสาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS AFFECTING THE RELIGIOUS CONVERSION
OF THE CHRISTIAN CATHOLIC NEW BELIEVERS
IN BANGKOK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Human and Social Development
Inter-Department of Human and Social Development
GRADUATE SCHOOL
Chulalongkorn University
Academic Year 2020
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของ
	คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร
โดย	นายจักรายุทธ เอี่ยมละออ
สาขาวิชา	พัฒนามนุษย์และสังคม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร.ศยามล เจริญรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรมนุญ หนูจักร)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา ธาดานิติ)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร.ศยามล เจริญรัตน์)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์)	

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จักรายยุทธ เอี่ยมละออ : ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสตศาสนิกชน
คาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร. (FACTORS AFFECTING THE RELIGIOUS
CONVERSION OF THE CHRISTIAN CATHOLIC NEW BELIEVERS IN BANGKOK) อ.ที่
ปรึกษาหลัก : ดร.ศยามล เจริญรัตน์

การศึกษาคั้งใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยเก็บข้อมูล
เชิงปริมาณ (Quantitative data) และข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษา
ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชน
คาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่
ในกรุงเทพมหานคร คือ 1) ปัจจัยองค์กรคริสตศาสนา เป็นผลมาจากความสวยงามของพิธีกรรม กิจกรรม
ทางศาสนา สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนการสอนที่เป็นระบบ และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ของ
โบสถ์ที่มีความรวดเร็ว 2) ปัจจัยภายใน มาจากแรงจูงใจภายในจิตใจ ประสบการณ์และวิถีชีวิตที่เป็น
จุดเริ่มต้นไปสู่การตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา 3) ปัจจัยภายนอกในมิติครอบครัว สังคม ชุมชน วัฒนธรรม และ
มิติทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นทั้งแรงจูงใจรวมถึงเป็นปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาด้วย
ได้แก่ 3.1 ด้านครอบครัว ไม่เห็นด้วยและไม่อนุญาตให้เดินทางมาเรียนและเปลี่ยนศาสนา 3.2 ด้าน
เศรษฐกิจ ปัญหาเรื่องค่าครองชีพที่ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายจึงต้องทำงานในวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ และ
3.3 ด้านสังคม ชุมชน และวัฒนธรรม เป็นผลกระทบมาจากการย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในเมืองหลวงทำให้
ความเป็นอยู่เปลี่ยนไปจากสังคมชนบทมาเป็นสังคมเมือง ทำให้คริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่เกิด
ความรู้สึกโดดเดี่ยว เป็นผลมาจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไป และต้องการแสวงหาที่พึ่งพิงทาง
จิตใจ 4) ปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นของผู้ที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา

สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6187281120 : MAJOR HUMAN AND SOCIAL DEVELOPMENT

KEYWORD: Factors effecting the religious conversion, Christian, catholic new believers

Jakkayoot Aiemlaor : FACTORS AFFECTING THE RELIGIOUS CONVERSION OF THE CHRISTIAN CATHOLIC NEW BELIEVERS IN BANGKOK. Advisor: Dr. SAYAMOL CHAROENRATANA, Ph.D.

The study was conducted using Mixed Methods Research. The purposes of the research were 1. To study the factors affecting the religious conversion of the Christian catholic new believers in Bangkok. 2. To study the problems and obstacles affecting the process of the Christian catholic new believers in Bangkok. Data collected by using questionnaires and the semi-structured interview form Data were analyzed using descriptive statistics and content analysis

The research found that the factors affecting the religious conversion of the catholic new believers in Bangkok were 1) Christian organization factors As a result of the beauty of the ritual Religious activities, environment, systematic teaching and learning process, And communication The publicity of the church that is diverse. 2) Internal factors come from the motivation inside the mind. Experienced and the life crisis that started the decision to converts. 3) External factors in the family dimension, social dimension, community, cultural and economic dimension This is both a motive and a problem and obstacle in deciding to converts as well. Including 3.1 in the family, disagree and not allow to travel to study and convert, 3.2 economic, the problem of the insufficient cost of living, therefore having to work On holidays Saturday and Sunday and 3.3 Social, community, and cultural aspects are the effects of migrating to work in the capital. There is a change in the way of life. And wants to seek refuge in the mind. 4) Personal factors leading to the basic information of the converts.

Field of Study: Human and Social
Development

Student's Signature

Academic Year: 2020

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ใน กรุงเทพมหานคร เป็นหัวข้อที่ผู้วิจัยมีความสนใจในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ และวิทยานิพนธ์จะสำเร็จ ลุล่วงไม่ได้หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่านโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ ดร. ศยามล เจริญรัตน์ ที่กรุณาเป็นที่ปรึกษา ให้ความรู้ แนะนำ ช่วยเหลือ และให้ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงอย่างละเอียดถี่ถ้วน ส่งผลให้ผู้วิจัยมีความพยายามพัฒนาผลงานให้ดีที่สุด อีกทั้งต้องขอขอบพระคุณ รศ. ดร. สุวัฒนา ธาดานิติ ที่ให้ความอนุเคราะห์สละเวลาเพื่อมาเป็นประธาน กรรมการในการรสอบวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณ ผศ. ดร. ลัดดาวรรณ ประสุตร์แสงจันทร์ จาก สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ทั้ง 2 ท่านได้ให้ข้อเสนอแนะ มุมมองที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในการจัดทำวิทยานิพนธ์เพื่อให้ผลงานสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 8 ท่าน จากโบสถ์คาทอลิก ในเขตศาสนา ปกครองที่ 1 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ได้แก่ อาสนวิหารอัสสัมชัญ วัดแม่พระลูกประคำ วัดเซนต์หลุยส์ วัดนักบุญยอแซฟ วัดนักบุญโรมัสอัครสาวก วัดอัครเทวดาราฟาแอล วัดราชนิเวศน์แห่งสันติสุข และวัดพระ กุมารเยซู ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์ในการศึกษาวิจัย

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน ตลอดจนขอบคุณเพื่อนหลักสูตร พัฒนามนุษย์และสังคมรุ่น 14 ทุกคน และนายทวิทรัพย์ แสงนุภาพ ที่คอยเป็นกำลังใจ สนับสนุน และ ช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดระยะเวลาในการศึกษาวิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่องานอภิบาลบรรดาศรีคริสต์ศาสนิกชน คาทอลิกใหม่ รวมถึงบุคคลที่สนใจจะเข้ามาศึกษาเรียนรู้คำสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกอยู่ไม่ น้อย สำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟัง คำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

จักรายุทธ เอี่ยมละออ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	5
1.6 นิยามปฏิบัติการ.....	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	8
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ	8
2.1.1 ความหมายของการตัดสินใจ.....	8
2.1.2 กระบวนการตัดสินใจ.....	9
2.1.3 ประเภทการตัดสินใจ	12
2.1.4 แบบการตัดสินใจ.....	14
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนา.....	17
2.3 กระบวนการรับผู้ใหญ่อ้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่.....	26

2.3.1 เอกสารพระศาสนจักรคาทอลิกในจารีตการรับผู้ใหญ่เข้าคริสตศาสนิกชนใหม่	26
2.3.2 พิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิก	38
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	44
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
3.1.1 ประชากร.....	44
3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	45
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
3.2.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม	47
3.2.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง.....	47
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
3.3.1 แบบสอบถาม (Questionnaires).....	48
3.3.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)	49
3.3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	49
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย	49
3.5 ขั้นตอนในการเสนอผลงานวิจัย	49
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	51
4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	51
4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา.....	54
4.2.1 ปัจจัยภายใน.....	55
4.2.2 ปัจจัยภายนอก	57
4.2.3 ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนา.....	62
4.3 ข้อมูลกรณีศึกษาการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาฉบับถือศาสนาคริสต์	69
4.3.1 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1	69

4.3.2 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2	71
4.3.3 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3	72
4.3.4 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4	73
4.3.5 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5	75
4.3.6 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6	77
4.3.7 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7	78
4.3.8 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8	80
4.4 ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์	89
4.4.1 ปัญหาและอุปสรรคจากปัญหาภายในครอบครัว	89
4.4.2 ปัญหาและอุปสรรคจากระบบเศรษฐกิจ	89
4.4.3 ปัญหาและอุปสรรคจากผลกระทบทางสังคม	89
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
5.1 สรุปผลการวิจัย	90
5.1.1 ข้อมูลทั่วไป	90
5.1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา	90
5.1.3 ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา	94
5.2 อภิปรายผล	95
5.2.1 ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา	95
5.2.2 ด้านปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา	97
5.3 ข้อเสนอแนะ	99
5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลวิจัยไปใช้	99
5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	100
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก ก แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์	105

ภาคผนวก ข ข้อความจากพระคัมภีร์	116
ประวัติผู้เขียน	120

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 ช่วงระยะเวลาและกิจกรรมทางศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็น คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก	40
ตารางที่ 3.1 จำนวนคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ เขตศาสนปกครองที่ 1 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ปี ค.ศ. 2016 - 2019	44
ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในโบสถ์คาทอลิกแต่ละแห่ง	46
ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การวิเคราะห์ของผลการวิจัย	48
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง (N=267).....	52
ตารางที่ 4.2 อาชีพและรายได้ (N=267).....	53
ตารางที่ 4.3 สถานภาพ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว (N=267).....	53
ตารางที่ 4.4 ศาสนาเดิมก่อนเปลี่ยนศาสนา (N=267)	54
ตารางที่ 4.5 ปัจจัยภายในด้านแรงจูงใจ และประสบการณ์วิกฤตชีวิต (N=267)	55
ตารางที่ 4.6 ปัจจัยภายนอกในมิติครอบครัว (N=267).....	58
ตารางที่ 4.7 ปัจจัยภายนอกในมิติชุมชน สังคม และวัฒนธรรม (N=267).....	59
ตารางที่ 4.8 ปัจจัยภายนอกในมิติเศรษฐกิจ (N=267).....	61
ตารางที่ 4.9 ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ของ โบสถ์คาทอลิกในระยะแห่งการประกาศข่าวดี (N=267)	62
ตารางที่ 4.10 ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ ของโบสถ์คาทอลิกในระยะเวลาเรียนคำสอน (N=267).....	63
ตารางที่ 4.11 ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ ของโบสถ์คาทอลิกในระยะเวลาแห่งการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ (N=267)	64
ตารางที่ 4.12 ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ ของโบสถ์คาทอลิกในระยะเวลาเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ (N=267).....	65
ตารางที่ 4.13 ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนาในพิธีกรรม และกิจกรรมทางศาสนา (N=267)	66

ตารางที่ 4.14 ปัจจัยด้านองค์การคริสตศาสนาในสภาพแวดล้อมของโบสถ์คาทอลิก (N=267) 67

ตารางที่ 4.15 ปัจจัยด้านองค์การคริสตศาสนาในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ของโบสถ์คาทอลิก (N=267)..... 68

ตารางที่ 4.16 สรุปข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ และข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์ 81

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในทางประวัติศาสตร์คริสต์ศาสนาเริ่มต้นมาจากพระเยซูชาวนาซาเร็ธ (Jesus of Nazareth) เป็นชาวยิวในตระกูลของราชวงศ์กษัตริย์ดาวิด (David) และท่านได้ออกประกาศเทศน์สอนเกี่ยวกับพระอาณาจักรสวรรค์รวมถึงเรื่องราวต่าง ๆ มากมายในการช่วยมนุษยชาติให้รอดและมีบรรดาศิษย์สาวกมากมาย ต่อมาภายหลังอัครสาวก 12 คนที่พระเยซูเจ้าทรงเรียกมาก็ได้เผยแพร่ศาสนาไปทั่วทั้งทวีปยุโรป โดยเรียกยุคนี้ว่ายุคอัครสาวก ต่อเนื่องไปในราวคริสต์ศักราชที่ 313 จักรวรรดิโรมันได้หันมาเปลี่ยนศาสนาเป็นศาสนาคริสต์ ซึ่งในขณะนั้นยังไม่มี การแบ่งแยกระหว่างอำนาจพระศาสนจักรและอำนาจรัฐแต่อย่างใด ภายหลังจากจักรวรรดิโรมันได้เกิดปัญหาทางด้านการเมืองขึ้นจึงได้แบ่งจักรวรรดิโรมันเป็นโรมันตะวันออก และโรมันตะวันตก ทางฝ่ายโรมันตะวันออกจะเรียกศาสนาคริสต์นิกายออร์ทอด็อกซ์ ส่วนฝ่ายโรมันตะวันตกจะเรียกว่าโรมันคาทอลิก ภายหลังจากได้มีการคัดเลือกพระสันตะปาปาขึ้นเพื่อสืบตำแหน่งต่อจากบรรดาอัครสาวกที่ได้ประกาศเทศน์สอนศาสนาต่อจากพระเยซูเจ้าในปีคริสต์ศักราช 1517 และเริ่มเผยแพร่พระศาสนาไปยังประเทศต่าง ๆ โดยการดูแลของสมเด็จพระสันตะปาปาตามแต่ละยุคสมัยจวบจนถึงปัจจุบัน

ส่วนคริสต์ศาสนาในประเทศไทยนั้น ได้เริ่มเข้ามาเผยแพร่ศาสนาตั้งแต่สมัยอยุธยา สूरชัย ชุมศรีพันธ์ (2558: 99) ได้กล่าวถึง मिชชันนารีที่เข้ามาในประเทศไทยว่ามีชาวโปรตุเกสจากนักบวชคณะโดมินิกัน (Dominican) คณะฟรังซิสกัน (Franciscan) และคณะเยสุอิต (Jesuit) สภาพความเป็นอยู่ของผู้คนในสมัยนั้นมีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และความเชื่อ การเผยแพร่ศาสนาของบรรดามิชชันนารีในสมัยนั้นเป็นไปอย่างราบรื่น เพราะนโยบายทางการเมืองของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชต้องการเปิดประเทศให้แก่ชาวตะวันตกรวมทั้งให้เสรีภาพในการเผยแพร่พระศาสนาด้วย ซึ่งการเผยแพร่ศาสนาในสมัยนั้นมิได้มีผู้สนใจเข้ามาศึกษา และเปลี่ยนศาสนาเป็นจำนวนน้อย เนื่องจากปัจจัยทางด้านภาษาที่บรรดามิชชันนารีส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ และที่สำคัญในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระในสมัยนั้นได้ออกประกาศเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1731 ความว่า ห้ามชาวคริสต์ใช้อักษรไทยหรือขอม ในการเขียนหนังสือที่เกี่ยวกับศาสนา ห้ามมิชชันนารีสอนศาสนาคริสต์แก่คนไทย ห้ามคนไทยเปลี่ยนเป็นคริสต์ และห้ามวิพากษ์วิจารณ์ศาสนาของไทย (สूरชัย ชุมศรีพันธ์, 2558: 146) ทำให้การเปลี่ยนศาสนาของคนไทยในสมัยนั้นเป็นไปได้ไม่ได้เลย แต่ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์พระมหากษัตริย์พระองค์ต่อ ๆ มาของสยามประเทศไม่ได้ห้ามประกาศศาสนาให้กับคนจีน คนญวน และผู้อพยพเข้ามาในสยาม ทำให้ศาสนาคริสต์มีการเผยแพร่เฉพาะบุคคลกลุ่มนี้

เท่านั้น จนถึงสมัยรัชกาลที่ 4 สมศรี บุญอุรุษรักษา (2552: 80) ได้กล่าวว่า ในสมัยนั้น พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กับพระสังฆราชปัลเลอกัวซ์ มีความสนิทสนมสัมพันธ์ต่อกัน อย่างแน่นแฟ้น และได้มีการประกาศอนุญาตให้มีการเผยแพร่พระศาสนาของศาสนาคริสต์ให้กับคนไทยทุกคนที่สนใจจะศึกษาพระธรรมคำสอนของคริสต์ศาสนา แต่จำนวนที่คนไทยจะเปลี่ยนศาสนามา นับถือศาสนาคริสต์ก็ยังมีจำนวนที่น้อย เพราะในสมัยพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้มีการพยายามรวมศูนย์อำนาจทางการเมือง มีการเลิกทาสจากบรรดาขุนนางต่าง ๆ และให้รวมเป็นพลเมือง ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐบาลส่วนกลางแทน ขวลิต ตริยะประเสริฐ (2559: 29) และชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ (2552: 60) ได้กล่าวว่า ในรัชกาลที่ 6 ได้ทำให้การเป็นพลเมืองชัดเจนยิ่งขึ้นโดยการ ออกกฎหมายสัญชาติ (Nationality act) ซึ่งเป็นกฎหมายที่จำแนกความเป็นพลเมืองของไทย โดย ระบุให้คนเหล่านี้เป็นคนไทย บุคคลที่ได้กำเนิดในพระราชอาณาจักรถือเป็นคนไทย ส่งผลให้ชาว คาทอลิกซึ่งเดิมเป็นคนต่างชาติ เช่น โปรตุเกส เวียดนาม จีน ลาว ญวน ได้รับสัญชาติไทยและกลาย มาเป็นคนไทยทางกฎหมายในเวลาต่อมาทั้งหมด ขวลิต ตริยะประเสริฐ (2559: 29) ได้อธิบายถึง ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยที่กรมการศาสนารับรองมีทั้งหมด 2 นิกาย ได้แก่ นิกายโรมันคาทอลิก (Roman Catholic) และนิกายโปรเตสแตนต์ (Protestant Christian Church) ซึ่งนิกายโปรเตสแตนต์นี้เป็นนิกายที่แยกตัวออกจากนิกายโรมันคาทอลิกในภายหลัง โดยบาทหลวงมาร์ติน ลูเธอร์ (Martin Luther) ชาวเยอรมัน เน้นการศึกษาและแบ่งปันพระคัมภีร์ เป็นนิกายที่ไม่มีบาทหลวง มีแต่ ศาสนาจารย์เป็นผู้เผยแผ่ ศาสนิกจะรับศีลล้างบาป และศีลมหาสนิท

สำหรับจำนวนประชากรในประเทศไทยนั้น มีประชากรจำนวน 66.5 ล้านคน ใน พ.ศ. 2562 ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทยและจากการสำรวจของสำนักงานสถิติพยากรณ์ สำนักงาน สถิติแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2558 ได้ทำการสำรวจสถิติผู้นับถือศาสนาคริสต์ พบว่ามีผู้นับถือศาสนาคริสต์ อยู่ที่ร้อยละ 1.1 ของประชากรทั้งประเทศ และจากสำรวจของสภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิก แห่งประเทศไทยคริสต์ศักราช 2017 มีจำนวนทั้งสิ้น 380,374 คน จากอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ มี จำนวน 119,497 คน อย่างไรก็ตาม ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ตั้งแต่ปีค.ศ. 2016-2019 ได้มี คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ที่ได้รับศีลล้างบาปมาเป็นจำนวน 796 คน ซึ่งในแต่ละปีจะมีผู้สนใจ เปลี่ยนศาสนาจนได้รับศีลล้างบาปประมาณ 150 - 170 ราย แต่ในปีค.ศ. 2019 มีผู้เข้ารับศีลล้างบาป ถึง 205 ราย ๆ จึงเป็นที่น่าสนใจว่าเพราะเหตุปัจจัยใดจึงมีประชากรส่วนหนึ่งได้หันมานับถือศาสนา คริสต์นิกายโรมันคาทอลิกจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะในเขตศาสนปกครองที่ 1 ของอัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ ซึ่งอยู่ในบริเวณเขตพื้นที่บางรัก ยานนาวา สัมพันธวงศ์ พระโขนง และในจังหวัด สมุทรปราการ นั้นถือได้ว่า เป็นเขตของสังคมเมือง ที่มีความเจริญทางด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ทั้งใน ด้านการคมนาคมขนส่ง การสื่อสาร มีบริษัท ห้างร้าน สำนักงานต่าง ๆ มีองค์กรสถาบันทางเศรษฐกิจ อยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งบุคคลที่จะเปลี่ยนใจมานับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกนั้น ต้องผ่าน

กระบวนการรับเข้าต่าง ๆ และต้องใช้ระยะเวลาานพอสมควร โดยเฉพาะต้องผ่านการเรียนคำสอนที่ต้องเดินทางมาเรียนที่โบสถ์ประมาณ 50 ครั้ง ใช้ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี รวมไปถึงการร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมทางคริสต์ศาสนาอื่น ๆ อีกด้วย

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญและสนใจที่จะทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้มีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตชนใหม่ในปัจจุบัน นอกจากนี้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนศาสนาในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกของประเทศไทยยังไม่เคยมีผู้ใดได้ทำการศึกษาไว้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความจำเป็นและมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพปัญหา สาเหตุปัจจัย กระบวนการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร รวมถึงกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชนที่ทางสภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้ประกาศใช้ ซึ่งแต่ละโบสถ์จะสามารถนำไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและสังคมโดยรวมของโบสถ์ได้มากน้อยเพียงใด ผลงานวิจัยนี้จึงอาจเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานและพัฒนางานขององค์กรด้านศาสนา และสามารถสะท้อนถึงสภาพการณ์ของสังคมเมืองในประเทศไทยปัจจุบันได้ โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของโบสถ์คาทอลิก และชุมชนทางศาสนา อันจะเป็นรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

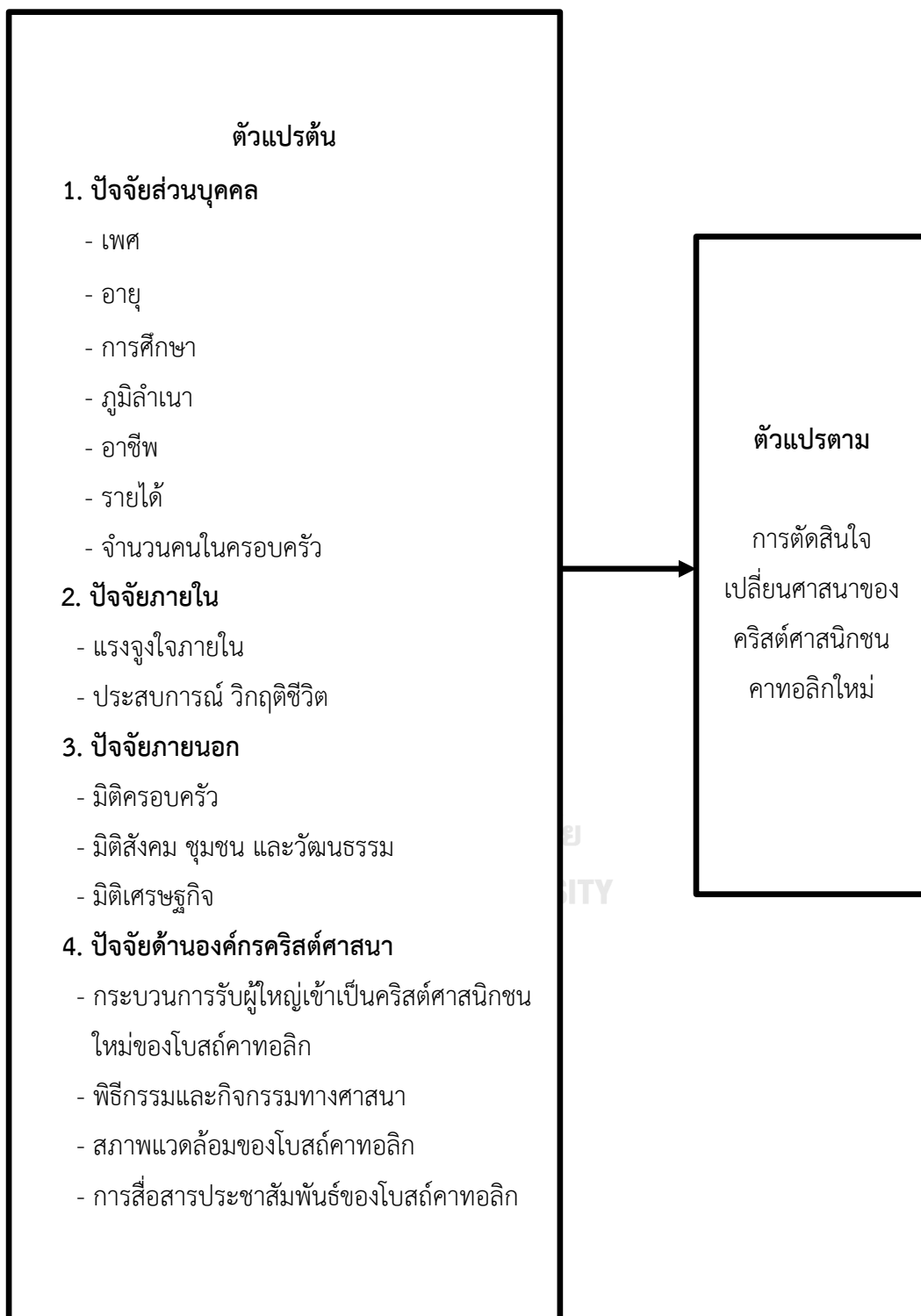
1.2 คำถามวิจัย

- (1) ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร
- (2) ปัญหา อุปสรรคในการเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร มีอะไรบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร
- (2) เพื่อศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร

1.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย

1.5 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาในประเด็น ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร โดยมุ่งเน้นเฉพาะคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ที่ได้รับศีลล้างบาปเข้ามาเป็นสมาชิกในพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก และอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

1.6 นิยามปฏิบัติการ

(1) **ปัจจัย** หมายถึง ส่วนประกอบที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนใหม่ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ภูมิลำเนา สถานภาพ รายได้ 2) ปัจจัยภายใน ได้แก่ แรงจูงใจ ประสบการณ์ วิกฤตชีวิต 3) ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนา ได้แก่ กระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ พิธีกรรมและกิจกรรมทางศาสนา สภาพแวดล้อมของโบสถ์คาทอลิก และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ของโบสถ์คาทอลิก

(2) **การตัดสินใจ** หมายถึง กระบวนการในการใช้ความรู้ความสามารถจากประสบการณ์และนำข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่นั้นมาเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจ เพื่อวิเคราะห์ตัวเลือกและเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดอย่างมีเหตุผลผลและมีความรอบคอบเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ส่งผลให้การตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่นั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

(3) **การเปลี่ยนศาสนา** หมายถึง การเปลี่ยนระบบความเชื่อจากศาสนาหนึ่งไปยังอีกศาสนาหนึ่ง ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงหมายถึงการเปลี่ยนจากศาสนาอื่น ๆ เป็นศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

(4) **คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ (คริสตชน)** หมายถึง บุคคลในวัยผู้ใหญ่ ที่ก่อนหน้านี้เป็นศาสนิกชนของศาสนาอื่น ๆ แล้วตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา โดยได้รับศีลล้างบาปตามพิธีกรรมของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ในโบสถ์คาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขตศาสนปกครองที่ 1

(5) **พระศาสนจักรโรมันคาทอลิก** หมายถึง กลุ่มคนและกลุ่มองค์การทางศาสนาคริสต์ มีศูนย์กลางอยู่ที่นครรัฐวาติกัน กรุงโรม ประเทศอิตาลี โดนมียพระสันตะปาปาเป็นประมุข

(6) **ศีลล้างบาป** หมายถึง ศีลศักดิ์สิทธิ์ประการที่ 1 ของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกที่คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกทุกคนต้องได้รับ และศีลศักดิ์สิทธิ์นี้สามารถรับได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น เป็น

ศีลที่มีความสำคัญและมีความหมาย กล่าวคือ เป็นการลบล้างบาปกำเนิดที่ติดตัวมาอันเนื่องมาจากที่บรรพบุรุษคู่แรกคือ อาดัม (Adam) และเอวา (Eve) ได้ซัดคำสั่งของพระเจ้าในสวนเอเดน (Garden of Eden) การรับศีลล้างบาปจึงหมายถึงการกลับตัวกลับใจมาพึ่งพระเจ้าและเพื่อลบล้างบาปผิดที่ติดตัวมา เป็นเสมือนการเริ่มต้นใหม่ในความเชื่อ

(7) ศีลกำลัง หมายถึง ศีลศักดิ์สิทธิ์ประการที่ 2 ของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกที่คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกทุกคนต้องได้รับ และศีลศักดิ์สิทธิ์นี้สามารถรับได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น เป็นศีลที่บ่งบอกว่า ผู้รับนั้นมีการเจริญเติบโตทางความเชื่อ พร้อมทั้งจะออกไปดำเนินชีวิตตามหลักคำสอน และมีผลกำลังที่จะยืนยันในความเชื่อที่ตนเองนับถือ

(8) ศีลมหาสนิท หมายถึง ศักดิ์สิทธิ์ประการที่ 3 ของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกที่คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกทุกคนต้องได้รับ โดยรับได้ทุกวันอาทิตย์หรือทุกโอกาสที่มาร่วมพิธีกรรมที่โบสถ์ ศีลศักดิ์สิทธิ์ประการนี้เป็นเครื่องหมายถึงพระกายและพระโลหิตของพระเยซูเจ้าที่ได้ยอมสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนเพื่อมนุษย์ทุกคน เป็นสัญลักษณ์ถึงความรัก และเป็นการนำพระเยซูเจ้ามาประทับในตัวของผู้รับศีลผ่านทางรูปแผ่นปังไร้เชื้อที่ผ่านพิธีบูชาขอบพระคุณในทุกวันอาทิตย์ เพื่อเตือนใจผู้รับศีลศักดิ์สิทธิ์พระการนี้ให้ระลึกเสมอว่าตัวเขามีพระเยซูอยู่กับเขาตลอดเวลา และมองเพื่อนมนุษย์ทุกคนเป็นเสมือนพระเยซูเจ้าด้วย

(9) กระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชน หมายถึง ขั้นตอนการพิจารณา คัดสรร และเรียนคำสอนทางคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก โดยใช้ระยะเวลาอย่างน้อย 1 ปี ก่อนจะมีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา และขอรับศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 3 ศีล ได้แก่ ศีลล้างบาป ศีลกำลัง และศีลมหาสนิทเพื่อเข้ามาเป็นสมาชิกในพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก

(10) พี่เลี้ยง (Sponsors) หมายถึง คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกที่มีความประสงค์จะช่วยดูแล แนะนำ และเข้าชั้นเรียนเป็นเพื่อนร่วมเดินทางในการเรียนรู้คำสอนทางคริสต์ศาสนา

(11) พ่อ-แม่อุปถัมภ์ หรือพ่อ-แม่ทูลหิ้ว (God parents) หมายถึงผู้ที่คอยดูแล แนะนำให้ผู้รับศีลล้างบาปเติบโตขึ้นในความเชื่อ และการเป็นคริสตชนคาทอลิกที่ดี โดยปกติจะเป็นผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก โดยมีเพศเดียวกับผู้รับศีลล้างบาป และอายุมากกว่าผู้รับศีลล้างบาปพอสมควร ทั้งนี้ เพื่อจะได้สามารถดูแลชี้แนะลูกทูลหิ้วของตนได้ และป้องกันปัญหาชู้สาวที่อาจจะเกิดขึ้นได้ การเลือกพ่อ-แม่อุปถัมภ์จึงควรเป็นผู้ที่รู้จักมักคุ้นและเป็นที่เคารพ นับถือของผู้รับศีลด้วยเป็นผู้ที่มีความเชื่อ ความศรัทธา สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนอื่นได้

(12) กระแสเรียก (Vocation) มาจากคำภาษาลาติน คือ "Vocare" แปลว่า เรียก หรือเสียงเรียก เป็นการเชื่อเชิญ ระหว่างผู้เรียก กับผู้ถูกเรียก นั่นคือ เป็นการเรียกจากพระเจ้า พระองค์เป็นผู้ริเริ่มในความสัมพันธ์กับเรามนุษย์ ด้วยความรักที่เป็นอิสระอย่างแท้จริง กระแสเรียกจึงเป็นพระพร หรือของประทานจากพระเจ้า เป็นการเรียก "ภายใน" จิตใจ เชื่อเชิญหรือท้าทายให้เรา

มนุษย์ต้อง "ตัดสิ้นใจ" เลือกว่าด้วยน้ำใจอิสระของเรา ตามสภาพความจำกัดที่แวดล้อมเรา ในเวลา สถานที่ และในธรรมชาติของเรา

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ได้ทราบถึง ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสิ้นใจในการเปลี่ยนศาสนาของ คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ ในกรุงเทพมหานคร
- (2) ได้ทราบถึง กระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ที่มีผลต่อกระบวนการ ตัดสิ้นใจในการเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ ในกรุงเทพมหานคร
- (3) ได้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคในการตัดสิ้นใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก ใหม่ ในกรุงเทพมหานคร
- (4) ได้ข้อมูลสำหรับโบสถ์คาทอลิกหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการวางแผน พัฒนาการส่งเสริมให้บุคคลตัดสิ้นใจมาเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่หรือพัฒนา กระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ของโบสถ์คาทอลิกให้มีความ เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมของโบสถ์คาทอลิกในแต่ละ พื้นที่มากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ใน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัย ได้แก่

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

2.1.1 ความหมายของการตัดสินใจ

2.1.2 กระบวนการตัดสินใจ

2.1.3 ประเภทการตัดสินใจ

2.1.4 แบบการตัดสินใจ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนา

2.3 กระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่

2.3.1 เอกสารพระศาสนจักรคาทอลิกในจารีตการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่

2.3.2 พิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารองค์การหรือการบริหารจัดการเกี่ยวกับเรื่องส่วนบุคคล ซึ่งการตัดสินใจในแต่ละครั้งอาจมีผลที่ตามมาทั้งดีและไม่ดี กระบวนการตัดสินใจจึงเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนเป็นขั้นเป็นตอน สุริยะ เจียมประขานรากร (2549: 170) ได้กล่าวถึง กระบวนการตัดสินใจไว้ว่า กระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้องและสมบูรณ์แบบจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล และปราศจากการใช้อารมณ์ จะเห็นได้ว่าการตัดสินใจนั้นมีใช้เพียงการคิดแก้ปัญหาให้เสร็จแบบรวดเร็วเท่านั้น แต่ยังคงต้องมีการไตร่ตรองถึงผลกระทบทางบวกและทางลบ โดยจะต้องมีการวิเคราะห์และใช้ความคิดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ค้นพบมาประกอบกัน และนำมาพิจารณาหาทางเลือกที่เป็นไปได้เพื่อหาแนวทางในการดำเนินการก่อนทำการตัดสินใจ

2.1.1 ความหมายของการตัดสินใจ

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “การตัดสินใจ” ไว้หลายท่าน เช่น ภารดี อนันต์นาวิ (2553: 159) ให้ความหมายว่า การตัดสินใจคือกระบวนการที่มีการนำเอาเหตุมาใช้ในการพิจารณา เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล และหาทางเลือกอันนำไปสู่การปฏิบัติจนบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนด

การตัดสินใจจึงเป็นรูปแบบของกระบวนการที่เป็นขั้นเป็นตอน และต้องมีความรอบคอบ ประกอบในการตัดสินใจเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2552: 30) ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า การตัดสินใจหมายถึงการหาทางเลือกที่จะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบในการนำไปสู่ข้อยุติ เพื่อผลลัพธ์ที่พึงพอใจ การตัดสินใจที่ดีต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง และเป็นที่ยอมรับของบุคคลต่าง ๆ จึงจะเป็นการตัดสินใจอย่างมีคุณภาพ

ภารตี อนันต์นาวิ (2553: 158) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การตัดสินใจคือการตกลงใจว่าจะกระทำหรือไม่ เป็นกระบวนการที่แสดงให้เห็นว่าการตัดสินใจนั้นจะนำไปสู่การปฏิบัติ เพราะกระบวนการตัดสินใจจะสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อมีการนำไปปฏิบัติจึงจะถือว่าเป็นการตัดสินใจ

จากความหมายของการตัดสินใจที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การตัดสินใจหมายถึง กระบวนการในการใช้ความรู้ความสามารถจากประสบการณ์ และนำข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่นั้นมาเป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์ตัวเลือก และเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดอย่างมีเหตุมีผล และมีความรอบคอบเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ส่งผลให้การตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนใหม่นั้นมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงขึ้น

2.1.2 กระบวนการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่มีความละเอียดอ่อน ซึ่งกระบวนการตัดสินใจต้องมีความเป็นเหตุเป็นผล และความถูกต้องเหมาะสม โดยผู้ตัดสินใจไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจในเรื่องใดก็ตาม ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการทั้งด้านประสบการณ์ ความรู้ หลักการ เหตุผล และทฤษฎี ซึ่งขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจมีความสำคัญอย่างมากต่อคุณภาพการตัดสินใจนั้น (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2552: 35) ดร็กเกอร์ (Drucker, 1970: 124-126 อ้างถึงในศรีบุญ พงศ์ประเสริฐสิน, 2554: 55) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้ตัดสินใจสามารถเลือกและหาทางออกในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้กระบวนการในการตัดสินใจยังประกอบด้วยลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ที่นำไปสู่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และส่งผลให้ผลลัพธ์ที่ตามมาเป็นไปตามจุดประสงค์ หรือใกล้เคียงกับความต้องการทำให้เกิดความพึงพอใจต่อผู้ตัดสินใจ

กริฟฟิทท์ (Griffiths, 1959 อ้างถึงใน ภารตี อนันต์นาวิ, 2553: 173-175) มีความเห็นว่าการตัดสินใจเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการ หน้าที่หลักของการบริหารจัดการคือ การสั่งการและควบคุมกระบวนการตัดสินใจ โดยเสนอว่า กระบวนการในการตัดสินใจควรมีขั้นตอน ดังนี้

(1) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา และข้อจำกัดของปัญหา ขั้นนี้เป็นขั้นแรกของการตัดสินใจ ผู้นำ ผู้บริหาร หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งจะต้องมีความเข้าใจถึงปัญหาที่ต้องตัดสินใจเพื่อเป็นแนวทางในการนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็น ปัญหา

ที่เกิดขึ้นเป็นเครื่องทำทลายความสามารถของผู้นำ และวัดความสามารถในการตัดสินใจ โดยต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในปัญหานั้น เพื่อให้การตัดสินใจนั้นมีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(2) วิเคราะห์และประเมินผล เมื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาแล้วต้องนำปัญหานั้นมาวิเคราะห์ และประเมินผลว่าปัญหานั้นมีความหมายต่อผู้นำหรือองค์กรอย่างไร และจะต้องดำเนินการอย่างไรกับปัญหานั้น การตัดสินใจของผู้นำหรือตัวเรานั้นบางครั้งอาจต้องให้ผู้อื่นมาร่วมกันเสนอแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ผู้นำต้องรู้ว่าเมื่อใดควรตัดสินใจหรือเมื่อใดไม่ควรตัดสินใจ การที่ผู้นำตัดสินใจในทุก ๆ เรื่องอาจทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความไม่พอใจขึ้นได้

(3) สร้างเกณฑ์และมาตรฐานเพื่อประเมินผลทางเลือกหรือการตัดสินใจ ผู้นำต้องคิดนำเสนอเนื้อหาและแนวทางในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากที่จะทำให้ผู้ร่วมงานเห็นถึงความสามารถของผู้นำ ในการใช้หลักและวิธีการในการตัดสินใจตามหลักการบริหารมาน้อยเพียงใด ช่วยให้บุคคลภายในองค์กรมีการตัดสินใจที่ถูกต้องและเกิดความรู้สึกดีต่อการตัดสินใจของผู้นำเอง ด้วย ซึ่งการคิดนำเสนอเนื้อหาและการหาแนวทางในการตัดสินใจต้องอาศัยความกระตือรือร้น คุณธรรม แรงกระตุ้น และการรับรู้ของผู้นำหรือผู้ร่วมงานที่ตรงกับความมุ่งหมายขององค์กร

(4) การรวบรวมข้อมูล ผู้นำต้องรวบรวมฐานข้อมูลที่ตรงกับปัญหามากที่สุด เพื่อนำข้อมูลนั้นมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ ผู้นำจำเป็นต้องใช้ข้อมูล และดำเนินการตัดสินใจเพื่อให้การตัดสินใจนั้นถูกต้องมากที่สุด

(5) การเลือกข้อมูลที่ต้องการเพื่อหาทางเลือกหรือวิธีการแก้ปัญหาคือดีที่สุด ผู้นำต้องเลือกข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ซึ่งข้อมูลนั้นต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องมีความเป็นไปได้และเป็นที่ยอมรับของผู้นำ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ รวบรวมข้อมูล จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล และเลือกข้อสรุปที่มีความเป็นไปได้ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จอย่างดีที่สุด

(6) ลงมือปฏิบัติตามทางเลือกที่ดีกว่า การปฏิบัติงานในขั้นนี้ประกอบด้วย การวางแผนการแก้ไขปัญหา ควบคุมกิจการภายในโปรแกรม ประเมินผลที่ได้รับ และขั้นตอนสุดท้ายคือการนำผลที่ได้ไปใช้เพื่อทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2552: 37) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการการตัดสินใจที่สอดคล้องกับ สตีเฟน พี. โรบบินส์ (Stephen P. Robbins, 1990 อ้างถึงใน เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2552: 35) โดยได้แบ่งกระบวนการของการตัดสินใจไว้ 5 ขั้นตอน

(1) การกำหนดปัญหา หรือสภาวะของปัญหา

(2) การกำหนดมาตรการสำหรับวิเคราะห์ปัญหา เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงเป็นการระบุถึงลักษณะปัจจัยต่าง ๆ ที่จะต้องนำไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจ

(3) การเรียงลำดับความสำคัญของมาตรการหรือปัจจัยที่กำหนดไว้และควรมีน้ำหนักค่าคะแนนในแต่ละปัจจัยด้วย ซึ่งจะทำให้การตัดสินใจนั้นถูกต้องมากยิ่งขึ้น

(4) การกำหนดทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ เมื่อมีทางเลือกแล้วขั้นตอนต่อไปจะเป็นการประเมินจุดแข็งจุดอ่อนของแต่ละทางเลือกเพื่อเป็นการค้นหาวิธีการต่าง ๆ สำหรับแก้ไขปัญหาหรือค้นหาทางเลือกเพิ่มเติม

(5) ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดี และเหมาะสมที่สุด

พิบูล ทีปะपाल (2550: 110-111) ได้เสนอกระบวนการตัดสินใจที่มีเหตุผลประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

(1) กำหนดปัญหา (Define the Problem) เป็นขั้นตอนแรกในกระบวนการตัดสินใจ โดยจะต้องกำหนดปัญหาที่จะต้องตัดสินใจนั้นให้ชัดเจน

(2) กำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการตัดสินใจ (Identify the Decision Criteria) เมื่อกำหนดปัญหาแล้วผู้ตัดสินใจต้องมีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินใจให้ชัดเจน

(3) กำหนดน้ำหนักให้กับเกณฑ์เหล่านั้น (Allocation Weights to the Criteria) เป็นเรื่องของการกำหนดค่าน้ำหนักให้กับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นมา มากน้อยแตกต่างกันไปตามความสำคัญ โดยให้น้ำหนักมากกับเกณฑ์ที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจ ดังนั้น ผู้ตัดสินใจจะต้องให้น้ำหนักความสำคัญตามลำดับ

(4) กำหนดทางเลือก (Develop alternatives) อาจมีหลายทางเลือกในการแก้ไขปัญหา ผู้ตัดสินใจจะต้องกำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ เพื่อสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

(5) ประเมินทางเลือก (Evaluate the Alternative) ผู้ตัดสินใจต้องวิเคราะห์และประเมินทางเลือกแต่ละทาง โดยพิจารณาจากคะแนนในเกณฑ์การตัดสินใจ โดยพิจารณาจุดเด่นจุดด้อยของแต่ละทางเลือก แล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกัน

(6) เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the Best Alternative) ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่มีคะแนนสูงที่สุด

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นกระบวนการที่ผู้ตัดสินใจใช้ความรู้ ประสบการณ์ หลักการ เหตุผล และทฤษฎี เพื่อค้นหาและเลือกทางออกที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

(1) ทำความเข้าใจและกำหนดขอบเขตของปัญหา

(2) วิเคราะห์ ประเมินผล และกำหนดเกณฑ์การตัดสินใจ

(3) รวบรวมข้อมูล โดยเรียงลำดับจากความสำคัญตามน้ำหนักเกณฑ์การตัดสินใจ

(4) กำหนดทางเลือกหรือวิธีการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด โดยประเมินจุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละทางเลือก

(5) ตัดสินใจเลือกวิธีการที่ดีและเหมาะสมที่สุด

2.1.3 ประเภทการตัดสินใจ

การตัดสินใจในปัญหามักมีรูปแบบที่แตกต่างกัน รูปแบบการตัดสินใจจึงแตกต่างกันตามประเภทของปัญหา ทั้งนี้ พิบูล ทีปะपाल (2550: 116-117) ได้แยกการตัดสินใจออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

(1) การตัดสินใจที่มีโปรแกรมกำหนดไว้ (Programmed Decisions) เป็นการตัดสินใจในงานประจำวันที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ ซ้ำ ๆ ซึ่งสามารถกำหนดแนวทางล่วงหน้าให้เป็นสูตรสำเร็จสำหรับการตัดสินใจ เนื่องจากปัญหามีรูปแบบโครงสร้างชัดเจน การตัดสินใจตามโปรแกรมที่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า จึงช่วยให้ผู้ตัดสินใจสะดวกต่อการปฏิบัติ โดยยึดการตัดสินใจในรูปแบบเดิมที่เคยใช้สำหรับการตัดสินใจมาก่อนเป็นหลัก

(2) การตัดสินใจที่ไม่มีโปรแกรมกำหนดไว้ (Nonprogrammed Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ไม่มีแนวทางสำเร็จรูป ผู้ตัดสินใจจะต้องเผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์ใหม่ที่ไม่เคยตัดสินใจมาก่อน ดังนั้น การตัดสินใจในลักษณะนี้จึงไม่สามารถกำหนดโปรแกรมไว้ล่วงหน้าได้

(3) การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (Strategic Decisions) เป็นรูปแบบการตัดสินใจที่ไม่มีโปรแกรมกำหนดไว้ล่วงหน้าเช่นกัน การตัดสินใจในเชิงรูปแบบกลยุทธ์นี้เป็นการตัดสินใจในรูปแบบของคณะกรรมการการบริหารระดับสูง เพื่อกำหนดทิศทางหรือแนวทางในการปฏิบัติงานในระยะยาวให้กับองค์กร ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับพันธกิจ หรือปรัชญาขององค์กร

ส่วน ธร สุนทรายุทธ (2551: 392-393) แบ่งประเภทการตัดสินใจออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

(1) การตัดสินใจโดยเอกบุคคคล และการตัดสินใจโดยกลุ่ม การตัดสินใจโดยเอกบุคคคล หมายถึงการตัดสินใจเพียงบุคคคลคนเดียว ส่วนการตัดสินใจแบบกลุ่มอาจอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการ หรือเพื่อนร่วมงานที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การตัดสินใจโดยกลุ่มมักเป็นเรื่องที่ซับซ้อนกว่าการตัดสินใจโดยเอกบุคคคล การตัดสินใจโดยกลุ่มนั้นจะมีการร่วมกันระดมสมองในรูปแบบของการประชุมและเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปรายถกเถียงอย่างมีเหตุมีผล ทำให้การกำหนดทางเลือกสำหรับการตัดสินใจมีมากขึ้น

(2) การตัดสินใจส่วนบุคคลและการตัดสินใจในองค์กร สำหรับการตัดสินใจส่วนบุคคลนั้นเป็นการตัดสินใจของบุคคคลในแง่ผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าองค์กร ส่วนการตัดสินใจในองค์กรนั้นผู้ที่ทำการตัดสินใจต้องยึดมั่นในเป้าหมายขององค์กรที่จะต้องปฏิบัติให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจจึงต้องเลือกทางเลือกที่จะทำให้เป้าหมายขององค์กรบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

(3) การตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า หมายถึง การแก้ปัญหาสำหรับปัญหาใด ๆ โดยเฉพาะที่การเตรียมการไว้บางส่วน ส่วนใหญ่จะเป็นงานที่ทำตามกฎระเบียบหรือทำตามมาตรฐานที่ใช้ในระเบียบปฏิบัติ ซึ่งได้มีการกำหนดทางเลือกที่มีการชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการตัดสินใจไว้แล้ว ซึ่งมักเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำหรือเกิดขึ้นซ้ำ ๆ จนผู้ตัดสินใจสามารถคาดการณ์ผลของการตัดสินใจ

เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง ส่วนการตัดสินใจที่ไม่มีการกำหนดล่วงหน้าเป็นการแก้ปัญหาที่มีความคลุมเครือและซับซ้อน ไม่มีการเตรียมการหรือกำหนดรูปแบบไว้ล่วงหน้า การตัดสินใจในลักษณะนี้มักจะไม่เป็นไปตามกฎหรือระเบียบปฏิบัติแต่จะอาศัยความรู้ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ และดุลพินิจส่วนตัวของผู้ตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน หากผู้ตัดสินใจสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ

(4) การตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ และการตัดสินใจเชิงดำเนินการยุทธศาสตร์ตามสถานการณ์ คือ การตัดสินใจที่สามารถจัดลำดับตามศักยภาพในการจัดการกับความซับซ้อน มีความเรียบง่ายมีข้อมูลครอบคลุมไม่ขัดแย้งกัน มีรูปแบบการจัดการที่ยืดหยุ่นซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาที่ดี โดยการตัดสินใจจะทำการเปรียบเทียบผลที่ตามมาของทางเลือกต่าง ๆ และตามระดับความต้องการของผู้ตัดสินใจ มีการสำรวจหาทางเลือกจนกว่าจะได้วิธีปฏิบัติที่น่าพอใจ แต่ถ้าไม่พบทางออกที่น่าพอใจก็ต้องลดระดับความพอใจลง

จากคำอธิบายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ประเภทของการตัดสินใจสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

(1) การตัดสินใจโดยเอกบุคคคล และโดยกลุ่ม ซึ่งการตัดสินใจโดยเอกบุคคคล เป็นการตัดสินใจเพียงคนเดียวเท่านั้น ส่วนการตัดสินใจโดยกลุ่มเป็นการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหรือเพื่อนร่วมงาน

(2) การตัดสินใจส่วนบุคคลและการตัดสินใจในองค์การ การตัดสินใจส่วนบุคคลนั้นเป็นการตัดสินใจในแง่ผลประโยชน์ส่วนตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งมากกว่าองค์การ ส่วนการตัดสินใจในองค์การเป็นการตัดสินใจโดยยึดเป้าหมายขององค์การเป็นหลักในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ

(3) การตัดสินใจที่มีโปรแกรม และการตัดสินใจที่ไม่มีโปรแกรมกำหนดไว้ ซึ่งการตัดสินใจที่มีโปรแกรมกำหนดไว้เป็นการตัดสินใจในเรื่องที่เคยเกิดขึ้นแล้วจนมีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา นั้น จนทำให้ผู้ทำการตัดสินใจสามารถกำหนดและคาดการณ์ความถูกต้อง หรือความเหมาะสมจากการตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ ส่วนการตัดสินใจที่ไม่มีโปรแกรมกำหนดไว้เป็นการตัดสินใจในเรื่องที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน จึงทำให้ยังไม่มีประสบการณ์ในประเด็นปัญหานั้น ทำให้ไม่มีแนวทางที่สำเร็จรูปในการเตรียมการหรือกำหนดรูปแบบไว้ล่วงหน้า ที่ต้องอาศัยความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และดุลพินิจภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนของผู้ตัดสินใจ

(4) การตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ และการตัดสินใจเชิงดำเนินการยุทธศาสตร์ตามสถานการณ์ เป็นการตัดสินใจโดยคณะกรรมการระดับสูงที่มีประสบการณ์ตรงในเรื่องต่าง ๆ รวมถึงผู้ที่เคยดำเนินการตัดสินใจในประเด็นปัญหานั้น ๆ มาแล้ว เพื่อกำหนดแนวทางในระยะยาว ตาม

ศักยภาพในการจัดการกับความซับซ้อน ความขัดแย้ง ฯลฯ รูปแบบการบริหารแบบยืดหยุ่นนั้นจะช่วยแก้ปัญหาได้ โดยมีการสำรวจทางเลือกจนกว่าจะได้รับวิธีที่น่าพอใจ แต่ถ้าไม่พบทางออกที่น่าพอใจก็ควรจะลดระดับความพึงพอใจในประเด็นนั้น ๆ ลง

2.1.4 แบบการตัดสินใจ

ในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ผู้ที่สนใจจะสามารถเปลี่ยนศาสนาให้เกิดประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องมีแบบในการตัดสินใจที่ดีสำหรับการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับแบบการตัดสินใจหลายแนวคิด เช่น 1.4.1 แนวคิดของเอเวอร์ราตและมอร์ริส (Everard and Morris) และ 1.4.2 แนวคิดของวรูมและเยตตัน (Vroom & Yetton)

2.1.4.1 แบบการตัดสินใจตามแนวคิดของ เอเวอร์ราต และมอร์ริส (Everard and Morris)

Everard and Morris (1990) ได้เสนอแบบของการตัดสินใจไว้ 4 แบบ คือ

(1) แบบการตัดสินใจโดยอัตตาริปไตย (autocratic decision making) กระบวนการตัดสินใจในลักษณะนี้ ผู้นำหรือบุคคลในบุคคลหนึ่งจะตัดสินใจแก้ปัญหาโดยการใช้ข้อมูลที่มีอยู่โดยไม่จำเป็นต้องปรึกษากับผู้ใด ลักษณะการตัดสินใจเช่นนี้ ผู้นำจะต้องมีข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีความถูกต้องเพียงพอ และต้องมีทักษะความชำนาญสูงเพื่อที่จะสามารถทำให้การตัดสินใจนั้นมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

(2) แบบการตัดสินใจโดยการเกลี้ยกล่อม (persuasive decision making) แบบการตัดสินใจนี้เป็นการตัดสินใจที่จัดทำขึ้นก่อนโดยตัวผู้ตัดสินใจเอง แล้วถึงนำข้อมูลนั้นมาปรึกษากับผู้ร่วมงานเพื่อต่อยอดหรือขยายแนวความคิดของตน และเกลี้ยกล่อมให้ผู้ร่วมงานยอมรับการตัดสินใจนั้น

(3) แบบการตัดสินใจโดยการปรึกษาหารือ (consultative decision making) แบบการตัดสินใจนี้เป็นการตัดสินใจโดยผู้นำจะต้องอธิบายสถานการณ์ให้กับผู้ร่วมงานหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้รายละเอียดข้อมูลข่าวสารได้อย่างใกล้ชิด และเป็นผู้ช่วยแก้ปัญหาโดยการประเมินค่าข้อมูลนั้น ส่วนการเลือกทางเลือกสำหรับแก้ปัญหานั้นผู้นำอาจให้ผู้ร่วมงานหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายทำการสำรวจข้อเท็จจริงแล้วให้ข้อคิดเห็น โดยผู้นำจะเป็นผู้ตัดสินใจแก้ปัญหาตามข้อคิดเห็นที่ผู้ร่วมงานหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายได้ศึกษานำร่องไว้แล้ว หรือผู้นำอาจไม่ตัดสินใจตามที่ผู้ร่วมงานได้แสดงข้อคิดเห็นไว้เลยก็ได้

(4) แบบการตัดสินใจการพิจารณาร่วมกัน (co-determinate decision making) แบบการตัดสินใจนี้เป็นการตัดสินใจที่ผู้นำหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งพร้อมกับผู้ร่วมงานมีการพิจารณาไตร่ตรองร่วมกัน โดยอาศัยมติเอกฉันท์หรือเสียงส่วนใหญ่ประกอบการพิจารณาตัดสินใจในเรื่องใด

เรื่องหนึ่ง การที่คริสต์ศาสนิกชนใหม่, ผู้บริหาร, ผู้นำ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งจะมีลักษณะการตัดสินใจแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับประชากรในองค์กร ครอบครัว และสภาพแวดล้อมของเขามาเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจตามแบบการตัดสินใจตามแนวคิดของ Everard and Morris

2.1.4.2 แบบการตัดสินใจตามแนวคิดของวรูม และเยตตัน (Vroom & Yetton)

ตัวแบบการตัดสินใจแบบนี้พยายามให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ปัญหา การตัดสินใจแบบนี้มีความเชื่อพื้นฐานว่า การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพเป็นงานที่ขึ้นอยู่กับ “คุณภาพ” ของข้อมูลข่าวสารที่นำมาตัดสินใจ, “การยอมรับ” การตัดสินใจของผู้ใต้บังคับบัญชา และ “เวลา” ที่ใช้ในการตัดสินใจ (Megginson et al., 1992)

Vroom & Yetton (1973) ได้เสนอเกี่ยวกับแบบการตัดสินใจ แบ่งออกเป็น 5 แบบ คือ แบบการตัดสินใจโดยอัตโนมัติ 2 แบบ (A และ B) แบบการตัดสินใจโดยปรึกษาหารือ 2 แบบ (C และ D) และแบบการตัดสินใจโดยมติเอกฉันท์ 1 แบบ (E) แบบการตัดสินใจทั้ง 5 แบบนี้แสดงให้เห็นระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ผู้นำจะเลือกใช้ แบบการตัดสินใจทั้ง 5 แบบ มีดังนี้

การตัดสินใจแบบที่ 1 เป็นการตัดสินใจแบบ A เป็นแบบการตัดสินใจที่ผู้นำหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งตัดสินใจด้วยตนเอง โดยใช้ข้อมูลสำหรับประกอบการตัดสินใจเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น

การตัดสินใจแบบที่ 2 เป็นการตัดสินใจแบบ B เป็นแบบการตัดสินใจที่ผู้นำหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นจากผู้ร่วมงานแล้วจึงทำการตัดสินใจด้วยตนเอง

การตัดสินใจแบบที่ 3 เป็นการตัดสินใจแบบ C เป็นแบบการตัดสินใจที่ผู้นำหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งร่วมพิจารณาปัญหากับผู้ร่วมงานที่เกี่ยวข้องเป็นรายบุคคล โดยมีได้นำพวกเขามาร่วมประชุมเป็นกลุ่มด้วย เพื่อให้ได้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ผู้นำจะนำเอาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะกลับมาพิจารณาไตร่ตรองและตัดสินใจด้วยตนเอง

การตัดสินใจแบบที่ 4 เป็นการตัดสินใจแบบ D เป็นแบบการตัดสินใจที่ผู้นำหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งและผู้ร่วมงานได้ร่วมพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการประชุมร่วมกันเพื่อหาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยผู้นำจะนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประชุมไปพิจารณาและตัดสินใจด้วยตนเอง

การตัดสินใจแบบที่ 5 เป็นการตัดสินใจแบบ E เป็นแบบการตัดสินใจที่ผู้นำหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งกับผู้ร่วมงานได้มีการประชุมพิจารณาแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ผู้นำจะใช้การประชุมร่วมกันเสมอ โดยมีการพิจารณาและประเมินทางเลือกต่าง ๆ แล้วพยายามจะหาข้อยุติด้วยความเห็นพ้องต้องกัน (มติเอกฉันท์) โดยผู้นำจะเป็นผู้เสนอข้อมูลและความคิดเห็นต่อกลุ่มหรือที่ประชุม แต่จะไม่บีบบังคับให้ที่ประชุมยอมรับในความคิดเห็นของตน ในทางกลับกันผู้นำจะแสดงให้เห็นถึงความเต็มใจที่จะยอมรับความคิดเห็นและข้อยุติเพื่อการตัดสินใจของกลุ่ม ถึงแม้ว่าความคิดเห็นและข้อยุติที่

ได้จากที่ประชุมจะไม่ตรงกัน หรือตรงกันข้ามกับของตนก็ตาม และผู้นำควรมีความพร้อมที่จะสนับสนุนโดยการปฏิบัติตามมติการตัดสินใจของกลุ่มที่ได้จัดทำการประชุมนั้นขึ้น

Vroom & Yetton (1973) ได้นำเสนอเกี่ยวกับแบบการตัดสินใจของผู้นำ 5 แบบ โดยพิจารณาเรียงลำดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ใต้บังคับบัญชาตั้งแต่ระดับอัตตาธิปไตยสูงสุด จนถึงประชาธิปไตยสูงสุด โดยมีสัญลักษณ์ระบุว่า A (Autocratic decision) เป็นลักษณะของอัตตาธิปไตย C (Consultative decision) เป็นลักษณะของการให้คำปรึกษาแนะนำ และ G (Group decision) เป็นลักษณะการตัดสินใจโดยกลุ่ม และมีเลขโรมันกำกับแสดงน้ำหนักความมากน้อย ซึ่งตัวแบบการตัดสินใจที่กำหนดตามรูปแบบภาวะผู้นำของ Vroom & Yetton มี 5 แบบ ดังนี้

- (1) การตัดสินใจแบบเผด็จการ I (Autocratic decision I : AI)
- (2) การตัดสินใจแบบเผด็จการ II (Autocratic decision II : AII)
- (3) การตัดสินใจแบบปรึกษา I (Consultative decision I : CI)
- (4) การตัดสินใจแบบปรึกษา II (Consultative decision II : CII)
- (5) การตัดสินใจแบบกลุ่ม (Group decision : G)

จากคำอธิบายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าแบบการตัดสินใจของ Vroom & Yetton มีทั้งหมด 5 แบบ ดังนี้

- (1) ผู้นำแก้ไขปัญหาหรือตัดสินใจด้วยตนเองโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่ขณะนั้น
- (2) ผู้นำได้รับข้อมูลที่จำเป็นจากผู้ร่วมงาน และตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง
- (3) ผู้นำให้ผู้ร่วมงานเข้าร่วมรับรู้ปัญหาเป็นรายบุคคล เพื่อรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำโดยมาสอบถามเป็นกลุ่ม จากนั้นจึงตัดสินใจ
- (4) ผู้นำให้ผู้ร่วมงานร่วมรับรู้ปัญหาเป็นกลุ่ม รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแล้วจึงตัดสินใจ
- (5) ผู้นำให้ผู้ร่วมงานรับรู้ปัญหาเป็นกลุ่ม บทบาทของผู้นำอยู่ในฐานะประธาน ที่จะไม่เข้าไปมีอิทธิพลในการตัดสินใจของกลุ่ม แต่จะเต็มใจยอมรับและดำเนินการแก้ไขปัญหาตามที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่ม

แบบการตัดสินใจทั้ง 5 แบบนี้เป็นแบบการตัดสินใจโดยผู้นำมี 2 แบบ แบบการตัดสินใจโดยการปรึกษาหารือมี 2 แบบ และแบบการตัดสินใจโดยกลุ่มมี 1 แบบ ซึ่งคริสตศาสนิกชนใหม่, ผู้นำหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถที่จะใช้แบบการตัดสินใจนี้ได้ทั้ง 5 แบบ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ซึ่งในการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพบุคคลผู้นั้นต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และเลือกแบบการตัดสินใจที่เหมาะสม

แบบการตัดสินใจตามแนวคิดของเอเวอร์ราต และมอร์ริส (Everard and Morris) และแนวคิดของวรูม และเยตตัน (Vroom & Yetton) ทั้ง 2 แนวคิดนี้ เป็นแนวคิดที่ผู้วิจัยส่วนใหญ่ นำไปใช้ในการวิเคราะห์ในการตัดสินใจของผู้นำมากที่สุด เพราะการตัดสินใจของผู้นำ หรือบุคคลใด บุคคลหนึ่งอาจส่งผลให้กับผู้อื่นทั้งบุคคลรอบข้างหรือผู้คนภายในองค์กรได้ หากผู้ที่สนใจจะเปลี่ยน ศาสนาได้ข้อมูลที่ต้องการ และรู้จักเลือกใช้วิธีการในการตัดสินใจให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ เป็นอยู่ จะส่งผลให้การเปลี่ยนศาสนาเป็นคาทอลิกนั้นมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการตัดสินใจใน รูปแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับการเลือกของผู้สนใจจะเปลี่ยนศาสนาเอง

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนา

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนาในประเทศไทยของเรายังมีไม่มากนัก แต่ สำหรับในต่างประเทศแล้วการเปลี่ยนศาสนาในยุคปัจจุบันเริ่มทวีจำนวนมากขึ้นในทุก ๆ ภูมิภาค และ สำหรับประเทศไทยแม้ทฤษฎีและแนวคิดในการอธิบายถึงปัจจัยในการเปลี่ยนศาสนายังไม่มี นักวิชาการท่านใดได้ทำการอธิบายหรืออาจจะมีน้อย แต่ประชากรไทยในปัจจุบันโดยเฉพาะในสังคม เมืองที่มีการเปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกที่มีจำนวนมากขึ้นในทุก ๆ ปี สำหรับการอธิบายแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนาในต่างประเทศจะขอยก Lewis R. Rambo นักสังคมวิทยาและเป็นนักวิชาการด้านการเปลี่ยนศาสนาในการอธิบาย

Rambo (1993) เป็นนักสังคมวิทยาและยังเป็นนักวิชาการในด้านของการเปลี่ยนศาสนา ได้ เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนาแบบบูรณาการ (Integration) โดยเขาได้กล่าวว่านักทฤษฎีด้าน การเปลี่ยนศาสนามักจะมองปรากฏการณ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนาเพียงมุมมองใดมุมมองหนึ่ง เท่านั้น เช่น นักจิตวิทยามักมองการเปลี่ยนศาสนาในระดับจิตวิทยาของบุคคลเท่านั้น หรือในนักสังคม วิทยาเองก็มักจะมองปรากฏการณ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนาเป็นเรื่องของสถาบันหรือองค์กรในทาง ศาสนาที่มีผลต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น เมื่อเรามาวิเคราะห์ตามความเป็นจริงถึงปรากฏการณ์การ เปลี่ยนศาสนา ควรต้องมีการมองถึงปัจจัยทั้งในทางสังคม วัฒนธรรม ตัวบุคคล และระบบของศาสนา นั้น ๆ รวมถึงบริบทในทางประวัติศาสตร์ด้วย เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์และเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ การเปลี่ยนศาสนาได้อย่างละเอียด รวมถึงปัจจัยทางด้านการเมือง เศรษฐศาสตร์ ชีววิทยา รวมถึง ทฤษฎีในศาสตร์อื่น ๆ อีกด้วย สำหรับการวิเคราะห์ในมุมมองทางด้านวัฒนธรรมจะครอบคลุมไปถึง รูปแบบของพิธีกรรมในลักษณะต่าง ๆ รวมถึงการใช้ภาษาที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คน ซึ่ง ประเด็นในทางวัฒนธรรมมีนักวิชาการหลายท่านยังให้ความสำคัญไม่มากนัก ส่วนปัจจัยทางด้านสังคม นักสังคมวิทยามักให้ความสำคัญเกี่ยวกับประเพณีผ่านมุมมองทางด้านสังคมและสถาบัน รวมถึงความ

สำพันธ์ของผู้เปลี่ยนศาสนากับสถาบันศาสนา ลักษณะและบุคลิกของกลุ่มคน รวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลและสิ่งแวดล้อมทางสังคม

สำหรับทฤษฎีการเปลี่ยนศาสนา Rambo (1993) อธิบายว่ามีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ได้แก่

- (1) บริบท
- (2) วิกฤติ
- (3) การแสวงหาความหมายของชีวิต
- (4) การเผชิญหน้ากับศาสนาใหม่ที่ตนกำลังจะเปลี่ยน
- (5) การมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มศาสนานั้น ๆ
- (6) การมีพันธะกับศาสนิกชนในศาสนา
- (7) ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนศาสนา

อธิบายโดยละเอียด คือ

ขั้นที่ 1 เป็นขั้นแรกของการเปลี่ยนศาสนา ควรพิจารณาในบริบทที่เกิดขึ้นทั้งหมด การเปลี่ยนศาสนานั้นต้องอาศัยบริบททั้งหมดแบบพลวัตที่มีความสัมพันธ์กัน คือสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา (Rambo, 1993: 20) บริบทนี้ครอบคลุมไปถึงความขัดแย้ง การประนีประนอม รวมถึงบริบทต่าง ๆ ที่บรรจบกันทั้งหมด ทั้งนี้หากมองการเปลี่ยนศาสนาผ่านมุมมองกว้าง ๆ จะเห็นว่าบริบททุกอย่างล้วนเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันและสามารถมีส่วนผลักดันให้มนุษย์เดินไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ประสบการณ์ เหตุการณ์ต่าง ๆ ฯลฯ เหล่านี้ ล้วนมีผลต่อการเปลี่ยนศาสนาทั้งสิ้น บริบทนี้ถือเป็นขั้นตอนแรกที่จะนำมาพิจารณาถึงการเปลี่ยนศาสนาของผู้คน เป็นจุดเริ่มต้นให้คนเปลี่ยนศาสนา พูดอีกอย่างก็คือ บริบทคือสิ่งแวดล้อมทั้งหมดนั่นเอง การวิเคราะห์การเปลี่ยนศาสนาต้องเริ่มที่บริบท เช่น อำนาจบังคับต่าง ๆ อิทธิพลจากภายนอกย่อมมีผลต่อการเปลี่ยนศาสนา

บริบทจะเป็นตัวหล่อหลอมธรรมชาติของการเปลี่ยนศาสนานั้น ๆ รวมถึงบริบททางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และบริบทของตัวศาสนาเองด้วยที่ส่งผลต่อบุคคลให้มีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ซึ่งการวิเคราะห์การเปลี่ยนศาสนานั้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงการวิเคราะห์บริบทเชิงวัฒนธรรมทั้งหมดได้ (Rambo, 1993: 20)

การเปลี่ยนศาสนานั้น ๆ มักเป็นขั้นตอน เป็นกระบวนการ อาศัยระยะเวลา และได้รับอิทธิพลมิใช่แค่จากปัจจัยภายนอกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงปัจจัยหรือแรงบังคับที่สามารถวิเคราะห์ได้ในเชิงอัตนัย การที่เรามีแรงบันดาลใจภายในบางประการ รวมถึงประสบการณ์ ฯลฯ ทำให้เราไม่สามารถปฏิเสธที่จะนำสิ่งเหล่านี้มาวิเคราะห์เกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนาได้ ซึ่งบริบทนั้นเราควรที่จะพิจารณาในเชิงโครงสร้างทั้งหมด เช่น มิติในระดับปัจเจกคน สังคม ศาสนา วัฒนธรรม ปัจจัยด้านบริบทโดยรอบ นั้นเป็นหนทางที่จะนำไปสู่การสื่อสาร ซึ่งการสื่อสารนี้ก็คือทางเลือกในศาสนาใหม่ ๆ นั่นเอง

บริบทในระดับมหาคานั้นสามารถอธิบายได้ในเชิงภาพรวมที่จะทำให้เข้าใจถึงบริบทได้ดี จึงควรต้องแยกแยะระหว่างบริบทมหาคากับบริบทจุลภาค กล่าวคือบริบทมหาคานั้นหมายถึงสิ่งแวดล้อมทั้งหมด เช่น ระบบเศรษฐกิจ การร่วมมือระหว่างประเทศ นิเวศวิทยา องค์กรศาสนา และระบบการเมือง ซึ่งแรงบังคับจากบริบทมหาคเหล่านี้สามารถส่งผลให้เกิดและป้องกันในการเปลี่ยนศาสนาได้ทั้งสิ้น และอิทธิพลที่มีผลต่อปัจเจกบุคคลโดยตรงในบริบทมหาคอื่น ๆ ได้แก่ สื่อสารมวลชน อุศุสาหกรรม ฯลฯ สถานการณ์ทุกอย่างล้วนก่อให้เกิดทางเลือกใหม่ในมิติต่าง ๆ รวมถึงมิติทางเลือกใหม่ในทางศาสนาด้วย (Rambo, 1993: 22)

ส่วนบริบทระดับจุลภาคนั้น ได้แก่ บริบทของเพื่อนบ้าน เพื่อนฝูง ครอบครัว ชุมชน ศาสนา รวมถึงกลุ่มเชื้อชาติ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งของปัจเจกบุคคลในการสร้างความรู้สึกของการเป็นเจ้าของ ความเป็นตัวตน และสามารถหล่อหลอมความคิดของบุคคล ความรู้สึก และการกระทำได้ ทั้งนี้บริบทระดับจุลภาคและมหาคนั้นมีปฏิสัมพันธ์กันหลากหลายทาง เช่น องค์กรประกอบเชิงจุลภาคสามารถไปกระตุ้นองค์ประกอบมหาค หรือองค์ประกอบบางอย่างสามารถก่อให้เกิดทางเลือกใหม่ในระดับมหาค กล่าวคือ บริบทระดับจุลภาคส่งผลกระทบต่อบริบทระดับมหาคได้อย่างมีนัยสำคัญ

กล่าวโดยสรุปก็คือ บริบทในที่นี้ก็คือสิ่งแวดล้อมทั้งหมดของการเปลี่ยนศาสนานั้น ๆ เช่น มิติระดับปัจเจกบุคคล ศาสนา สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ ปัจจัยจากบริบทโดยรอบสามารถสื่อสารหล่อหลอม เปิดโอกาสให้ผู้คนเคลื่อนไหว ยืดหยุ่น และทำอะไรบางอย่างให้กับชีวิต ซึ่งพลังขับเคลื่อนบางอย่างที่เกิดขึ้นในสังคมสามารถมีอิทธิพลให้ผู้คนตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาได้ และขณะเดียวกันบริบทนี้เองก็อาจเป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนศาสนาของบุคคลได้ บริบทนี้สามารถแบ่งได้เป็นบริบทระดับมหาคและจุลภาค ระดับมหาคคือสิ่งแวดล้อมทั้งหมด เช่น ระบบเศรษฐกิจ ระบบนิเวศ ระบบการปกครอง องค์กรศาสนา และความร่วมมือต่าง ๆ ปัจจัยดังกล่าวนี้จะเป็นตัวผลักดันที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนศาสนาและในขณะเดียวกันก็สามารถเป็นอุปสรรคได้เช่นกัน ทั้งนี้บริบททั้งระดับมหาคและจุลภาคย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกันเสมอ กล่าวคือ บริบทมหาคอาจเป็นตัวปัจจัยให้เกิดการเปลี่ยนศาสนาในระดับจุลภาค หรือปัจจัยระดับจุลภาคก็อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนศาสนาในระดับมหาคเช่นกัน ดังนั้นกระบวนการเปลี่ยนศาสนานั้นไม่มีการหยุดนิ่ง วัฒนธรรมต้องมีการปรับแต่ง พื้นฟูจากประสบการณ์ของศาสนาใหญ่ ๆ ทั้งสามได้แก่พระพุทธเจ้า พระเยซูเจ้า และท่านนบีมุฮัมมัดเองก็เป็นตัวอย่างที่ดี เพราะคำสอนของทั้งสามศาสนานั้นเกิดขึ้นในช่วงการปฏิรูปทางวัฒนธรรมของสังคมในขณะนั้น (Rambo, 1993: 24)

ขั้นที่ 2 เป็นขั้นตอนที่นำไปสู่การเปลี่ยนศาสนาคือวิกฤติ คำว่าวิกฤติในที่นี้คือวิกฤติชีวิต อาจหมายถึงวิกฤติด้านการเมือง ศาสนา จิตวิทยา หรือเชิงวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามคำว่าวิกฤตินี้ต้องพยายามทำความเข้าใจด้วยความระมัดระวังว่าอะไรคือธรรมชาติของวิกฤติที่ก่อให้เกิดการตัดสินใจ

เปลี่ยนศาสนา หากวิกฤตินั้นมีหลายประเภทซึ่งแต่ละประเภทจะมีน้ำหนักเท่ากันในการส่งผลให้ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาหรือไม่ อะไรคือขอบเขตของวิกฤติ รวมถึงระยะเวลาและความรุนแรงของวิกฤตินั้น แต่สำหรับสายสังคมศาสตร์คำว่าวิกฤติที่อาจแบ่งได้เป็นความขัดแย้งทางสังคมหรือการกีดกันทางการเมือง ในขณะที่เดียวกันวิกฤติในที่นี้ก็อาจหมายความถึงการที่บุคคลรู้สึกสำนึกผิดในบาปที่ตนเองได้เคยกระทำและพยายามแสวงหาความรอดก็ได้

การแบ่งวิกฤติสามารถแบ่งกว้าง ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

(1) วิกฤติที่ทำให้บุคคลถามหาความหมายที่แท้จริงของชีวิต

(2) วิกฤติที่มีได้เกิดกับผู้เปลี่ยนศาสนาโดยตรงแต่เกิดกับบุคคลอื่น ๆ

ยกตัวอย่างเช่น เห็นปัญหาการเกิด แก่ เจ็บ ตาย แล้วทำให้บุคคลผู้นั้นมองย้อนไปถึงความหมายที่แท้จริงของชีวิตตนเอง แต่ประเด็นที่สำคัญก็คือ ผู้เปลี่ยนศาสนาจะค่อย ๆ สะสมประสบการณ์ของวิกฤติประเภทต่าง ๆ จนนำไปสู่การตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาในที่สุด

นอกจากนี้การเปลี่ยนศาสนาจะเกิดขึ้นได้น้อยในสังคมที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม หรือศาสนา (Rambo, 1993: 47) สังเกตได้ว่างานวิจัยด้านการเปลี่ยนศาสนาต่าง ๆ มักพบในศาสนาของชนกลุ่มน้อย ศาสนาท้องถิ่น การเช่นไหว้บรรพบุรุษ หรือพวกที่นับถือภูตผีวิญญาณมากกว่า

สำหรับประเภทของวิกฤติมีอยู่ด้วยกันหลายประการได้แก่ ประสบการณ์ลึกลับทางศาสนา ประสบการณ์ใกล้ความตาย ประสบการณ์จากความเจ็บป่วยไม่สบายและได้รับการเยียวยารักษา วิกฤติในที่นี้ก็อาจหมายถึงความกลัว ความอ้างว้าง ความผิดหวัง หรือความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นมาภายในจิตใจ รวมถึงความรู้สึกไม่พอใจในชีวิตที่เป็นอยู่ ภาวะของการติดสิ่งเสพติด ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นแรงบันดาลใจในการที่คน ๆ นั้นตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ซึ่งจะนำไปสู่ขั้นตอนที่สามของการเปลี่ยนศาสนาก็คือการแสวงหาความหมายแท้จริงของชีวิต

ขั้นที่ 3 ภายหลังจากที่พบวิกฤติชีวิตของบุคคลนั้นจะเข้าขั้นตอนของการเสาะแสวงหาความหมายที่แท้จริงของชีวิตและจิตวิญญาณ การแก้ปัญหาชีวิตและขจัดความโง่เขลามนุษย์จะมีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาแหล่งที่จะสามารถ “เติมเต็มความว่างเปล่า” (Rambo, 1993: 56) ให้กับชีวิตเพื่อให้ชีวิตของตนมีความสมบูรณ์แบบมากขึ้น และเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าววิธีการเพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งคำตอบของชีวิตก็มีความหลากหลาย ยกตัวอย่างการเปลี่ยนศาสนาของ ดร.แอมเบตการ์ที่เกิดในวรรณะจันทาล แต่ภายหลังได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกจาก สหราชอาณาจักร เมื่อเขากลับอินเดียเขาก็พบกับปัญหาวรรณะที่เคร่งครัดมาก เขาจึงได้เริ่มศึกษาหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ และสุดท้ายเขาก็พบว่าพระพุทธศาสนาคือศาสนาที่เหมาะสมกับตัวเขามากที่สุด (Rambo, 1993: 57) นอกจากนี้บุคคลก็ย่อมมีเสรีภาพส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางด้านของอารมณ์ ด้านสติปัญญา หรือสถาบันศาสนาก็แล้วแต่ ล้วนมีสิทธิ์ที่จะเลือกทางเลือกใหม่ให้กับ

ตนเอง อย่างไรก็ตามบางนิกายของศาสนาคริสต์ก็อาจจะเน้นที่การประกาศข่าวดี (Evangelism) เพื่อให้คนสนใจมานับถือศาสนา หรือว่าการเปลี่ยนศาสนาในบางครั้งก็เป็นเรื่องของความเป็นตัวตนที่ต้องการสร้าง ความแตกต่าง แต่อีกประเด็นที่สำคัญก็คือทั้งในด้านของอารมณ์และเหตุผลหรือสติปัญญาก็ล้วนมีบทบาทต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาทั้งสิ้น

นอกจากนี้ในด้านการเปลี่ยนศาสนาหากเป็นศาสนาที่เป็นทางเลือกใหม่ แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถผนวกรวมเข้ากับความเชื่อเดิมของตนที่มีอยู่จะพบว่าการเปลี่ยนศาสนานั้นเป็นไปได้สูง แต่จากการตั้งข้อสังเกตของ Rambo (1993) ได้อ้างถึงงานของ Yeakley (1975) โดยพบว่าครอบครัวผสม หรือครอบครัวที่มีการนับถือศาสนาที่หลากหลายมักจะมีแนวโน้มที่จะเปิดโอกาสให้คนในครอบครัวหรือบุตรหลานเปลี่ยนศาสนา และสามารถยอมรับความหลากหลายได้มากกว่า (Rambo, 1993: 62) สุดท้ายสำหรับแรงจูงใจที่ทำให้คนสามารถที่จะเปลี่ยนศาสนาอาจมาจากความต้องการที่จะปลดปล่อยความรู้สึกผิด มีความต้องการที่จะหลุดพ้นจากความกดดันของครอบครัว ทั้งนี้ Rambo (1993) ได้อ้างงานของ Epstein (1985) กล่าวถึงความต้องการ ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 ประเภท ได้แก่ ความต้องการที่จะหาความสุขและหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด ความต้องการที่จะอยู่ในระบบที่สามารถเข้าใจได้ ความต้องการที่จะเพิ่มความภาคภูมิใจในตนเองและความต้องการที่จะสร้างและรักษาความสัมพันธ์ หากองค์การศาสนานั่นให้ความสำคัญเหล่านี้ก็ถือว่าเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนศาสนาได้ (Rambo, 1993: 63)

ขั้นที่ 4 คือระยะของการเปลี่ยนศาสนาที่เกิดจากกลุ่มคริสตชนที่อุทิศตนให้กับศาสนา หรือกลุ่มบรรดามิชชันนารีต่าง ๆ ที่มีความตั้งใจที่จะออกไปประกาศคำสอนและต้องการเผยแพร่ศาสนาในทุก ๆ ที่ทั่วโลก มิชชันนารีต่าง ๆ ล้วนต้องการแสวงหาผู้เปลี่ยนศาสนา (Rambo, 1993: 66) ยกตัวอย่างเช่น มิชชันนารีประมาณ 39,000 คนจากประเทศแคนาดาและสหรัฐอเมริกา เดินทางเข้าไปแสวงหาผู้ที่สนใจเปลี่ยนศาสนาในดินแดนต่าง ๆ เช่น สิงคโปร์ คนป่าในประเทศบราซิล คนในหมู่บ้านต่าง ๆ ของประเทศแทนซาเนีย หรือที่อื่น ๆ รวมถึงมิชชันนารีเกือบหมื่นคนที่พระศาสนจักรส่งไปเผยแพร่ศาสนาในอเมริกาเหนือ แต่มีไข่มุขเพียงแค่มิชชันนารีของคริสต์ศาสนาเท่านั้น แม้แต่ในพระพุทธศาสนา และศาสนาอิสลามก็มีมิชชันนารีแล้วเช่นกัน (Rambo, 1993: 66)

กล่าวคือ เมื่อบรรดากลุ่มของมิชชันนารี หรือกลุ่มผู้ที่อุทิศตัวให้กับศาสนา ได้พบกับกลุ่มผู้ที่มีแนวโน้มจะเปลี่ยนศาสนาจะเริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการและมีแนวโน้มว่าจะจบลงที่การตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของบุคคล การเผชิญหน้ากันระหว่างบรรดามิชชันนารีและกลุ่มผู้ที่สนใจจะเปลี่ยนศาสนาถือว่าเป็นเหตุการณ์และเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลา

สำหรับกลยุทธ์ของมิชชันนารีในการที่จะทำให้คนเปลี่ยนศาสนามีหลายวิธีคือวิธีการบังคับให้เปลี่ยนศาสนาซึ่งเป็นวิธีการที่มีมาตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์ แม้ว่าปัจจุบันจะไม่ค่อยมี

การกล่าวถึงหรือหลีกเลี่ยงที่จะอภิปรายในประเด็นดังกล่าว แต่ในความเป็นจริงการใช้อำนาจบังคับก็ยังคงมีอยู่ ยกตัวอย่างกรณีของชาร์ลเลอมาญที่ใช้กำลังชนเพื่อให้คนเปลี่ยนศาสนา หรือบางครั้งมิชชันนารีบังคับให้คนในท้องถิ่นเปลี่ยนศาสนาแต่เมื่อคนในท้องถิ่นไม่ยอมเปลี่ยนก็อาจหาวิธีการโดยการผสมผสานระหว่างศาสนา โดยบางครั้งแก่นหลักของแต่ละศาสนาก็อาจหายไป ด้วยจากการสังเกตการณ์ของ Rambo (1993) คริสตจักรที่เน้นด้านการประกาศข่าวดีเป็นหลักคือ คริสตจักรมอรมอน รองลงมาคือเยโนวาห์เซาท์เทิร์นแบปติส และคริสตจักรของพระคริสต์ ส่วนคริสตจักรอื่น ๆ ก็จะเป็นการประกาศข่าวดีแบบทางสายกลาง เช่น พระศาสนจักรโรมันคาทอลิก โปรเตสแตนต์ที่เรียน กรีกออร์ทอด็อกซ์ เมโทดิสต์ เป็นต้น นอกจากนี้กลุ่มบุคคลชายขอบก็เป็นบุคคลที่ควรกล่าวถึง เพราะเป็นกลุ่มที่จะมีแนวโน้มในการเปลี่ยนศาสนาได้ง่ายและจากที่เขาพบการเปลี่ยนศาสนาแล้วพวกเขาก็จะได้เริ่มต้นในการมีสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจมากขึ้น สำหรับประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเปลี่ยนศาสนา อันดับแรกคือความเชื่อทางศาสนาจะช่วยเปิดเปิดการรับรู้ สร้างความคิดให้กับผู้คนที่เห็นภาพทางประวัติศาสตร์ ธรรมชาติของโลก รู้จักตีความประสบการณ์ชีวิตของตนผ่านทางสัญลักษณ์ทางศาสนา อันดับต่อมาคือช่วยปลดปล่อยภาวะกดดันทางอารมณ์ เช่น ได้ปลดปล่อยจากความรู้สึกผิดบาป รู้จักการพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้าง หรือการมีเพื่อนฝูงเพิ่มมากขึ้นนั่นเอง และอันดับสุดท้ายคือการได้รับรูปแบบการใช้ชีวิต เช่น เมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ เข้ามาในชีวิตแล้วจะต้องมีวิธีการรับมืออย่างไรเพื่อที่จะให้ตนเองได้เติบโตต่อไป

ขั้นที่ 5 คือการมีปฏิสัมพันธ์กับศาสนาใหม่ นั่นคือผู้เปลี่ยนศาสนาจะเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับคำสอน รูปแบบการดำเนินชีวิตทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ความคาดหวังต่าง ๆ ของกลุ่มเพื่อที่ตนจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในศาสนานั้นได้อย่างเต็มที่ ส่วนความเข้มข้นหรือระยะเวลาของการเรียนรู้ก็มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละกลุ่ม บางกลุ่มจะเน้นที่ระบบการศึกษาและการเรียนรู้ในทางสังคม เป็นระยะเวลานาน แต่บางกลุ่มอาจไม่ได้เน้นมากนัก การให้กำลังใจในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอาจมีความสำคัญมากกว่า ในขั้นตอนของการมีปฏิสัมพันธ์นี้ ผู้เปลี่ยนศาสนาจะต้องเลือกที่จะต้องมีการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น มีการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงาน หรือไปเชิญบุคคลอื่นให้เข้ามาเปลี่ยนศาสนาด้วย บางกลุ่มศาสนาอย่างคริสต์ศาสนานิกายออร์ทอด็อกซ์ก็อาจจะไม่สนับสนุนให้มีการเปลี่ยนศาสนามากนัก เนื่องจากเขาเคยไปศึกษาที่ประเทศอิสราเอลเป็นระยะเวลา 2 เดือนในกรุงเยรูซาเล็ม ที่สถาบัน Ecce Homo ทำให้ทราบว่าคริสต์ศาสนานิกายออร์ทอด็อกซ์ยิวหากมีบุคคลใดต้องการเปลี่ยนต้องไปหาพระในศาสนายิวหรือที่เรียกว่า “รับใบ” เพื่อประกอบพิธีกรรมเปลี่ยนศาสนาให้ หรือกล่าวอีกในหนึ่งคือการมีอำนาจทางศาสนานั้น ๆ อยู่ในมือซึ่งขณะเดียวกันก็อาจเป็นสิ่งที่กีดกันไม่ให้คนหันมานับถือศาสนานั้น ๆ ได้ ตรงกันข้ามกับกลุ่มศาสนาอื่น ๆ อย่างเช่น เซาท์เทิร์นแบปติสท์ ยูนิฟิเคชันเชิร์ช หรือมอรมอนที่นิยมประกาศศาสนาให้หันมานับถือศาสนานั้น ๆ หรืออย่างกรณีของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกที่จะให้ผู้ที่ต้องการเปลี่ยนศาสนาต้อง

เรียนรู้คำสอน เรียนรู้การประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นระยะเวลาอย่างน้อยหนึ่งปีถึงจะสามารถเข้าพิธีรับศีลล้างบาปได้

นอกจากนี้ขั้นตอนของการมีปฏิสัมพันธ์ยังประกอบไปด้วยการสร้างความสัมพันธ์ การประกอบพิธีกรรม การใช้ภาษาของศาสนานั้น ๆ และบทบาทที่เปลี่ยนไป กล่าวคือ ในเรื่องของ การสร้างความสัมพันธ์หรือมิตรภาพซึ่งมีส่วนอย่างมากต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาหรือปฏิเสธที่จะนับถือศาสนานั้น ๆ ซึ่งในหลายๆ คริสตจักรจะเน้นเรื่องความสัมพันธ์ทั้งก่อนและหลังการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา อย่างไรก็ตาม เรื่องของความสัมพันธ์นั้นเป็นไปได้หลายทาง เช่น การทำให้บุคคลรู้สึกถึงการถูกยอมรับ หรือเป็นในเรื่องเกี่ยวกับการอบรมให้มีความภูมิใจในตัวเอง รู้จักวิธีการจัดการกับความขัดแย้ง หรือการมองชีวิตในมุมมองใหม่ ๆ ทั้งนี้ มีคริสตชนหลายคนตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอันเนื่องมาจากความผูกพันระหว่างกลุ่มคริสตชนด้วยกันเอง ยกตัวอย่าง การที่บุคคลทุกข์ทรมานและมาจากครอบครัวที่พลัดพราก แต่เมื่อเข้าไปในศาสนาใหม่แล้วกลับได้รับการเอาใจใส่ดูแลอย่างดี ความรัก การดูแลเอาใจใส่ การช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ความรู้สึกปลอดภัยในกลุ่ม ฯลฯ เหล่านี้ล้วนมีผลมาจากการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาทั้งสิ้น แต่ทั้งนี้ต้องทำความเข้าใจด้วยว่าไม่ใช่ทุกคริสตจักรที่เน้นเรื่องความสัมพันธ์ก่อนการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมองค์กรของคริสตจักรนั้น ๆ ด้วย นอกจากนี้ Rambo (1993) ยังได้สรุปงานวิจัยของ Jacob (1989) ที่ได้ทำการศึกษาภาคสนามของผู้ที่เปลี่ยนศาสนาในหลาย ๆ กลุ่มตัวอย่างพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับกลุ่มศาสนาเป็นปัจจัยที่สามารถทำให้คนเปลี่ยนศาสนาได้ ทั้งนี้ในการเปลี่ยนศาสนาจะมีเรื่องของอารมณ์ ความต้องการ ความผูกพันเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

ขั้นที่ 6 การมีพันธะกับศาสนิกชนในศาสนาประกอบไปด้วยการตัดสินใจ การยอมรับ การสาบานตัว การประกอบพิธีกรรม การสร้างชีวิตฝ่ายกายใหม่ เมื่อผ่านขั้นตอนที่ 5 ในเรื่อง การมีปฏิสัมพันธ์แล้ว ต่อมาเป็นขั้นตอนของการเปลี่ยนศาสนาคือการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งในศาสนานั้น ๆ ซึ่งขั้นตอนการเข้าไปมีส่วนร่วมนี้ประกอบไปด้วยปัจจัยมากมาย ซึ่งเมื่อมาถึงขั้นตอนนี้แล้วผู้เปลี่ยนจะต้องมีประสบการณ์ในศาสนานั้น ๆ มาแล้วก่อนการตัดสินใจ และการเข้าพิธีล้างบาปถือว่าเป็นสักขีพยานของการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาจริง ๆ ซึ่งพิธีรับศีลล้างบาปนี้เป็นการแสดงออกถึงความเชื่อหรือความศรัทธาส่วนบุคคลเพื่อการเข้าไปมีส่วนร่วมของกลุ่มในศาสนานั้น

แรงกระตุ้นในการเปลี่ยนและการกลับใจสำหรับการตัดสินใจนั้น ซึ่งมีข้อความในพระคัมภีร์ที่ถูกยกขึ้นมาสนับสนุนก็คือ หนังสือเฉลยธรรมบัญญัติบทที่ 31 ข้อที่ 15 ถึง 20 ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม ที่โมเสสกล่าวกับประชาชนว่า “จงฟังเถิด ในวันนี้ ข้าพเจ้ากำลังเสนอให้ท่านเลือกชีวิตหรือความตาย เลือกความดีหรือความชั่ว ข้าพเจ้าจึงสั่งท่านในวันนี้ ให้รักองค์พระผู้เป็นเจ้า พระเจ้าของท่าน และเดินตามวิถีทางของพระองค์ ปฏิบัติตามบทบัญญัติ ข้อกำหนดและกฎเกณฑ์ของพระองค์ แล้วท่านจะมีชีวิตและทวีจำนวนขึ้น องค์พระผู้เป็นเจ้า พระเจ้าของท่าน จะทรงอวยพรท่าน

ในแผ่นดินที่ท่านกำลังจะเข้าไปครอบครองแต่ถ้าท่านเปลี่ยนใจไปจากพระองค์ ไม่ยอมเชื่อฟังพระองค์ แต่ยอมกราบไหว้รับใช้เทพเจ้าอื่นข้าพเจ้าขอบอกท่านในวันนี้ว่า ท่านจะต้องพินาศอย่างแน่นอน ท่านจะไม่มีชีวิตยืนยาวในแผ่นดินที่ท่านกำลังข้ามแม่น้ำจอร์แดนเข้าไปครอบครองในวันนี้ ข้าพเจ้าขอเรียกฟ้าดินมาเป็นพยานต่อหน้าท่าน ข้าพเจ้าเสนอให้ท่านเลือกชีวิตหรือความตาย เลือกคำอวยพรหรือคำสาปแช่ง ท่านจงเลือกชีวิตเถิด เพื่อท่านและบุตรหลานของท่านจะมีชีวิตรักองค์พระผู้เป็นเจ้า พระเจ้าของท่าน เชื่อฟังพระสุรเสียงของพระองค์ และเชื่อสัตย์ต่อพระองค์ เพราะพระองค์ผู้เดียวประทานชีวิตแก่ท่าน ทรงบันดาลให้ท่านอาศัยอยู่นานในแผ่นดินที่องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงสาบานไว้ว่าจะประทานแก่บรรพบุรุษของท่าน คืออับราฮัม อิสอัคและยาโคบ”

ขั้นที่ 7 คือชีวิตที่เปลี่ยนไปภายหลังจากการเปลี่ยนศาสนา เป็นระยะสุดท้ายซึ่งในการวิเคราะห์นั้นจะต้องมองในเชิงการประเมินที่อาจเป็นอคติส่วนตัว การสังเกตอย่างละเอียดถี่ถ้วน การมองในเชิงลึกถึงผลลัพธ์ของการเปลี่ยนศาสนาทั้งในเชิงสังคมและวัฒนธรรม การมองในเชิงประวัติศาสตร์ ผลลัพธ์ทางจิตวิทยา และเทววิทยา ทั้งนี้ผลที่ได้จากการประเมินจำเป็นต้องมีการอธิบายอย่างละเอียด

กล่าวคือ ในการประเมินผลลัพธ์ของการเปลี่ยนศาสนาที่การประเมินนั้นเกิดขึ้นมาจากอคติส่วนบุคคลนั้น เพราะในกลุ่มศาสนาบางกลุ่มมีการประเมินเป็นของตนเอง ซึ่งการประเมินนั้นควรจะมาจากการประเมินผลลัพธ์ของชีวิตที่เปลี่ยนไปในรายบุคคล เพราะบางทีการกล่าวว่าผู้เปลี่ยนศาสนามีชีวิตที่ดีขึ้นนั้น มาจากการประเมินของมิชชันนารีเองที่มีเกณฑ์การประเมินเป็นของตนเอง

สรุปทฤษฎีของ Lewis R. Rambo นักสังคมวิทยาผู้นี้ได้ว่า การเปลี่ยนศาสนาเป็นปรากฏการณ์ซับซ้อนต้องผ่านกระบวนการภายในบุคคล กระบวนการในทางสังคม วัฒนธรรม รวมถึงมิติของศาสนานั้น ๆ การเปลี่ยนศาสนามักมาจากเหตุผลที่หลากหลาย และต้องวิเคราะห์จากหลาย ๆ มุมมองด้วยกัน สำหรับบางรายอาจมีการเปลี่ยนศาสนาไปทั้งชีวิต แต่บางรายอาจเปลี่ยนศาสนาในระยะเวลาสั้น ๆ Rambo ได้นำเสนอทฤษฎีการเปลี่ยนศาสนาที่ครอบคลุมทั้งปัจจัยทางด้านสังคม วิทยา จิตวิทยา หรือแม้แต่มุมมองทางด้านศาสนาอันประกอบไปด้วยเจ็ดขั้นตอน โดยเริ่มจากบริบทหรือสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวของผู้เปลี่ยนศาสนานั้น ๆ เช่นความรู้สึกของปัจเจกบุคคลที่มีต่อสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ซึ่งในขั้นตอนแรกนี้ยังมิได้นำไปสู่การเปิดใจที่จะเปลี่ยนศาสนาแต่อย่างใด ต่อมาเป็นระยะที่ผู้เปลี่ยนศาสนาอาจพบวิกฤตชีวิตบางอย่างและคิดว่าศาสนาใหม่อาจเป็นทางเลือกที่ดีกว่า และนำไปสู่การค้นหาคำความหมายที่แท้จริงของชีวิตและจิตวิญญาณ ระดับต่อไปที่จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนศาสนาก็คือการได้มีโอกาสพบปะกับกลุ่มศาสนานั้น ๆ อันนำไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์กันและความผูกพันทางด้านอารมณ์ จนผู้เปลี่ยนศาสนาตัดสินใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม เป็นส่วนหนึ่งและมีบทบาทในศาสนานั้น ๆ สุดท้ายภายหลังจากที่บุคคลเปลี่ยนศาสนาแล้วก็มักจะมีชีวิตที่เปลี่ยนไปทั้งในเรื่องของความคิด ทัศนคติ และความประพฤติต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม พบว่าในบางกรณีชีวิตที่เปลี่ยนไปนี้อาจ

หมายความว่าในด้านลบก็ได้ หากการเปลี่ยนศาสนานั้นเกิดขึ้นเพียงเพราะการที่บุคคลถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อให้คริสตจักรบรรลุวัตถุประสงค์บางอย่าง

นอกจากทฤษฎีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของ Rambo (1993) ยังมีแนวคิดและทฤษฎีในเรื่องของการเปลี่ยนศาสนาที่สามารถศึกษาได้จากหลายมุมมอง เช่น จิตวิทยาระดับบุคคล จิตวิทยาสังคม ฯลฯ ทฤษฎีของ Starbuck (2008) นักจิตวิทยาระดับบุคคล ที่มีการสรุปว่าการเปลี่ยนศาสนามีความสัมพันธ์กับวัยเจริญพันธุ์ กล่าวคือ ผู้ที่มีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามักก็มีความรู้สึกไม่สมบูรณ์ มีอารมณ์ด้านลบบางอย่าง ไม่พอใจ หรือมีความรู้สึกวิตกกังวล อย่างไรก็ตามเมื่อเปลี่ยนศาสนาแล้วพบว่าผู้เปลี่ยนศาสนามีชีวิตที่ดีขึ้น และมีความสุขสมบูรณ์ในชีวิต นักจิตวิทยาผู้นี้ได้สรุปว่าปรากฏการณ์การเปลี่ยนศาสนาของบุคคลหรือของกลุ่มคนถือว่าเป็นเรื่องปกติ และการเปลี่ยนศาสนานั้นมักเกิดขึ้นทั้งระดับจิตสำนึกและจิตใต้สำนึกที่มีการทำงานร่วมกัน และการที่บุคคลเติบโตมีอายุมากขึ้นความตระหนักรู้ทางด้านจิตวิญญาณก็จะเพิ่มขึ้น

Ullman (1989) นักจิตวิทยาได้มีการสรุปการเปลี่ยนศาสนาผ่านมุมมองด้านจิตวิทยาไว้ว่า การเปลี่ยนศาสนาสามารถเกิดขึ้นได้หลายช่วงอายุ อาจจะเป็นช่วงอายุ 17 ปี ไปจนถึงอายุ 46 ปี อย่างไรก็ตามส่วนมากพบว่าการเปลี่ยนศาสนาจะเกิดขึ้นช่วงระยะวัยรุ่น นอกจากนี้เขายังได้อ้างถึงงานวิจัยของ Hall (1905) ซึ่งกล่าวว่าการศึกษาเปลี่ยนศาสนาถือได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ที่พบมากในวัยรุ่น และ Ullman (1989) ยังกล่าวถึงงานวิจัยของ Starbuck (1899) ที่พบว่าการเปลี่ยนศาสนาพบมากในช่วงอายุ 12 และอายุ 20 ปี นอกจากนี้งานวิจัยเชิงปริมาณของนักจิตวิทยาผู้นี้ยังพบว่าในวัยรุ่นที่เปลี่ยนศาสนาหลายคนมีประสบการณ์ในวัยเด็กที่ไม่มีความสุขมากนัก แต่อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่าวัยรุ่นที่มีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาทุกคนจะต้องมีชีวิตในวัยเด็กที่ไม่ดี และก็มีวัยรุ่นหลายคนได้มีชีวิตที่เปลี่ยนไปจากเดิมเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นภายหลังที่มีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา

Jame (1985) นักจิตวิทยาและนักปรัชญาชาวอเมริกันได้สรุปคำว่าเปลี่ยนศาสนาไว้ว่าการเปลี่ยนศาสนาหมายถึงการเปลี่ยนความคิดเรื่องของความเชื่อ การเปลี่ยนแปลงหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Jame, 1985: 196) ได้สรุปว่าการเปลี่ยนศาสนาถือได้ว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่ปกติ มักเกิดในช่วงวัยรุ่น และมักมีเหตุมาจากความสิ้นหวัง ภาวะซึมเศร้า ไม่มีความสุขในชีวิตเมื่อมีประสบการณ์บางอย่างทางศาสนาโดยเฉพาะประสบการณ์ภายในส่วนตัวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้พวกเขาใช้ชีวิตที่มีความหวังและมีความสุขมากขึ้น สำหรับนักจิตวิทยาและนักปรัชญาผู้นี้ ข้อความเชื่อหรือหลักการทางศาสนาอย่างเดียวไม่มีเพียงพอที่จะเป็นปัจจัยต่อการเปลี่ยนศาสนา เพราะการเปลี่ยนศาสนานั้นย่อมอาศัยปัจจัยภายในของผู้เปลี่ยนศาสนาเอง

Lofland and Stark (1965) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนศาสนาเชิงสังคมวิทยาในสหรัฐอเมริกา โดยนักสังคมวิทยาสองท่านนี้ได้สรุปว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนศาสนามีทั้งหมด 7 ปัจจัยด้วยกัน ได้แก่ความตึงเครียด การพยายามแก้ปัญหาชีวิตด้านศาสนา การแสวงหาศาสนา การ

พบกับจุดเปลี่ยนในชีวิต ความสัมพันธ์กับชุมชนทางศาสนา ความผูกพันอย่างเหนียวแน่นกับกลุ่มคริสต์ศาสนิกชน และการมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มศาสนาใหม่ที่ตนเปลี่ยนไปนับถือ

2.3 กระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่

กระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ เป็นกระบวนการรับผู้ใหญ่ที่สนใจเรียนคำสอนหรือคริสตศาสนธรรม และเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะสมัครเป็นสมาชิกของพระศาสนจักรนิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งผู้ใหญ่ในที่นี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

(1) ผู้ใหญ่ที่ยังมิได้รับศีลล้างบาปหมายถึงบุคคลในศาสนาอื่น ๆ ที่สนใจจะเรียนรู้ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก และสนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกของพระศาสนจักรคาทอลิก ผู้ใหญ่กลุ่มนี้จึงต้องเริ่มต้นจากการเรียนรู้คำสอนของศาสนาก่อนที่จะได้รับศีลศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ ต่อไป

(2) ผู้ใหญ่ที่รับศีลล้างบาปของชาวคริสต์นิกายอื่น ๆ หมายถึงผู้ใหญ่ที่เป็นศาสนิกชนของศาสนาคริสต์นิกายอื่น ๆ ที่ไม่ใช่พระศาสนจักรคาทอลิก เมื่อบรรดาผู้ใหญ่นี้สนใจจะเข้ามาเป็นสมาชิกของพระศาสนจักรคาทอลิกจึงจำเป็นต้องมาเรียนรู้ใหม่เกี่ยวกับข้อความเชื่อของพระศาสนจักรคาทอลิกเพื่อที่จะสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องในสังคมคาทอลิกและสังคมปัจจุบัน

(3) อาจเป็นผู้ใหญ่ที่รับศีลล้างบาปแล้วแต่ยังมิได้รับศีลมหาสนิทครั้งแรก หรือศีลกำลัง หมายถึงผู้ใหญ่ที่เข้ามาเป็นสมาชิกของพระศาสนจักรคาทอลิกแล้วตั้งแต่เด็กหรือในวัยผู้ใหญ่ แต่ขาดความรู้เกี่ยวกับคำสอนของพระศาสนจักรเพราะเข้ามารับศีลล้างบาปในขณะที่มีอายุยังไม่บรรลุนิติภาวะ บรรดาผู้ใหญ่กลุ่มนี้จึงอยู่ในประเภทของบุคคลที่พยายามแสวงหาความเชื่อเพิ่มเติมจากพระศาสนจักรและต้องเรียนรู้คำสอนเกี่ยวกับศีลกำลังและศีลมหาสนิทเพิ่มเติมด้วย เพราะคริสตชนทุกคนต้องผ่านศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 3 ศีลนี้ ได้แก่ ศีลล้างบาป ศีลกำลัง และศีลมหาสนิท

2.3.1 เอกสารพระศาสนจักรคาทอลิกในจารีตการรับผู้ใหญ่เข้าคริสต์ศาสนิกชนใหม่

สภาพระสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 ได้ออกเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจารีตพิธีการรับผู้ใหญ่ที่สนใจในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเข้าคริสต์ศาสนิกชน ดังต่อไปนี้

2.3.1.1 สังฆธรรมนูญว่าด้วยเรื่องพระศาสนจักร (Lumen Gentium)

สังฆธรรมนูญนี้ได้รับการอนุมัติใช้เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2507 ได้กล่าวเกี่ยวกับ การรับผู้ใหญ่ในศาสนาอื่น ๆ เข้ามาในพระศาสนจักร ในข้อ 11 ซึ่งยวง นิตโย ได้แปลในปี พ.ศ.2525 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อ 11. ลักษณะศักดิ์สิทธิ์ อันจัดไว้เป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมสงฆ์ ออกฤทธิ์ประสิทธิกิจกรรมของตน ทั้งโดยอาศัยศักดิ์สิทธิ์การต่าง ๆ ทั้งโดยอาศัยฤทธิ์กุศล (หรือคุณธรรม) ต่าง ๆ ด้วย สัตบุรุษโดยทางศักดิ์สิทธิ์การล้างบาป เขาเข้ามาอยู่ในสังกัดพระศาสนจักร เขาได้รับ

ประทับตราให้เข้าร่วมในการวากิจของพระศาสนา และเขาเกิดใหม่เป็นบุตรของพระเป็นเจ้า เขาได้รับความเชื่อจากพระเป็นเจ้า โดยผ่านทางพระศาสนจักร เขาจึงมีหน้าที่ต้องแสดงความเชื่อนั้นให้ปรากฏต่อหน้ามวลมนุษย์ โดยทางศักดิ์สิทธิ์การแห่งพละกำลัง

เขากระชับสายสัมพันธ์กับพระศาสนจักรยิ่งขึ้น โดยที่เขาจำรวยขึ้นด้วยกำลังพิเศษของพระจิตเจ้า เขาจึงมีหน้าที่เร่งรัดยิ่งขึ้นในการแผ่ขยายและในการป้องกันความเชื่อด้วยวาจาและด้วยกิจการในฐานะเป็นพยานแท้ของพระคริสตเจ้า เมื่อเขาเข้าไปร่วมมีส่วนในสวดบูชาอันเป็นบ่อเกิดและสุดยอดแห่งชีวิตคริสตตั้งทั้งหมด เขาก็ถวายแด่พระเป็นเจ้า ซึ่งองค์พระเจ้าเป็นเครื่องบูชาทั้งถวายตัวเขาเองร่วมกับสักการบูชาอันนั้นด้วย จึงเป็นอันว่าในการถวายและในการร่วมกับศักดิ์สิทธิ์การมหาสนิท ทุก ๆ คนไม่ใช่อย่างคละกันไป แต่ทุก ๆ คนต่างคนต่างบำเพ็ญส่วนของตนในพิธีกรรมอันนั้น อนึ่ง เมื่อได้รับพระกายของพระคริสตเจ้าในพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์นี้แล้ว เขาก็แสดงออกให้ปรากฏเป็นรูปเป็นร่าง ซึ่งเอกภาพแห่งประชากรของพระเป็นเจ้า เพราะว่าศักดิ์สิทธิ์การอันบริสุทธิ์อย่างยิ่งนี้ เป็นทั้งเครื่องหมายทั้งเครื่องผลิตเอกภาพนั้น เป็นที่อัศจรรย์ใจหนักหนา (ยวง นิตโย, 2525: 27-28)

สรุปสังฆธรรมนูญว่าด้วยเรื่องพระศาสนจักร (Lumen Gentium) ข้อที่ 11 ได้ว่า กิจการในพิธีกรรมที่บาทหลวงได้กระทำไปนั้นมีความศักดิ์สิทธิ์ในตัวเองอยู่แล้ว และคริสต์ศาสนิกชนทุกคนที่ผ่านทางศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 3 ประการ ได้แก่ศีลล้างบาป ศีลกำลัง และศีลมหาสนิท คือผู้ที่ได้รับการเจิมจากพระเป็นเจ้าเป็นเสมือนการได้เกิดใหม่ในศาสนา ดังนั้นเขาจึงมีหน้าที่ในการรักษาและป้องกันข้อความเชื่อต่าง ๆ ที่เขาได้เรียนรู้มาโดยทางคำพูดและการกระทำ ซึ่งต้องมีการแสดงออกมาผ่านทางพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณที่คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกทุกคนจะต้องมาเข้าโบสถ์ในทุก ๆ วันอาทิตย์ ดังนั้นการมาร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณในวันอาทิตย์จึงเป็นเสมือนการรักษาและป้องกันความเชื่อ ผ่านทางพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ที่กระทำโดยบาทหลวงที่ได้รับการบวชโดยพระศาสนจักรคาทอลิก

2.3.1.2 สังฆธรรมนูญว่าด้วยเรื่องพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ (Sacrosanctum Concilium)

สังฆธรรมนูญฉบับนี้ได้รับการอนุมัติใช้เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2506 ได้กล่าวถึงให้มีการรื้อฟื้นเกี่ยวกับจารีตพิธีในการรับผู้ใหญ่ในศาสนาอื่น ๆ เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนในข้อ 64, 65, 66 และ 68 ซึ่งยวง นิตโย ได้แปลในปี พ.ศ.2525 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อ 64. ให้รื้อฟื้นกระบวนการเริ่มต้นชีวิตคริสตชนของผู้ใหญ่ ซึ่งแบ่งเป็นหลายขั้นตอนและจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของสมณะประชุมท้องถิ่นที่โดยวิธีนี้ กระบวนการเริ่มต้นชีวิตคริสตชน กำหนดไว้สำหรับการอบรมอย่างเหมาะสม ก็จะเป็นเวลาที่ศักดิ์สิทธิ์ไปด้วยจารีตที่ประกอบเป็นระยะ ๆ (สำหรับในเอกสารพระศาสนจักรคาทอลิก ผู้วิจัยจะยังคงใช้คำว่า คริสตชน เหมือนในเอกสารต้นฉบับ)

ข้อ 65. ในประเทศมิสซัง มีบางชาติที่มีพิธีเข้าศาสนาของตนใช้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้น จะรับเอาบางส่วนของจารีตที่มีใช้อยู่ในแต่ละชาติ มารวมกับจารีตเตรียมตัวรับศีลล้างบาปที่มีอยู่แล้วใน ประเพณีคริสตชนก็ได้ขอแต่ให้อามาดัดแปลงให้เข้ากับจารีตคริสตชน ทั้งนี้ โดยถือตามข้อ 37 – 40 ในสังฆธรรมนูญนี้

ข้อ 66. ให้แก้ไขจารีตสำหรับพิธีล้างบาปผู้ใหญ่ทั้งสองแบบ ทั้งแบบธรรมดาและ แบบสง่าโดยคำนึงถึงการรื้อฟื้นกระบวนการเริ่มต้นชีวิตคริสตชนขึ้นใหม่ ให้เพิ่มมิสซาเฉพาะสำหรับการ ประกอบพิธีล้างบาปไว้ในหนังสือมิสซาโรมัน (ปัจจุบันคริสต์ศาสนิกชนนิยมใช้คำว่า พิธีบูชา ขอบพระคุณ แทนคำว่า พิธีมิสซาหรือมิสซา)

ข้อ 68 จารีตล้างบาป จะต้องมียุทธวิธีหลายแบบซึ่งสมณะประชุมท้องถิ่นที่จะพิจารณาเลือกใช้ ได้ในกรณีที่มีคนรับศีลล้างบาปเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้น ให้แต่งจารีตแบบสั้นไว้ สำหรับผู้สอนคำ สอนและสัตบุรุษทุกคนโดยทั่วไป เฉพาะอย่างยิ่งในประเทศมิสซังจะได้ใช้ เมื่อมีใครใกล้ตายและไม่มี บาทหลวงหรืออนุสงฆ์ (ยวง นิตโย, 2525: 69-70)

สรุปสังฆธรรมนูญว่าด้วยเรื่องพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ (Sacrosanctum Concilium) ในข้อที่ 64, 65, 66 และ 68 ว่า ให้มีการรื้อฟื้นกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชน ซึ่งมีหลาย ขั้นตอนโดยความเห็นชอบจากพระสังฆราชประจำท้องถิ่นนั้น ๆ ต้องมีการเรียนรู้คำสอนอย่าง เหมาะสมและมีการประกอบพิธีเป็นระยะในช่วงที่มีการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่ ส่วนในบาง ประเทศที่มีพิธีในการรับเข้าศาสนาอยู่แล้ว สามารถทำได้แต่ต้องปรับแก้ไขพิธีนั้นให้เข้ากับพิธีจารีต ของคริสตชน เพราะบางประเทศพิธีรับเข้าศาสนาอาจเป็นพิธีท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณหรือสิ่ง ศักดิ์สิทธิ์ในความเชื่ออื่น จึงควรแก้ไขพิธีนั้นให้เป็นจารีตพิธีของคริสต์ศาสนิกชน

ส่วนพิธีล้างบาปผู้ใหญ่ที่มีทั้งแบบธรรมดาและแบบสง่า ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขใหม่ โดยให้มีการเพิ่มการถวายพิธีบูชาขอบพระคุณเฉพาะสำหรับการประกอบพิธีล้างบาปลงในหนังสือ มิสซาโรมันที่อนุญาตใช้ทั่วโลก

2.3.1.3 กฤษฎีกา เรื่อง งานธรรมทูตของพระศาสนจักร (Ad Gentes)

กฤษฎีกานี้ได้รับการอนุมัติใช้เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2508 ได้กล่าวถึง กระบวนการที่ผู้ที่จะเข้ามาเป็นคริสตชนจะต้องกระทำและจะต้องฝึกอบรมในการเป็นคริสต์ศาสนิกชน ได้มีการกล่าวไว้ในข้อ 14 ซึ่งยวง นิตโย ได้แปลในปี พ.ศ.2525 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อ 14. ผู้ที่ได้รับความเชื่อถึงพระคริสตเจ้าจากพระเป็นเจ้าทางพระศาสนจักร จะต้องเข้าสู่กระบวนการเข้าเป็นชีวิตคริสตชน โดยประกอบจารีตทางพิธีกรรม กระบวนการเข้าเป็น คริสตชนไม่ใช่เป็นการบรรยายข้อสัจธรรมและคำสั่งสอนเท่านั้น แต่เป็นการฝึกอบรมให้ถือชีวิตแบบ คริสตชนอย่างครบถ้วน และเป็นการฝึกหัดที่มีคนสอนอย่างดี รวมความว่าเป็นการฝึกอบรมและ ฝึกหัดให้เป็นสานุศิษย์มีความสนิทเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระคริสตเจ้าพระอาจารย์ของตน ฉะนั้นผู้ที่

เข้ามาในกระบวนการนี้ ต้องได้รับการแนะนำให้รู้จักหัตถกรรมเรื่องความรอดและการถือคำสั่งสอนของพระวรสาร อีกทั้งต้องได้รับการสอนให้รู้จักชีวิตแห่งความเชื่อ พิธีกรรมและความรักแห่งประชากรของพระเป็นเจ้าของเจ้าด้วยจารีตศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องประกอบในเวลาต่าง ๆ ต่อ ๆ กันไป

หลังจากนั้น เมื่อหลุดพ้นจากอำนาจแห่งความมืด (เทียบ คส 1:13) (อ่านเพิ่มเติม ภาคผนวก ข) ด้วยศีลที่รับเวลาเข้าศาสนา เมื่อตายพร้อมกับพระคริสตเจ้า ถูกฝังพร้อมกับพระองค์ และกลับคืนชีวิตขึ้นมาพร้อมกับพระองค์แล้ว (เทียบ รม. 6:4-11 ; คส 2: 12 – 13; 1ปต 3:21-22 ; มก 16:16) (อ่านเพิ่มเติม ภาคผนวก ข) เขาก็รับพระจิตที่รับเราเป็นบุตรบุญธรรม (เทียบ 1 ธส 3: 5 – 7 ; กจ 8: 14 – 17) (อ่านเพิ่มเติม ภาคผนวก ข) และประกอบพิธีรำลึกถึงการสิ้นพระชนม์และการกลับฟื้นคืนพระชนม์ของพระคริสตเจ้าร่วมกับประชากรทั้งมวลของพระเจ้า (ยวง นิตโย, 2525: 29)

สรุปภาษากรีก เรื่อง งานธรรมทูตของพระศาสนจักร (Ad Gentes) ข้อที่ 14 ได้ว่า ผู้ที่เข้ามาเรียนรู้คำสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกจะต้องผ่านกระบวนการรับเข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนที่มีการฝึกอบรมทั้งด้านข้อความเชื่อของพระศาสนจักร และต้องมีการฝึกการใช้ชีวิตในรูปแบบคริสต์ศาสนิกชนอย่างดีโดยผ่านทางคณะอาจารย์ในด้านคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกที่ผ่านการศึกษามาโดยเฉพาะ ดังนั้นผู้ที่เข้ามาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนนี้ต้องพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความเชื่อของพระศาสนจักรในเรื่องความรอดและเนื้อหาในพระคัมภีร์ โดยจะต้องมีการฝึกเข้าร่วมพิธีกรรมอันเป็นการแสดงออกถึงความเชื่อของตนต่อ พระเป็นเจ้าของเจ้าและเพื่อนมนุษย์ด้วยความรัก

2.3.1.4 เอกสารจากคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก

จากสังฆธรรมนูญ APOSTOLIC CONSTITUTION พระคลังแห่งความเชื่อ (Fidei Depositum) สำหรับการพิมพ์เผยแพร่หนังสือคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก (Catechism of the Catholic Church – CCC) ซึ่งเรียบเรียงขึ้นหลังสภาสังคายนาวาติกันที่สอง สมเด็จพระสันตะปาปายอห์น ปอล ที่ 2 ได้อนุมัติเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2535 และได้ประกาศใช้ ณ วันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2535

จากหนังสือคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก ในภาค 2 เรื่องการเฉลิมฉลองธรรมล้ำลึกของคริสตชน อยู่ในเรื่องของศีลศักดิ์สิทธิ์ของพระศาสนจักร (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2562: 323-332) ได้แก่

(1) ศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการเข้าเป็นคริสตชน

CCC ข้อที่ 1212 ศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการเริ่มชีวิตคริสตชน ศีลล้างบาป ศีลกำลัง และศีลมหาสนิท ถือว่าเป็นพื้นฐานของทุกชีวิตคริสตชน “มนุษย์มีส่วนร่วมับธรรมชาติของพระเจ้านั้น โดยอาศัยพระหรรษทาน (พระพร) ของพระคริสตเจ้าทำให้มนุษย์เหมือนต้นกำเนิด ทำให้ชีวิตตามธรรมชาติพัฒนาและเจริญงอกงาม ศีลล้างบาปทำให้ผู้มีความเชื่อเกิดใหม่ ศีลกำลังบำรุงให้เข้มแข็งขึ้น

และรับประทานอาหารทรงแชีวิตนินรันดรในศีลมหาสนิท ดังนี้ อาศัยศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการเข้าเป็นคริสตชน สัตบุรุษจึงได้รับทรัพย์สมบัติชีวิตพระเจ้ามากขึ้นและก้าวหน้าสู่ความสมบูรณ์แห่งความรัก (พระสันตะปาปาเปาโล ที่ 6

(2) การเริ่มชีวิตคริสตชน

CCC ข้อที่ 1229 ตั้งแต่สมัยอัครสาวก การเข้าเป็นคริสตชนเรียกร่องการเดินทาง และการริเริ่มหลายขั้นตอน การเดินทางนี้อาจไปได้รวดเร็วหรือช้าก็ได้ ในทุกกรณี ต้องปฏิบัติตามองค์ประกอบสำคัญดังนี้ การประกาศพระวาจา การยอมรับพระวรสาร ซึ่งเรียกร่องการกลับใจ การประกาศยืนยันความเชื่อ ศีลล้างบาป การรับพระจิตเจ้า และการรับศีลมหาสนิท

CCC ข้อที่ 1230 การริเริ่มชีวิตคริสตชน ได้ใช้รูปแบบมากมายในแต่ละศตวรรษ ตามแต่สถานการณ์ ในศตวรรษแรกของพระศาสนจักร เราเห็นถึงการพัฒนาการเริ่มชีวิตคริสตชน ระยะเวลาเตรียมตัวเป็นคริสตชน (Catechumenate) มีลำดับพิธีเตรียมตัว และการรับศีลศักดิ์สิทธิ์ของการเริ่มชีวิตคริสตชน

CCC ข้อที่ 1232 สภาสังคายนาวาติกันที่ 2 ได้ปรับปรุงใหม่สำหรับพระศาสนจักรลาตินว่า “การเรียนคำสอนของผู้ใหญ่ ซึ่งแบ่งเป็นหลายชั้น” พิธีเหล่านี้ พบได้ในหนังสือพิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน (Rite of Christian Initiation of Adults (RCIA): 1972) นอกเหนือจากนี้ สภายังได้อนุญาตให้ “ประเทศมิสซังมีบางชาติที่มีพิธีเข้าศาสนาของตนให้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้น จะรับเอาบางส่วนในจารีตที่มีใช้อยู่ในแต่ละชาติ มารวมกับจารีตเตรียมตัวรับศีลล้างบาปที่มีอยู่แล้วในประเพณีคริสตชนก็ได้”

CCC ข้อที่ 1233 ปัจจุบันนี้ ทุกพิธี ทั้งลาตินและทางตะวันออก การเริ่มชีวิตคริสตชนของผู้ใหญ่เริ่มพร้อมกับการมาเรียนคำสอน และสิ้นสุดด้วยการรับศีลศักดิ์สิทธิ์ 3 ประการ คือ ศีลล้างบาป ศีลกำลัง และศีลมหาสนิท ในพิธีทางตะวันออก การเริ่มชีวิตคริสตชนของทารกเริ่มด้วยศีลล้างบาป และต่อด้วยศีลกำลังและศีลมหาสนิททันที ขณะที่พิธีโรมันมีการสอนคำสอนหลายปีก่อนจะให้รับศีลกำลังและศีลมหาสนิท ซึ่งเป็นสุดยอดของการรับเข้าเป็นคริสตชน

(3) พิธีรับศีลล้างบาป

CCC ข้อที่ 1234 ความหมายและพระหรรษทานของศีลล้างบาปปรากฏอย่างชัดเจนในพิธีของการฉลอง ผู้มีความเชื่อเริ่มเข้าสู่ความร่ำรวยที่ศีลศักดิ์สิทธิ์นี้หมายถึง และนำพระพรมาให้ผู้รับศีลล้างบาปใหม่แต่ละคน ด้วยการมีส่วนร่วมอย่างตั้งใจในท่าทางและถ้อยคำของพิธีนี้

CCC ข้อที่ 1235 การทำเครื่องหมายกางเขนตอนแรกเริ่มพิธี แสดงถึงตราแห่งพระคริสตเจ้าเหนือผู้เป็นของพระองค์ และหมายถึงพระหรรษทานของการไถ่บาปซึ่งพระคริสตเจ้าได้ไถ่เรา โดยอาศัยกางเขนของพระองค์

CCC ข้อที่ 1236 การประกาศพระวาจาของพระเจ้า ให้ความกระจ่างแก่ผู้สมัคร และที่ประชุมด้วยความจริงที่ได้รับการเผยแสดง และกระตุ้นการตอบสนองที่เป็นความเชื่อที่ไม่อาจแยกจากศีลล้างบาปได้ อันที่จริง ศีลล้างบาปเป็น “ศีลแห่งความเชื่อ” ในลักษณะพิเศษ เนื่องจากว่าเป็นเครื่องหมายของการเข้าสู่ชีวิตความเชื่อ

CCC ข้อที่ 1237 ขณะที่ศีลล้างบาปหมายถึงการปลดปล่อยเป็นอิสระจากบาป และจากผู้ล่อลวง คือ ผีปีศาจ จึงมีการประกาศขับไล่ปีศาจจากผู้สมัคร แล้วจึงมีการเจิมน้ำมันผู้เรียน คำสอน หรือปกมือเหนือเขา และเขาประกาศละทิ้งอย่างชัดเจน เมื่อเตรียมเช่นนี้แล้ว ก็สามารถประกาศความเชื่อของพระศาสนจักรซึ่งจะได้ “มอบให้” โดยทางศีลล้างบาป (เทียบ รม 6:17)

CCC ข้อที่ 1238 น้ำที่จะใช้ล้างบาป ได้รับการเสกโดยสวดเชิญพระจิต (ณ ขณะนั้นเองหรือในคืนวันเสาร์ศักดิ์สิทธิ์) พระศาสนจักรวอนขอพระอานุภาพของพระจิตเจ้าเสด็จลงเหนือ น้ำโดยอาศัยพระบุตรของพระองค์ ผู้ได้รับศีลล้างบาปทุกคน “บังเกิดด้วยน้ำและพระจิตเจ้า” (ยน 3:5)

CCC ข้อที่ 1239 แล้วตามด้วยพิธีสำคัญของศีลนี้ ศีลล้างบาปที่ตั้งชื่อไว้อย่างเหมาะสมนี้ มีความหมายถึงการตายต่อบาป และเข้าสู่ชีวิตของพระตรีเอกภาพผู้ศักดิ์สิทธิ์ยิ่ง คล้ายกับ พระคริสตเจ้าผู้ทรงสิ้นพระชนม์และทรงกลับคืนชีพ ศีลล้างบาปสำเร็จสมบูรณ์โดยการจุ่มลงในน้ำศีลล้างบาปสามครั้ง อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว เราสามารถเห็นำบนศีรษะของผู้สมัครสามครั้งก็ได้

CCC ข้อที่ 1240 ในพระศาสนจักรลาติน ขณะที่เทน้ำสามครั้ง ศาสนบริกรกล่าว คำว่า “ชื่อนักบุญ... ข้าพเจ้าล้างท่าน เดชะพระนามพระบิดา พระบุตร และพระจิต” ในพิธีกรรมทาง ตะวันออกขณะที่ผู้เรียนคำสอนหันหน้าไปทางตะวันออก บาทหลวงก็กล่าวว่า “ผู้รับใช้ของพระเจ้า ชื่อ... ได้รับศีลล้างบาปนามของพระบิดา พระบุตรและพระจิตเจ้า” และขณะที่เอ่ยพระนามพระ บุคคลของพระตรีเอกภาพนั้นก็จุ่มผู้รับศีลลงในน้ำและยกขึ้นมา

CCC ข้อที่ 1241 การเจิมด้วยน้ำมันคริสมา ซึ่งพระสังฆราชเสกเรียบร้อยแล้ว หมายถึง พระพรของพระจิตเจ้าที่ให้กับผู้รับศีลคนใหม่ เขากลายเป็นคริสตชน กล่าวคือ “ได้รับการเจิม” ด้วยพระจิตเจ้า ได้เข้าร่วมกับพระคริสตเจ้า ผู้ได้รับการเจิมเป็นสงฆ์ ประกาศกและกษัตริย์ (เทียบ หนังสือพิธีกรรมโรมัน พิธีโปรดศีลล้างบาปเด็ก ข้อ 62)

CCC ข้อที่ 1242 ในพิธีกรรมทางพระศาสนจักรตะวันออก การเจิมภายหลังการรับศีลล้างบาปถือเป็นการโปรดศีลกำลัง ส่วนในพิธีกรรมโรมัน พระสังฆราชจะเจิมอีกเป็นครั้งที่สอง ด้วยน้ำมันคริสมา กล่าวคือ เป็นการ “ยืนยัน” และทำให้การเจิมศีลล้างบาปสมบูรณ์

CCC ข้อที่ 1243 ชุดขาว หมายความว่า ผู้รับศีลล้างบาปนั้นได้ “สวมพระคริสตเจ้า” (กท 3:27) เขาก็กลับเป็นขึ้นมาพร้อมกับพระคริสตเจ้า เทียนที่จุดจากเทียนปัสกา หมายความว่า

พระคริสตเจ้าได้ทรงส่องสว่างผู้กลับใจใหม่ ในพระคริสตเจ้านั้นผู้รับศีลล้างบาปเป็น “แสงสว่างของโลก” (มธ 5:14) บัดนี้ ผู้รับศีลล้างบาปใหม่เป็นบุตรพระเจ้านั้นผู้รับศีลล้างบาปเพียงคนเดียว จึงสามารถสวดบทอธิษฐานของบุตรพระเจ้านั้นว่า “ข้าแต่พระบิดาของข้าพเจ้าทั้งหลาย”

CCC ข้อที่ 1244 การรับศีลมหาสนิทครั้งแรก เมื่อกลายเป็นบุตรของพระเจ้า สวมชุดงานเลี้ยง ผู้กลับใจใหม่ก็ได้รับอนุญาตเข้าสู่ “งานเลี้ยงของพระชุมพวน้อย” (มธ 5: 14; พป 2:15) และรับประทานอาหารแห่งชีวิตใหม่ คือ พระกายและพระโลหิตของพระคริสตเจ้า พระศาสนจักรตระวันออกยังคงอนุรักษ์ความสำนึกแห่งเอกภาพของการเริ่มชีวิต คริสตชนอย่างมีชีวิตชีวา โดยการให้ศีลมหาสนิทกับผู้รับศีลล้างบาปใหม่และศีลกำลังทุกคน แม้แต่เด็ก โดยระลึกถึงพระวาจาขององค์พระผู้เป็นเจ้าว่า “ปล่อยให้เด็ก ๆ เข้ามาหาเราเถิด อย่าห้ามเขาเลย” (มก 10:14) พระศาสนจักรลาตินอนุญาตให้รับศีลมหาสนิทได้เฉพาะผู้ที่ได้รับบรรลุถึงวัยการใช้เหตุผล ซึ่งอธิบายได้ว่า ศีลล้างบาปนำไปสู่ศีลมหาสนิท โดยพาผู้รับศีลล้างบาปใหม่ที่เป็นเด็กไปใกล้พระแท่นเพื่อสวดบท ข้าแต่พระบิดาของข้าพเจ้าทั้งหลาย

CCC ข้อที่ 1245 การอวยพรอย่างสง่า เป็นการปิดท้ายพิธีโปรดศีลล้างบาป ในโอกาสรับศีลล้างบาปของผู้เกิดใหม่นั้น การอวยพรมารดาของเด็กมีความหมายเช่นกัน

- ใครสามารถรับศีลล้างบาปได้

CCC ข้อที่ 1246 “ทุกคนและที่ยังไม่รับศีลล้างบาปเท่านั้นสามารถรับศีลล้างบาปได้”

- ศีลล้างบาปผู้ใหญ่

CCC ข้อที่ 1247 ตั้งแต่พระศาสนจักรเริ่มแรก การโปรดศีลล้างบาปแก่ผู้ใหญ่เป็นปกติในที่ใหม่ที่มีการประกาศพระวรสาร การเตรียมตัวผู้รับศีลล้างบาป จึงเป็นงานสำคัญในการเริ่มเข้าสู่ความเชื่อและชีวิต คริสตชน ผู้เรียนคำสอนควรพร้อมรับพระพรของพระเจ้าในศีลล้างบาป ศีลกำลัง และศีลมหาสนิท

CCC ข้อที่ 1248 การเตรียมตัวผู้รับศีลล้างบาป หรือการอบรมผู้เรียนคำสอนนั้น มีเป้าหมายให้เขากลับใจและมีความเชื่อแบบผู้ใหญ่ เป็นการสนองตอบต่อการเริ่มของพระเจ้าและมีความผูกพันกับชุมชน พระศาสนจักรการเตรียมตัวผู้รับศีลล้างบาปนี้จึงเกี่ยวข้องกับ “การฝึกอบรมให้ถือชีวิตแบบคริสตชนอย่างครบถ้วน ฝึกหัดให้สานุศิษย์มีความสนิทเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระคริสตเจ้า พระอาจารย์ของตน ฉะนั้น ผู้เรียนคำสอนต้องได้รับการแนะนำให้รู้จักธรรมชาติลึกซึ้งของความรอดและปฏิบัติตามคำแนะนำแห่งพระวรสาร อีกทั้งต้องแนะนำพวกเขาเข้าสู่ชีวิตแห่งความเชื่อ พิธีกรรมและความรักแห่งประชากรของพระเจ้าโดยผ่านขั้นตอนต่าง ๆ”

CCC ข้อที่ 1249 ผู้เตรียมตัวรับศีลล้างบาป “รวมเข้าอยู่ในพระศาสนจักร และเป็นคนในพระเคหะของพระคริสตเจ้าแล้ว และบอयीที่เดียว เขาดำรงชีวิตอย่างมีความเชื่อ ความไว้วางใจ และความรัก” “พระศาสนจักรผู้มารดาก็ให้ความรักเอาใจใส่ โอบอุ้มเขาไว้แล้วเช่นกัน”

- ความเชื่อและศีลล้างบาป

CCC ข้อที่ 1253 ศีลล้างบาปเป็นศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งความเชื่อ (เทียบ มก 16:16) (อ่านเพิ่มเติมภาคผนวก ข) แต่ความเชื่อจำเป็นต้องมีชุมชนของผู้มีความเชื่อ คริสตชนแต่ละคนเชื่อในคำสอนของพระศาสนจักรเพียงอย่างเดียว ความเชื่อที่เรียกร้องให้รับศีลล้างบาป ไม่ใช่ความเชื่อที่สมบูรณ์และเป็นผู้ใหญ่ แต่เป็นการเริ่มต้นซึ่งต้องพัฒนาในพิธีโปรดศีลล้างบาป บาทหลวงจะถามผู้เตรียมตัวรับศีลล้างบาป หรือพ่อแม่ผู้ถามว่า “ท่านขออะไรจากพระศาสนจักรของพระเจ้า” และเขาก็ตอบว่า “ความเชื่อ”

CCC ข้อที่ 1254 ผู้รับศีลล้างบาปทุกคน ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ ต้องพัฒนาความเชื่อหลังจากรับศีลล้างบาป เพราะเหตุนี้ทุกปีในคืนวันเสาร์ศักดิ์สิทธิ์ พระศาสนจักรรื้อฟื้นคำสัญญาแห่งศีลล้างบาป การเตรียมตัวเพื่อรับศีลล้างบาปนั้นนำไปสู่ทางเข้าสู่ชีวิตใหม่เท่านั้น ศีลล้างบาปเป็นบ่อเกิดชีวิตใหม่ในพระคริสตเจ้าซึ่งชีวิตคริสตชนทั้งครบไหลหลั่งออกมา

CCC ข้อที่ 1255 เพราะว่าพระหรรษทานแห่งศีลล้างบาปสามารถพัฒนาขึ้นได้ ความช่วยเหลือของพ่อแม่จึงมีความสำคัญ รวมทั้งบทบาทของพ่อแม่ทูนหัว ซึ่งต้องเป็นผู้มีความเชื่อมั่นคง มีความสามารถและพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้รับศีลล้างบาปใหม่ ไม่ว่าจะเป็เด็กหรือผู้ใหญ่ก็ตาม บนหนทางของชีวิต คริสตชน หน้าที่ของเขาคือหน้าที่ของพระศาสนจักรที่แท้จริง (Officium) ชุมชนพระศาสนจักรทั้งครบมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนา และการรักษาพระหรรษทานที่ตีรับในศีลล้างบาป

- ใครสามารถโปรดศีลล้างบาปได้

CCC ข้อที่ 1256 ศาสนบริกรของศีลล้างบาปตามหน้าที่ คือ พระสังฆราชและบาทหลวง และในพระศาสนจักรลาตินยังมีสังฆานุกรด้วย ในกรณีจำเป็นใครก็ตาม รวมถึง ผู้ไม่ได้รับศีลล้างบาปด้วย สามารถโปรดศีลล้างบาปได้ ถ้าเขามีความตั้งใจจริง ความตั้งใจนั้นคือต้องทำสิ่งที่พระศาสนจักรทำเมื่อโปรดศีลล้างบาป และใช้บทภาวนาต่อพระตรีเอกภาพที่กำหนดสำหรับโปรดศีลล้างบาป พระศาสนจักรมีเหตุผลที่เป็นไปได้นี้คือ น้ำพระทัยของพระเจ้าที่ต้องการช่วยโลกให้รอด และศีลล้างบาปเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อความรอด (เทียบ 1 ทธ 2:4) (อ่านเพิ่มเติมภาคผนวก ข)

สรุปเอกสารคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก (Catechism of the Catholic Church – CCC) ได้ว่า ศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 3 ประการ ได้แก่ ศีลล้างบาป ศีลกำลัง และศีลมหาสนิท เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์พื้นฐานของทุกคน เพราะเมื่อทุกคนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้คำสอนแล้วจะได้รับศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 3 ศีลนี้ ในขณะที่เดียวกันยังได้รับพระพรในศีลศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ นั้นด้วย ส่วนผู้ที่สามารถรับ

ศีลศักดิ์สิทธิ์นี้ได้ก็คือทุกคนที่ยังไม่ได้รับศีลล้างบาปของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกมาก่อน และผู้ที่สามารถประกอบพิธีได้ก็คือบรรดาพระสังฆราช บาทหลวง สังฆานุกร คริสต์ศาสนิกชนทุกคนรวมถึงผู้ที่ไม่ได้รับศีลล้างบาปด้วย แต่สำหรับคริสตศาสนิกชนและผู้ที่ไม่ได้รับศีลล้างบาป จะถือเป็นกรณีพิเศษ เช่น ในกรณีใกล้จะเสียชีวิตซึ่งในขณะนั้นไม่มีบาทหลวงอยู่ แต่ผู้ป่วยปรารถนาจะขอรับศีลล้างบาป เพื่อเป็นคาทอลิก บุคคลที่อยู่โดยในพื้นที่ขณะนั้นสามารถประกอบพิธีได้ โดยการเทน้ำเปล่าลงบนศีรษะของผู้ที่ร้องขอ จำนวนสามครั้ง โดยครั้งที่หนึ่งกล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอล้างท่านในนามพระบิดา” ครั้งที่สองกล่าวว่า “และพระบุตร” และครั้งที่สามกล่าวว่า “และพระจิต อาแมน” ซึ่งในกรณีนี้ถือเป็นกรณีจำเป็น ซึ่งในกรณีปกติผู้ประกอบพิธีจะเป็นบรรดาพระสังฆราช บาทหลวง และสังฆานุกร เป็นผู้ประกอบพิธี

การเริ่มต้นชีวิตคริสตชนนั้นมีมาอย่างยาวนาน และมีขั้นตอนที่หลากหลายเป็นเสมือนการเดินทางที่ทุกคนมาเดินทางร่วมกัน โดยอาศัยพระคัมภีร์ในการนำมาปฏิบัติและเข้าร่วมในพิธีกรรม ศักดิ์สิทธิ์อันเป็นการแสดงออกของความเชื่อ สถาปนาโดยนักบวชที่ 2 จึงได้มีการแก้ไขปรับปรุงพิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน รวมถึงประเทศที่มีพิธีรับเข้าศาสนาพื้นถิ่นให้มีการปรับเข้ากับจารีตของคริสตศาสนา ทำให้ปัจจุบันพิธีกรรมทั้งจารีตลาตินและตะวันออกในการเริ่มต้นชีวิตคริสตชนคือการเรียนรู้คำสอนเป็นอันดับแรก และจบลงที่การรับศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 3 ประการ

ศีลล้างบาปจึงเป็นพระพรจากพระเป็นเจ้าในการเริ่มต้นเข้ามาดำเนินชีวิตเป็นคริสตศาสนิกชน ผู้รับศีลล้างบาปแต่ละคนสามารถรับพระพรนี้ผ่านทางศีลล้างบาป การกระทำเครื่องหมายกางเขนที่หน้าผากจึงเป็นเครื่องหมายถึงตราประทับเหนือผู้ที่เข้ามาอยู่ในพระศาสนจักรของพระองค์โดยอาศัยการสิ้นพระชนม์ของพระคริสตเยซูของค์พระผู้เป็นเจ้าบนไม้กางเขน และศีลล้างบาปยังเป็นศีลแห่งความเชื่อ เปรียบเสมือนการได้เข้าสู่ชีวิตแห่งความเชื่อใหม่ที่เป็นอิสระจากบาป ผ่านทางการเจิมน้ำมัน การปกมือ และการล้างด้วยน้ำ ซึ่งการกระทำทั้งหมดล้วนมีความหมายในเชิงเทววิทยาทั้งสิ้น ต่อมาจะเป็นการตั้งชื่อใหม่ซึ่งคริสตศาสนิกชนทุกคนจะมีชื่อในทางศาสนาทุกคน เพื่อดำเนินชีวิตตามบุคคลผู้นั้นที่ได้นำชื่อมาใช้ในทางศาสนา และในพิธีศีลล้างบาปจะมีการมอบชุดขาวให้กับผู้ที่เข้าพิธีเป็นเครื่องหมายถึงการสวมใส่ชีวิตใหม่ขององค์พระคริสตเจ้า โดยทำงานเลี้ยงของพระเป็นเจ้าคือพิธีบูชาขอบพระคุณ บุตรคนใหม่ของพระเป็นเจ้าจะเข้ามารับพระองค์ผ่านทางศีลมหาสนิทซึ่งเป็นพระกายและพระโลหิตของพระคริสตเจ้าโดยแท้จริง เพื่อให้คริสตศาสนิกชนใหม่ทุกคนมีพระเป็นเจ้าเป็นแกนกลางในการเริ่มต้นทำกิจการที่ดีแก่เพื่อนมนุษย์ทุกคนต่อไป โดยผ่านทาง การแนะนำดูแลของบรรดาพ่อแม่ผู้ปกครองของแต่ละคน

2.3.1.5 เอกสารจากประมวลกฎหมายพระศาสนจักร

หลังจากการประชุมสังคายนาวาติกันที่ 2 ได้มีการเรียกร้องให้รื้อฟื้นกฎหมายพระศาสนจักรขึ้นใหม่ สมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2 ประกาศกฎหมายใหม่เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2526 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526

จากประมวลกฎหมายพระศาสนจักรมีการกล่าวถึงในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับจารีตพิธีการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชน ในบรรพ 3 ว่าด้วยเรื่องหน้าที่การสอนของพระศาสนจักร และในบรรพ 4 ว่าด้วยเรื่องอำนาจบันดาลความศักดิ์สิทธิ์ของพระศาสนจักร โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) บรรพ 3 หน้าที่การสอนของพระศาสนจักร (The Teaching Office of the Church) อ้างอิงใน คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านกฎหมายพระศาสนจักร (2543: 20-21)

ในลักษณะ 2 กิจการธรรมทูตของพระศาสนจักร (Missionary Action of the Church)

มาตรา 788 วรรค 1 เมื่อครบช่วงเวลาก่อนการเป็นคริสตชนสำรองก็ให้รับบุคคลที่แสดงเจตนาจะรับความเชื่อในพระคริสต์เข้าเป็นคริสตชนสำรองด้วยจารีตทางพิธีกรรมและบันทึกชื่อเขาลงในทะเบียนสำหรับ คริสตชนสำรอง

วรรค 2 โดยการอบรมและการฝึกเป็นคริสตชน คริสตชนสำรองเข้าสู่พิธีกรรมแห่งความรอดอย่างเหมาะสมและเข้าสู่ชีวิตแห่งความเชื่อ ชีวิตพิธีกรรม ชีวิตความรัก แห่งประชากรของพระเจ้าและการแพร่ธรรม

วรรค 3 เป็นหน้าที่รับผิดชอบของสภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกที่จะออกกฎระเบียบการเป็นคริสตชนสำรอง กฎระเบียบเหล่านี้ต้องกำหนดสิ่งที่คาดหวังจากคริสตชนสำรองและสิทธิพิเศษที่พวกเขาควรได้รับ

มาตรา 789 คริสตชนใหม่ จะต้องได้รับการอบรมอย่างเหมาะสม เพื่อจะเข้าใจความจริงแห่งพระวรสารอย่างลึกซึ้ง และหน้าที่อื่นที่เกิดจากศีลล้างบาปที่ต้องปฏิบัติ พวกเขาจะต้องเปี่ยมด้วยความรักที่จริงใจต่อพระคริสตเจ้า และต่อพระศาสนจักรของพระองค์

(2) บรรพ 4 หน้าที่ทำให้ศักดิ์สิทธิ์ของพระศาสนจักร (The Office of Sanctifying in The Church) อ้างอิงใน คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านกฎหมายพระศาสนจักร (2546: 15-28)

ในภาค 1 ศีลศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ มีการกล่าวไว้ว่า

มาตรา 842 วรรค 2 ศีลล้างบาป ศีลกำลัง และศีลมหาสนิท เสริมกันและกันจนจำจำเป็นต้องรับศีลเหล่านั้น เพื่อให้การเริ่มต้นเป็นคริสตชนสมบูรณ์

- ในลักษณะ 1 ศีลล้างบาป (Baptism) ประกอบ 5 หมวด ซึ่งนำมายกตัวอย่างด้วยกันจำนวน 4 หมวด ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ได้แก่

หมวด 1 การประกอบศีลล้างบาป

มาตรา 850 ศิลล้างบาปต้องประกอบตามจารีตที่กำหนดไว้ในหนังสือพิธีกรรมที่ได้รับการรับรองแล้ว เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วน ต้องรักษาส่วนประกอบที่จำเป็น เพื่อให้ศิลปศักดิ์สิทธิ์มีผลเท่านั้น

มาตรา 851 การประกอบศิลปล้างบาปต้องเตรียมการที่จำเป็นดังต่อไปนี้

ผู้ใหญ่ที่ประสงค์รับศิลปล้างบาป ต้องเข้ารับเป็นคริสตชนสำรองและเท่าที่จะเป็นไปได้ ต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ เข้าสู่การเริ่มทางศิลปศักดิ์สิทธิ์ที่สอดคล้องกับจารีตของการเริ่มต้นที่สภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิก ประยุกต์ใช้และตามข้อกำหนดที่สภาได้ประกาศใช้

มาตรา 852 วรรค 1 ข้อกำหนดของมาตราต่าง ๆ ที่ว่าด้วยศิลปล้างบาปผู้ใหญ่ นำมาใช้กับทุกคนที่พ้นวัยทารกแล้ว และรู้จักใช้เหตุผลแล้ว

มาตรา 853 นอกจากกรณีความจำเป็นต่อง ที่ใช้ในการโปรดศิลปล้างบาปต้องได้รับการเสกตามข้อกำหนดของหนังสือพิธีกรรม

มาตรา 854 การโปรดศิลปล้างบาปทำได้โดยการจุ่มน้ำ หรือการเทน้ำตามข้อกำหนดของสภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิก

มาตรา 855 บิดามารดา พ่อแม่อุปถัมภ์ และเจ้าอาวาส ต้องเอาใจใส่มิให้ใช้ชื่อที่ผิดแผกจากความรู้สึกรักของคริสตชน

มาตรา 856 แม้ศิลปล้างบาปจะประกอบในวันใดก็ได้ โดยปกติแนะนำให้ประกอบในวันอาทิตย์ หรือ ถ้าเป็นไปได้ในพิธีตื่นเฝ้าของวันปัสกา

หมวด 2 ศาสนบริกรศิลปล้างบาป

มาตรา 861 วรรค 1 ศาสนบริกรศิลปล้างบาปตามปกติ คือ มุขนายก บาทหลวง และสังฆานุกร โดยคงไว้ซึ่งข้อกำหนดแห่งมาตรา 530 ข้อ 1

มาตรา 863 การโปรดศิลปล้างบาปผู้ใหญ่ที่มีอายุอย่างน้อยครบ 14 ปี ต้องเสนอไปยังมุขนายกสังฆมณฑล เพื่อให้ท่านโปรดศิลปเอง ถ้าท่านวินิจฉัยเห็นควรว่าจะทำเช่นนั้น

หมวด 3 ผู้ที่จะรับศิลปล้างบาป

มาตรา 864 มนุษย์ทุกคนและมนุษย์เท่านั้นที่ยังมิได้รับศิลปล้างบาป สามารถรับศิลปล้างบาปได้

มาตรา 865 วรรค 1 เพื่อให้ผู้ใหญ่รับศิลปล้างบาปได้ เขาต้องแสดงเจตจำนงที่จะรับศีลนี้และต้องเรียนรู้ข้อชีวิตคริสตชนอย่างเพียงพอ ต้องได้รับการทดสอบชีวิตคริสตชนในขณะที่เป็นคริสตชนสำรอง ยิ่งกว่านั้น เขาต้องได้รับการกระตุ้นเตือนให้เป็นทุกข์ถึงบาปของตน

วรรค 2 ผู้ใหญ่ที่อยู่ในอันตรายใกล้ตายรับศิลปล้างบาปได้ ถ้าเขาได้แสดงเจตจำนงวิธีใดวิธีหนึ่ง ที่จะรับศิลปล้างบาปและสัญญาว่า จะถือตามบัญญัติของศาสนาคริสต์โดยมีความรู้บ้าง ถือตามความจริงที่สำคัญ ๆ ของความเชื่อ

มาตรา 866 เว้นแต่ว่ามีเหตุผลตรงข้ามอย่างยิ่ง ผู้ใหญ่หลังรับศีลล้างบาปแล้ว ให้รับศีลกำลังทันที ร่วมในการถวายบูชามิสซาและรับศีลมหาสนิทด้วย

หมวด 4 พ่อ – แม่ อุปถัมภ์

มาตรา 872 เท่าที่เป็นไปได้ ผู้รับศีลล้างบาปมีพ่อแม่อุปถัมภ์ได้คนหนึ่ง ซึ่งมีหน้าที่ช่วยผู้รับศีลล้างบาปที่เป็นผู้ใหญ่ในพิธีเริ่มต้นเป็นคริสตชน และถ้าผู้รับศีลล้างบาปเป็นทารก ก็มีหน้าที่พร้อมกับบิดามารดานำทารกนั้นมารับศีลล้างบาปและช่วยเหลือให้ผู้ได้รับศีลล้างบาปแล้วเจริญชีวิตคริสตชนที่เหมาะสม และปฏิบัติพันธะที่ติดมากับศีลล้างบาปนั้นอย่างซื่อสัตย์

มาตรา 873 ต้องมีพ่อแม่อุปถัมภ์คนหนึ่ง หรือแม่อุปถัมภ์คนหนึ่งเท่านั้น หรือจะมีทั้งพ่อแม่อุปถัมภ์และแม่อุปถัมภ์ก็ได้

มาตรา 874 วรรค 1 บุคคลที่รับหน้าที่เป็นพ่อแม่อุปถัมภ์นั้นต้อง

(1) ได้รับการเลือกจากผู้จะรับศีลล้างบาปเอง หรือจากบิดามารดา หรือจากผู้ที่ทำหน้าที่แทนบิดามารดาของเขา ถ้าขาดบุคคลเหล่านี้ ให้เจ้าอาวาสหรือศาสนบริกรเลือกแทน บุคคลที่เป็นพ่อแม่อุปถัมภ์ต้องมีความเหมาะสมและมีเจตจำนงรับหน้าที่นี้

(2) มีอายุครบ 16 ปี บริบูรณ์ เว้นแต่ผู้ชายกึ่งฆมณฑลได้กำหนดอายุเป็นอย่างอื่น หรือเจ้าอาวาสหรือศาสนบริกรเห็นว่าเหตุอันควรยกเว้นให้ได้

(3) เป็นคาทอลิกที่รับศีลกำลังและศีลมหาสนิทและเจริญชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อ ซึ่งเหมาะสมกับบทบาทที่จะรับ

(4) ไม่เป็นบุคคลที่ยังต้องโทษใด ๆ ทางกฎหมายพระศาสนจักร ไม่ว่าโทษที่ลงทัณฑ์แล้ว หรือโทษที่ได้ประกาศโดยชอบ

(5) ไม่เป็นบิดาหรือมารดาของผู้จะรับศีลล้างบาป

2.3.1.6 ข้อกำหนดของสภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิก

หลังจากที่มีการประกาศใช้กฎหมายใหม่ของพระศาสนจักร จึงทำให้สภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิก ออกประกาศข้อกำหนดที่ใช้เฉพาะประเทศ (Particular Norms) เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายพระศาสนจักร และสภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ได้ประกาศใช้ข้อกำหนดนี้อย่างเป็นทางการ ในวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2535 โอกาสสมโภชพระนางมารีย์ได้รับเกียรติยศขึ้นสวรรค์ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 14 กันยายน พ.ศ. 2535

จากข้อกำหนดนี้ได้มีการพูดถึงเกี่ยวกับจารีตพิธีการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชนใน 2 ฤกษ์ฎีกา คือ ฤกษ์ฎีกาที่ 8 และ ฤกษ์ฎีกาที่ 10 ซึ่งได้กล่าวไว้ดังนี้

(1) ฤกษ์ฎีกาที่ 8 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดเตรียมผู้เตรียมตัวรับศีลล้างบาป

มาตรา 788 วรรค 3 สถาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิก เป็นผู้รับผิดชอบในการออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดเตรียมตัวรับศีลล้างบาป และกำหนดว่าพวกเขาควรได้รับสิทธิพิเศษอะไรบ้าง (คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านกฎหมายพระศาสนจักร, 2543:21)

เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายพระศาสนจักรมาตรา 788 วรรค 3 สถาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย ประกาศว่า

- ต้องจัดให้ผู้ใหญ่ที่จะสมัครใจรับศีลล้างบาปเป็นผู้เตรียมตัวรับศีลล้างบาปหรือเทียบเท่า (เทียบมาตรา 852 วรรค 1) ส่วนเด็กในวัยเรียนที่ยังไม่ได้รับศีลล้างบาปก็ให้ถือข้อกำหนดเดียวกันนี้

- เฉพาะบุคคลที่ได้รับ “จารีตรับผู้เตรียมตัวรับศีลล้างบาป” เท่านั้น จึงจะได้รับการพิจารณาว่าเป็นผู้เตรียมตัวรับศีลล้างบาป

- ผู้สมัครจะได้รับการชี้แจงถึงพิธีเตรียมตัวเป็นขั้น ๆ เพื่อรับศีลล้างบาป เมื่อจบพิธีแต่ละขั้นจะต้องลงชื่อ และผู้เป็นประธานในแต่ละขั้นจะต้องลงชื่อด้วย

- ผู้สมัครจะถูกรวมเข้าไปในกลุ่มที่ตั้งขึ้นมาโดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้สมัครได้รับประสบการณ์ทางด้านชีวิตของพระศาสนจักร

- สิทธิพิเศษสำหรับผู้เตรียมตัวรับศีลล้างบาป ได้แก่ มีสิทธิได้รับพิธีปลงศพในพระศาสนจักร และมีสิทธิได้รับการอวยพรต่าง ๆ

(2) กฎฎีกาที่ 10 พิธีโปรดศีลล้างบาป

มาตรา 854 พิธีโปรดศีลล้างบาป จะใช้วิธีจุ่มน้ำหรือวิธีเทน้ำก็ได้ให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของสถาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิก (คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านกฎหมายพระศาสนจักร, 2546: 18)

เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายพระศาสนจักรมาตรา 854 สถาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย ประกาศว่าพิธีโปรดศีลล้างบาปให้ใช้วิธีเทน้ำ ถ้าต้องการใช้วิธีจุ่มน้ำต้องได้รับอนุมัติจากพระสังฆราชประมุขของสถานที่ที่จะทำพิธีโปรดศีลล้างบาปก่อน

2.3.2 พิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก

เนื่องจากยุคแรกของการเริ่มศาสนาคริสต์ ผู้สนใจศาสนาต้องรับการอบรมเป็นระยะเวลา 2-3 ปี ไม่รีบเร่งให้มีคนรับพิธีศีลล้างบาปมาก ๆ หรือเป็นเพียงแค่วิธีที่จัดขึ้นสำหรับคนที่ จะเข้ามาในพระศาสนจักร แต่ตัวผู้ที่สนใจยังไม่มีความพร้อมในการเปลี่ยนศาสนา ต่อมาในศตวรรษที่ 6 ผู้คนเริ่มยอมรับวิถีชีวิตแบบคริสต์มากขึ้น เมื่อผู้นำครอบครัวหรือผู้นำหมู่บ้านมีความศรัทธา สมาชิกในครอบครัวหรือสมาชิกในหมู่บ้านก็รับความเชื่อตามผู้นำการเอาใจใส่อบรมคำสอนในทางคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกแบบเข้มข้นจึงลดลงยิ่งมีการโปรดศีลล้างบาปแก่เด็กทารกมากขึ้น

การติดตามสอนคำสอนแก่พวกเขาเวลาที่โตขึ้นเป็นวัยรุ่น เป็นเยาวชน และเป็นผู้ใหญ่ก็ยิ่งยากลำบาก เพราะถือว่าการเรียนคำสอนเป็นเรื่องของเด็ก ๆ อีกทั้งการหาเวลามาเรียนก็ยากลำบากมากขึ้น การดำเนินชีวิตจึงไม่ลึกซึ้ง อาจเป็นคริสต์ศาสนิกชนแต่ชื่อเท่านั้น คริสต์ศาสนิกชนส่วนใหญ่จึงไม่คุ้นเคยหรือเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในพระคัมภีร์ (คณะกรรมการพิธีกรรมแห่งประเทศไทย, 2543)

ต่อมาในการประชุมพระสังฆราชในสภาพระสังคายนาวาติกันที่ 2 ณ มหาวิหารเซนต์ปีเตอร์ กรุงโรม ประเทศอิตาลีปี ค.ศ.1962-1965 จึงได้มีมติให้ปรับปรุงแก้ไขพิธีประกอบศีลล้างบาป ผู้ใหญ่กำหนดให้หรือฟื้นฟูการเตรียมเป็นคริสตชนสำหรับผู้ใหญ่ ซึ่งแบ่งเป็นหลายขั้นตอนเพื่อให้เวลาเตรียมเป็นคริสตชน ต้องมีการอบรมอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้นดังที่สมณกระทรวงการวาทกิจ ได้ประกาศใช้พิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน (Rite of Christian Initiation of Adults ตัวย่อ คือ RCIA) เมื่อวันที่ 6 มกราคม ค.ศ. 1972 โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาและพิธีกรรมในการเตรียมตัวผู้สมัครเรียนคำสอนเพื่อเข้ามาเป็นสมาชิกในพระศาสนจักรคาทอลิก ดังนี้

(1) ระยะเวลาแห่งการประกาศข่าวดีและระยะเวลาก่อนเรียนคำสอน (Period of Evangelization and Precatechumenate) ปกติจะเริ่มรับสมัครผู้ที่สนใจจะเรียนรู้คำสอนทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ประมาณเดือนมิถุนายน ถึงพฤศจิกายน

ภายในระยะเวลาเริ่มต้นในการเรียนคำสอนหรือการเริ่มประกาศข่าวดี จะมีการจัดพิธีต้อนรับผู้สมัครเรียนคำสอน (First Step: Acceptance into the Order of Catechumens) เมื่อรับการอบรมได้ประมาณ 6 เดือน จะมีพิธีต้อนรับผู้สมัครเรียนคำสอนในวันอาทิตย์แรกเทศกาลเตรียมรับเสด็จพระคริสตเจ้า (อาทิตย์ปลายเดือนพฤศจิกายน) เพื่อให้พี่น้องคริสต์ศาสนิกชนในวัดได้รู้จักผู้ที่มาสมัครเรียนคำสอนด้วยการประกอบพิธีล้างบาปเทคนิซของบาทหลวงในระหว่างมิสซามีพี่เลี้ยง (sponsor) และการมอบพระคัมภีร์ให้ผู้สมัครเรียนคำสอน

(2) ระยะเวลาเรียนคำสอน (Period of the Catechumenate) ระยะเวลานี้ผู้สมัครเรียน คำสอนจะเรียนรู้เกี่ยวกับข้อความเชื่อ พิธีกรรมแนวทางการดำเนินชีวิต และการภาวนา เพื่อให้มีความสนิทสัมพันธ์กับพระเป็นเจ้าในองค์พระคริสตเยซู

ภายในระยะเวลาของการเรียนคำสอนจะมีการจัดพิธีเลือกสรร (Second Step: Rite of Election or Enrolment of Names) เมื่อผู้สมัครมีความเชื่อที่เพียงพอในระดับต้นและมีความปรารถนาที่จะรับศีลแห่งการเริ่มต้นชีวิตคริสต์ศาสนิกชนในวันอาทิตย์แรกของเทศกาลมหาพรต จะมีพิธีเลือกสรร ในระหว่างพิธีมิสซาพร้อมกับพ่อแม่อุปถัมภ์ (Godparent) พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกจะทำการรับรองเขาผ่านทางบาทหลวงที่ประกอบพิธีและเรียกเขาว่าคริสตังสำรอง (Catechumens)

(3) ระยะเวลาแห่งการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ (Period of Purification and Enlightenment) อยู่ในช่วงเทศกาลมหาพรต เริ่มตั้งแต่วันที่รับเข้าเป็นเวลา 40 วันเพื่ออ่านพระ

วาทา ภาวนา อดเนื้อ และทำบุญ เป็นช่วงเวลาไตร่ตรองชีวิตมีพิธีพิจารณาความตั้งใจในวันอาทิตย์ที่ 3-4-5 เทศกาลมหาพรตประมาณเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม

ภายในระยะเวลาแห่งการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์จะมีการจัดพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการรับเข้าเป็นคริสตศาสนิกชน (Third Step: Celebration of the Sacraments of Initiation) ในช่วงเช้าวันเสาร์ศักดิ์สิทธิ์จะมีการเตรียมตัวรับศีลศักดิ์สิทธิ์ด้วยการภาวนา พิธีสัมผัสหูและปาก (เอฟฟาธา) (พิธีเอฟฟาธา มาจากพระวรสารมาระโก 7: 31-37 (อ่านเพิ่มเติมภาคผนวก ข) แปลว่า จงเปิดเกิดเพื่อท่านจะได้ประกาศความเชื่อที่ได้ยิน เป็นการสวดถวายเกียรติแด่พระเจ้า ในปัจจุบันยังมีการทำพิธีนี้อยู่ แต่ไม่ได้เป็นการบังคับแต่อย่างใด โบสถ์คาทอลิกแต่ละแห่งจะเลือกทำหรือไม่ก็ได้) เลือกชื่อนักบุญ และเจมน้ำมันศีลล้างบาปในคืนวันเสาร์ศักดิ์สิทธิ์ (Easter Vigil) ผู้ได้รับเลือกสรรจะได้รับศีลล้างบาปศีลกำลังและศีลมหาสนิท

(4) ระยะเวลาเป็นคริสตศาสนิกชนใหม่ (Period of Post-Baptismal Catechesis or Mystagogy) ประมาณเดือนเมษายน ถึงเดือนพฤษภาคม ช่วงเทศกาลปัสกา (50 วัน) หลังจากรับศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการเริ่มต้นชีวิตคริสตศาสนิกชนแล้ว ยังมีการพบปะเพื่อเรียนคำสอนต่อเนื่องอีก 7 สัปดาห์ร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณกับพ่อแม่อุปถัมภ์ และพี่น้องคริสตศาสนิกชน ในวันอาทิตย์บรรดาคริสตศาสนิกชนใหม่จะได้รับประสบการณ์ใหม่ในวิถีชุมชนวัด (Basic Ecclesial Communities) ซึ่งเป็นกลุ่มองค์กรของพระศาสนจักรคาทอลิกในการสวดภาวนา พบปะพูดคุยและให้กำลังใจในทางศาสนาสำหรับคริสตศาสนิกชนทุกคนไม่ว่าจะดำเนินชีวิตเป็นคริสตศาสนิกชนกี่ปีก็ตาม จากข้อมูลพิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนใหม่นั้น สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ช่วงระยะเวลาและกิจกรรมทางศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิก

ช่วงเวลา	ชื่อระยะ	กิจกรรม/พิธีทางศาสนา
มิ.ย.-พ.ย.	การประกาศข่าวดี	การประชาสัมพันธ์ของโบสถ์ การสมัครเรียนคำสอน
ธ.ค.-ม.ค.	การเรียนคำสอน	การเรียนรู้ คำสอน ข้อความเชื่อ พิธีกรรม การภาวนา เข้าพิธีเลือกสรร เลือกพ่อแม่อุปถัมภ์ ผู้ที่ผ่านพิธีเลือกสรรจะได้เป็นคริสตศาสนิกชนสำรอง (คริสตังสำรอง)
ก.พ.-มี.ค.	การชำระจิตใจให้บริสุทธิ์	การอ่านพระคัมภีร์ ภาวนา ทำบุญ ไตร่ตรองชีวิต-ข้อตั้งใจ เข้าพิธีเอฟฟาธา เลือกชื่อนักบุญ เจมน้ำมันศีลล้างบาป รับศีลล้างบาป+ศีลกำลัง+ศีลมหาสนิท ผู้ที่ได้รับศีลดังกล่าวแล้วจะได้เป็นคริสตศาสนิกชนใหม่

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ช่วงเวลา	ชื่อระยะ	กิจกรรม/พิธีทางศาสนา
เม.ย.-พ.ค.	การเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่	การเริ่มต้นชีวิตคริสต์ศาสนิกชน พบปะเพื่อนพี่น้อง เข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมทางศาสนา เข้าร่วมวิถีสุมชนในเขตวัด

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Tervo (2020) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาทางศาสนาและอิทธิพลทางศาสนาอื่น ๆ ในหมู่คนหนุ่มสาวและการเปลี่ยนแปลงความเชื่อในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่วัยผู้ใหญ่ในประเทศฟินแลนด์ ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ในบรรดาหนุ่มสาวทั้งหมดหนึ่งในสามเริ่มห่างไกลจากความเชื่อทางศาสนามากขึ้น และอีกหนึ่งในเจ็ดมีการเข้าใกล้ความเชื่อทางศาสนาโดยมีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามากขึ้น ในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่วัยผู้ใหญ่ ปัจจัยที่สำคัญในการเปลี่ยนศาสนาคือการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ถ้าครอบครัวได้มีการอบรมเลี้ยงดูลูก โดยใช้หลักการทางศาสนาลูกก็จะมีพื้นฐานความเชื่อที่มั่นคงและมีความศรัทธาในทางศาสนามากขึ้น แต่ครอบครัวที่พ่อและแม่ไม่ได้ถ่ายทอดความเชื่อทางศาสนาผ่านการดำเนินชีวิต ลูกของพวกเขาจะเริ่มมีความห่างไกลความเชื่อทางศาสนาเพิ่มมากขึ้น

Kosem (2019) ได้ทำการศึกษาระบบการกลายเป็นมุสลิมของกลุ่มเยาวชนชาวเขาในจังหวัดเชียงราย ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเปลี่ยนศาสนาคือ ความเป็นชาติพันธุ์ ซึ่งการเปลี่ยนศาสนาเอื้อต่อการเลื่อนสถานภาพของชาติพันธุ์ นอกจากนี้พวกเขายังพยายามดิ้นรนให้ตนเองหลุดพ้นไปจากวาทกรรมในทางสังคมและวาทกรรมของรัฐในเรื่องของความมั่นคง จนทำให้พวกเขาต้องหาวิธีการสร้างอัตลักษณ์จนนำไปสู่การเปลี่ยนศาสนา

Hui และคณะ (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางจิตวิทยาของการเปลี่ยนศาสนาในระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2555 ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ในทางจิตวิทยาในการเปลี่ยนแปลงทางด้านความเชื่อรวมถึงค่านิยมทางศาสนามีจุดเริ่มต้นมานานแล้วก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงของอาการทางจิตหลังมีการเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนา และจากการสัมภาษณ์ ผลที่ได้คือ ครึ่งหนึ่งของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เปลี่ยนศาสนามีอาการทางจิตหรือมีสภาพจิตใจที่ดีขึ้น

Silverstein และ Bengtson (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปลี่ยนศาสนาของกลุ่ม Baby Boomer ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า แรงจูงใจในการเปลี่ยนศาสนาที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการนำคำสอนทางศาสนามาใช้ในชีวิตได้จริง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา ผลจากวิจัยชี้ให้เห็นว่าเหตุผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางศาสนามาจากกระบวนการภายในเป็นหลัก เช่น

ความปรารถนาทางจิตวิญญาณ ตลอดจนความสามารถในทางศาสนาเกี่ยวกับการให้ความหมายที่อยู่ นอกเหนือโลกแห่งวัตถุ

Hagvi (2017) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปลี่ยนศาสนาจากรุ่นสู่รุ่นในสังคมชาวาส ประเทศสวีเดน ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าคนรุ่นใหม่มีความสนใจทางด้านคำสอนทางศาสนาโดยมี การแสดงออกผ่านการเปลี่ยนศาสนามากกว่าคนรุ่นก่อน ๆ ในกลุ่ม Baby Boomer การเปลี่ยน ศาสนาในสังคมที่เคร่งในหลักการทางศาสนาอย่างสวีเดน เป็นผลมาจากประการแรกคือ กลุ่มศาสนาที่ มีเสรีหรือเปิดกว้างทางความคิดมีส่วนในการกระตุ้นความสนใจในทางศาสนา และประการที่สองคือ การให้ความสำคัญด้านคุณค่าในวัยหนุ่มสาว จากการศึกษาวิจัยยังสรุปได้อีกว่า กลุ่ม Baby Boomers มี ความสนใจในศาสนาที่น้อยที่สุด ส่วนคนที่อยู่ในรุ่น X และ Y มักจะแสดงความสนใจทางศาสนา มากกว่า โดยที่คนในรุ่น Generation Y มีแนวโน้มที่จะสนใจศาสนามากกว่า Generation X

Boz (2011) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปลี่ยนศาสนา แบบจำลอง และกระบวนการทัศน์ ด้วย วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ประสบการณ์ของผู้เปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาอิสลามในหมู่สตรีชาว ออสเตรเลีย เป็นผลมาจากการถูกกดขี่ทางสังคมและทางการเมือง ทำให้เกิดกระบวนการทัศน์ในการ เปลี่ยนแปลงทางด้านความเชื่อทางศาสนา เพื่อความต้องการมีชีวิตที่ดีขึ้นและหลุดพ้นจากการถูกกดขี่ ทางสังคมการเมือง การเปลี่ยนศาสนาจึงเป็นทางออกที่ดีที่สุดที่จะปลดปล่อยพันธนาการทางความ เชื่อให้แก่พวกเขาได้

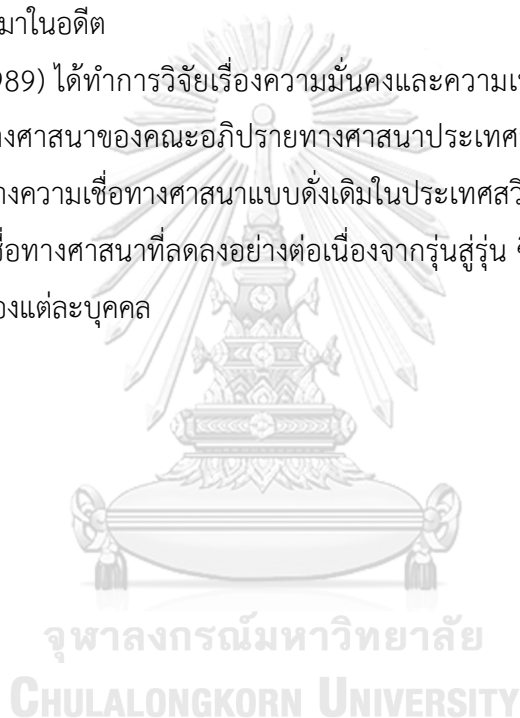
Wong (2006) ได้ทำการศึกษาคริสตจักรอีแวนเจลิค ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ชาวจีนแห่ง มหาวิทยาลัยไอโอวา และมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นอิลลินอยส์ ซึ่งได้ทำการศึกษาอยู่ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2002-2003 ซึ่งนักศึกษาชาวจีนเหล่านี้มาจากครอบครัวที่ไม่ได้นับถือศาสนาใด ๆ แต่ภายหลังได้ อพยพไปยังสหรัฐอเมริกาจึงได้เปลี่ยนมานับถือคริสต์ศาสนา ผลการวิจัยสรุปว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพวก เขาในการเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์คือ อันดับแรกการได้รับการยอมรับอย่างดีจาก คริสต์ศาสนิกชน อันดับสองความผูกพันอย่างเหนียวแน่นกับชุมชนคริสต์ อันดับสามการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมและศาสนาทำให้พวกเขารู้จักตัวตนมากขึ้น อันดับสี่วิถีชีวิตและภาวะทางสุขภาพจิต ส่งผลให้ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา อันดับห้าอิสรภาพในการแสวงหาความหมายของชีวิตและความพึง พอใจทำให้ตัดสินใจหันมาเป็นคริสต์ศาสนิกชน และการมีประสบการณ์ส่วนตัวกับพระเจ้าคือเหตุผล สุดท้ายที่ทำให้พวกเขาเปลี่ยนศาสนา

Yang (1998) ได้ศึกษาการเปลี่ยนศาสนาของชาวจีนอพยพที่โบสถ์คริสตจักรอีแวนเจลิค ในสหรัฐอเมริกา ด้วยวิธีการสัมภาษณ์และการสังเกตพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนศาสนา ของชาวจีนอพยพกลุ่มนี้ คือ การได้ย้ายไปอยู่ในประเทศที่ทันสมัยกว่า รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทาง สังคมและวัฒนธรรม เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้เขาตัดสินใจหันมานับถือศาสนา และคริสต์ศาสนา

ทำให้พวกเขาค้นพบเอกลักษณ์และความเป็นตัวตนที่แท้จริง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางด้านสังคมวิทยา และบทบาทของสถาบันศาสนาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเป็นคริสต์ศาสนิกชน

Kammerer (1990) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปลี่ยนศาสนาของชาวเขาเผ่าอาข่าในประเทศไทย ที่เปลี่ยนจากนับถือศาสนาท้องถิ่นมาเป็นศาสนาคริสต์ด้วยวิธีวิจัยเอกสารพบว่า เหตุผลที่ชาวอาข่าเปลี่ยนศาสนา คือ อันดับหนึ่งที่หนึ่งชาวเขาเหล่านี้รู้สึกว่าการพิธีกรรมเช่นไหว้บรรพบุรุษและพวกเขา รู้สึกว่าเป็นภาระทางด้านเศรษฐกิจ อันดับสองชาวอาข่าเหล่านี้ต้องการมีเอกลักษณ์เฉพาะตนที่แตกต่างจากชาวเขาอื่น ๆ ในประเทศไทย ซึ่งส่วนมากเป็นพุทธศาสนิกชน และอันดับสามคริสต์ศาสนาสามารถปลดปล่อยพวกเขาออกจากความรู้สึกเครียดและความรู้สึกพลัดพรากทางด้านจิตใจที่เขาเคยประสบพบเจอมาในอดีต

Eva (1989) ได้ทำการวิจัยเรื่องความมั่นคงและความเปลี่ยนแปลงทางความเชื่อ การปฏิบัติและทัศนคติทางศาสนาของคณะอภิปรายทางศาสนาประเทศสวีเดน ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า การยึดมั่นในทางความเชื่อทางศาสนาแบบดั้งเดิมในประเทศสวีเดนในช่วงที่ทำการศึกษาลดลง เป็นผลมาจากความเชื่อทางศาสนาที่ลดลงอย่างต่อเนื่องจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการขัดเกลาทางศาสนาในครอบครัวของแต่ละบุคคล

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Qualitative data) และข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยมีรายละเอียดขอบเขตการทำวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 ขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรเป้าหมายในงานวิจัย คือ คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ของโบสถ์คาทอลิก 8 แห่งในเขตศาสนปกครองที่ 1 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ตามฐานข้อมูลทะเบียนรายชื่อคริสต์ศาสนิกชนใหม่ของแผนกคริสตศาสนธรรมผู้ใหญ่ ฝ่ายงานธรรมทูต อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในช่วงปี ค.ศ. 2016 - 2019 รวมจำนวน 796 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2019)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกช่วงปี ค.ศ. 2016-2019 เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่มีจำนวนคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาเพิ่มมากที่สุด โดยไม่คำนึงถึงเพศและภูมิลำเนาเดิมหรือตามทะเบียนราษฎร์

ตารางที่ 3.1 จำนวนคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ เขตศาสนปกครองที่ 1 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ปี ค.ศ. 2016 - 2019

ปี ค.ศ. 2016	ปี ค.ศ. 2017	ปี ค.ศ. 2018	ปี ค.ศ. 2019
175 คน	205 คน	205 คน	211 คน
รวม 796 คน			

ที่มา: แผนกคริสตศาสนธรรมผู้ใหญ่ ฝ่ายงานธรรมทูต อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มผู้ให้ข้อมูล

(1) กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ของโบสถ์คาทอลิก 8 แห่ง ในเขตศาสนา ปกครอบที่ 1 ของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ตามฐานข้อมูลทะเบียนรายชื่อคริสตศาสนิกชนใหม่ของ แผนกคริสตศาสนธรรมผู้ใหญ่ ฝ่ายงานธรรมทูต อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในช่วงปี ค.ศ.2016 - 2019 รวมจำนวน 276 คน โดยไม่คำนึงถึงเพศและภูมิลำเนาเดิมหรือตามทะเบียนราษฎร์ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ สูตรคำนวณ (บุญธรรม กิจปริดาปริสฐิติ, 2535: 68) ดังนี้

$$\text{สูตรคำนวณ} \quad n = \frac{400N}{399+N}$$

$$n = \frac{400 \times 796}{399 + 796}$$

$$n = \frac{318,400}{1,195}$$

$$n = 266.44$$

เมื่อพิจารณาการคำนวณขนาดตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ต้องเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เป็นจำนวน 267 หน่วย

(2) การสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic random sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างจากหน่วยย่อยที่มีลักษณะใกล้เคียงกันแบบสุ่มเป็นช่วง ๆ โดยมีทะเบียนรายชื่อประชากร เริ่มต้นโดยการคำนวณช่วงของการสุ่ม โดยใช้จำนวนของประชากรทั้งหมด (N) หารด้วยขนาดตัวอย่าง (n)

$$\frac{N}{n} = \frac{796}{267} = 2.98$$

ดังนั้น ช่วงของการสุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้คือ 3 ช่วง สุ่มออกมาให้ได้จำนวน 267 คน จากทะเบียนรายชื่อคริสตศาสนิกชนใหม่ทั้งหมด 796 รายชื่อ

หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงหาตัวอย่าง (Random start) โดยการสุ่มตัวอย่างจากลำดับ คริสต์ศาสนิกชนใหม่ในทะเบียนรายชื่อ 796 รายชื่อ ซึ่งเริ่มต้นสุ่มตัวอย่างจากรายชื่อแรกให้เป็นหน่วย เริ่มต้น และนับช่วงระยะห่าง 3 ช่วงคือ รายชื่อที่ 3, 6, 9 ต่อไปจนได้จำนวนตัวอย่างครบในแต่ละ โบสถ์คาทอลิก และรวมทั้งหมด 267 ตัวอย่าง

ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในโบสถ์คาทอลิกแต่ละแห่ง

ลำดับ	รายชื่อโบสถ์คาทอลิก	จำนวน คริสตศาสนิกชนคาทอลิก ใหม่ ปีค.ศ. 2016-2019	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
1	อาสนวิหารอัสสัมชัญ (บางรัก)	206	69
2	วัดแม่พระลูกประคำ (กาลหว่าร์)	98	33
3	วัดเซนต์หลุยส์ (สาทรใต้)	232	78
4	วัดนักบุญยอแซฟ (ตราชูจันทร์)	46	15
5	วัดนักบุญโรมัสอัครสาวก (ช.นาค สุวรรณ)	42	14
6	วัดอัครเทวดาราฟาแอล (ปากน้ำ)	67	23
7	วัดราชินีแห่งสันติสุข (ช. 101)	52	17
8	วัดพระกุมารเยซู (กิโลเมตรที่ 8)	53	18
รวม	8 แห่ง	796 คน	267 ตัวอย่าง

(3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ 1) คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ ของโบสถ์คาทอลิก 8 แห่ง ในเขตศาสนปกครองที่ 1 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในช่วงปี ค.ศ. 2016 - 2019 จำนวน 8 คน ได้มาโดยวิธีการกำหนดแบบโควตา (Quota) โบสถ์ละ 1 คน เป็นการเลือกผู้ให้ ข้อมูลโดยการเลือกแบบสะดวก (Convenience selection) ซึ่งเป็นการเลือกหน่วยตัวอย่างคนใดก็ได้ ที่สามารถและยินดีให้สัมภาษณ์

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม

(1) ผู้วิจัย ส่งหนังสือถึงบาทหลวงเจ้าอาวาสโบสถ์คาทอลิก ในเขตศาสนปกครองที่ 1 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากคริสตศาสนิกชนใหม่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(2) ผู้วิจัย ติดต่อประสานงานกับคริสตศาสนิกชนใหม่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม โดยนัดวัน เวลา และสถานที่สำหรับการเก็บข้อมูล

(3) ผู้วิจัย ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ติดต่อนัดหมายไว้ โดยตัวผู้วิจัยแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แล้วแจกสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งตอบคำถามหากผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อสงสัยในรายละเอียดของข้อคำถาม จากนั้นจึงให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อให้ตรงกับความเป็นจริงและมีความสบายใจในการตอบแบบสอบถามมากที่สุด แล้วจึงรับแบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้วคืนพร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

(4) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีการตอบครบสมบูรณ์แล้ว นำมาดำเนินการลงรหัสและหมายเลขประจำฉบับ จาก 001-267 และกรอกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

3.2.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

(1) ผู้วิจัย ส่งหนังสือถึงบาทหลวงเจ้าอาวาสโบสถ์คาทอลิก ในเขตศาสนปกครองที่ 1 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากคริสตศาสนิกชนใหม่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(2) ผู้วิจัย ติดต่อประสานงานกับคริสตศาสนิกชนใหม่ที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับการขอความอนุเคราะห์ให้สัมภาษณ์ โดยนัดวัน เวลา และสถานที่สำหรับการเก็บข้อมูล

(3) ผู้วิจัย ลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ติดต่อนัดหมายไว้ โดยตัวผู้วิจัยแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ข้อคำถามในการสัมภาษณ์ และขออนุญาตจัดบันทึกหรือบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ แล้วจึงดำเนินการสัมภาษณ์

(4) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่บันทึกไว้โดยการจัดบันทึกหรือบันทึกเสียง มาอ่านหรือฟังอีกครั้ง พร้อมทั้งวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล แล้วนำมาวิเคราะห์เป็นภาพรวมของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ และ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 แบบสอบถาม (Questionnaires)

สำหรับใช้ในการศึกษาข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 แบบสอบถามมี 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพ รายได้ และจำนวนบุคคลในครอบครัว เป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนศาสนา ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) ปัจจัยภายใน คือ แรงจูงใจภายใน ประสบการณ์ วิถีชีวิต 2) ปัจจัยภายนอก คือ มิติครอบครัว มิติสังคม ชุมชน และวัฒนธรรม และมิติเศรษฐกิจ และ 3) ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนา คือ กระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ พิธีกรรมและกิจกรรมทางศาสนา สภาพแวดล้อมของโบสถ์คาทอลิก และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ของโบสถ์คาทอลิก ส่วนที่ 2 นี้เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert Scale) โดยกำหนดความหมายและเกณฑ์การวิเคราะห์ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา มากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา มาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา น้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา น้อยที่สุด

เกณฑ์การวิเคราะห์ที่ใช้คะแนนเฉลี่ยของจุดตัด ดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การวิเคราะห์ของผลการวิจัย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 – 5.00	มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ระดับ มากที่สุด
3.41 – 4.20	มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ระดับ มาก
2.61 – 3.40	มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ระดับ ปานกลาง
1.81 – 2.60	มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ระดับ น้อย
1.00 – 1.80	มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ระดับ น้อยที่สุด

3.3.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

สำหรับใช้ในการศึกษาข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

(1) ศึกษาทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของ Rambo และกระบวนการเตรียมผู้ใหญ่อ้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคatholicใหม่ ข้อมูลเชิงวิชาการ ข้อมูลตามคำสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก งานวิจัยและแบบสอบถามต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

(2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในข้อ 1 มาสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ

(3) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษา และแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

(4) นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ให้มีความเหมาะสม แล้วผู้วิจัยนำมาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

(5) นำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูลกับผู้ที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่จะศึกษา (Try out) คือ คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในเขตศาสนปกครองที่ 1 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เวอร์ชัน 20 ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการบรรยายข้อมูลได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

3.5 ขั้นตอนในการเสนอผลงานวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้แบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญของปัญหา คำถามวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย นิยามเชิงปฏิบัติการ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 บททวนวรรณกรรม ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจในการเปลี่ยนศาสนา รวมถึงแนวทางและพิธีในการรับผู้ใหญ่ที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาเข้าเป็นคริสตชนคาทอลิก งานวิจัยและเอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย ประชากร กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย และขั้นตอนในการเสนอผลงานวิจัย

บทที่ 4 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ ผลการวิเคราะห์และศึกษากระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ และ ผลการวิเคราะห์และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของ คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร ดำเนินการสำรวจโดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Qualitative data) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผลการศึกษานี้มาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 267 คน และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยวิธีการกำหนดแบบโควตา (Quota) โบนัสละ 1 คน จากทั้งหมด 8 โบนัส รวมทั้งสิ้น 8 คน เป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยการเลือกแบบสะดวก (Convenience selection) ซึ่งเป็นการเลือกหน่วยตัวอย่างคนใดก็ได้ที่สามารถและยินดีให้สัมภาษณ์

การนำเสนอข้อมูลและผลการศึกษาที่มีการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการรายงานผลการศึกษาออกเป็นสองส่วนคือ หนึ่ง ข้อมูลส่วนปริมาณ ได้ใช้วิธีการเขียนวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาอันได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พร้อมตารางประกอบการบรรยาย สำหรับการวิเคราะห์และ สอง ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
- 4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา และกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็น คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่
- 4.3 ข้อมูลกรณีศึกษาการตัดสินใจเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์
- 4.4 ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสำรวจข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 267 คน จากโบลัสทั้ง 8 พื้นที่ ปรากฏลักษณะทางประชากร สภาพทางสังคม และเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่างได้ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง (N=267)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ชาย	66	24.7
(2) หญิง	201	75.3
รวม	267	100.0
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
(1) อายุ 16 - 20 ปี	15	5.6
(2) อายุ 21 - 25 ปี	16	6.0
(3) อายุ 26 - 30 ปี	93	34.8
(4) อายุ 31 - 40 ปี	143	53.6
รวม	267	100.0
การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
(1) ต่ำกว่าปริญญาตรี	40	15.0
(2) ปริญญาตรี	224	83.9
(3) ปริญญาโท	3	1.1
รวม	267	100.0
ภูมิลำเนา (บ้านเกิด)	จำนวน	ร้อยละ
(1) กรุงเทพฯ	102	38.2
(2) ต่างจังหวัด	165	61.8
รวม	267	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มที่มีอายุ 31 - 40 ปี (ร้อยละ 53.6) และเป็นเพศหญิงมากถึง (ร้อยละ 75.3) ที่ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด (ร้อยละ 61.8) มากกว่าผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในแง่การศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.6 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีแล้ว โดยภาพรวมของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่จบการศึกษา ระดับปริญญาตรีมากถึงร้อยละ 83.9 และในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีอีกร้อยละ 1.1 สะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่มีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงวัยทำงาน ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด และเป็นผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 4.2 อาชีพและรายได้ (N=267)

อาชีพในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
(1) พนักงานองค์กร/บริษัทเอกชน	208	77.9
(2) ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	5	1.9
(3) ธุรกิจส่วนตัว	7	2.6
(4) รับจ้างทั่วไป	32	12.0
(5) ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน / ไม่ประกอบอาชีพ	15	5.6
รวม	267	100.0
รายได้ (เดือน)	จำนวน	ร้อยละ
(1) รายได้ ไม่เกิน 10,000 บาท	34	12.7
(2) รายได้ 10,000 - 20,000 บาท	160	59.9
(3) รายได้ 20,001 - 30,000 บาท	42	15.7
(4) รายได้ 30,001 - 40,000 บาท	31	11.6
รวม	267	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่ากลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพในปัจจุบันเป็นพนักงานองค์กรในบริษัทเอกชนมากถึง (ร้อยละ 77.9) และส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้ 10,000 - 20,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 59.9)

จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่เปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกนั้น มีอาชีพส่วนใหญ่เป็นพนักงานองค์กรของบริษัทเอกชน และมีรายได้โดยรวมต่อเดือนอยู่ที่ 10,000 - 20,000 บาท

ตารางที่ 4.3 สถานภาพ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว (N=267)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
(1) โสด	185	69.3
(2) แต่งงาน	82	30.7
รวม	267	100.0

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
(1) จำนวน 1 คน	15	5.6
(2) จำนวน 2 คน	37	13.9
(3) จำนวน 3 คน	62	23.2
(4) จำนวน 4 คน	107	40.1
(5) จำนวน 5 คนขึ้นไป	46	17.2
รวม	267	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 69.3 มีสถานภาพโสด และร้อยละ 30.7 เป็นกลุ่มผู้ที่แต่งงานแล้ว ในด้านจำนวนสมาชิกภายในครอบครัวโดยรวมทั้งที่มีสถานภาพโสด และแต่งงานแล้วอยู่ที่ 4 คน (ร้อยละ 40.1) ต่อครอบครัว จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาไม่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกมีสถานภาพโสด และภายในครอบครัวของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีจำนวนสมาชิกโดยรวมอยู่ที่ 4 คน

ตารางที่ 4.4 ศาสนาเดิมก่อนเปลี่ยนศาสนา (N=267)

ศาสนาเดิมก่อนเปลี่ยนศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
(1) ศาสนาพุทธ	267	100
รวม	267	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีศาสนาเดิม คือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 100) จากผลการศึกษาพบว่าคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ที่ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมดมีศาสนาเดิม คือศาสนาพุทธ

4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา โดยมี ปัจจัยภายใน, ปัจจัยภายนอก และปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนา โดยปัจจัยส่วนบุคคลอยู่ในข้อ 4.1 ด้านบน

4.2.1 ปัจจัยภายใน

$$(\bar{X} = 4.12)$$

ประกอบด้วยปัจจัยสองส่วนคือ (1) แรงจูงใจภายใน และ (2) ประสบการณ์ วิกฤตชีวิต ซึ่งเป็นประสบการณ์ของแต่ละกรณีศึกษา ผลของปัจจัยภายในทั้งสองตัวมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.12

โดยใช้เกณฑ์วัดความถี่ระดับความคิดเห็นได้ ดังนี้

ระดับ 5 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา มากที่สุด

ระดับ 4 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา มาก

ระดับ 3 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ปานกลาง

ระดับ 2 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา น้อย

ระดับ 1 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.5 ปัจจัยภายในด้านแรงจูงใจ และประสบการณ์วิกฤตชีวิต (N=267)

แรงจูงใจภายใน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) ความต้องการภายในจิตใจ โดยตรง (กระแสเรียก)	4.29 (มาก)	0.697	43.1 (115)	43.1 (115)	13.9 (37)	0 (0)	0 (0)
ค่าเฉลี่ย	$\bar{X} = 4.29$						
ประสบการณ์, วิกฤตชีวิต	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) ความต้องการเพิ่มพูนความเป็นตัวตน ได้รู้จักตัวตนมากขึ้น	4.37 (มาก)	0.705	49.8 (133)	37.1 (99)	13.1 (35)	0 (0)	0 (0)
(2) ความต้องการสิ่งยึดเหนี่ยวในจิตใจ / ชีวิตมากขึ้น	4.84 (มาก)	0.480	89.1 (238)	6.0 (16)	4.9 (13)	0 (0)	0 (0)
(3) ความต้องการหลุดพ้นจากความกลัว ความอ้างว้าง ความผิดหวังในชีวิต	4.59 (มาก)	0.810	75.2 (202)	11.2 (30)	9.4 (25)	3.7 (10)	0 (0)
(4) การไม่พอใจในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่ / มีอยู่	3.51 (ปานกลาง)	1.319	29.6 (79)	23.6 (63)	27.0 (72)	7.5 (20)	12.4 (33)
(5) การแสวงหาความสุขสงบในชีวิต	4.78 (มาก)	0.609	87.3 (233)	3.0 (8)	9.7 (26)	0 (0)	0 (0)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประสบการณ์, วิฤตชีวิต	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(6) การแสวงหาหนทางรอดพ้น	4.59 (มาก)	0.815	76.4 (204)	10.1 (27)	9.7 (26)	3.7 (10)	0 (0)
(7) การสำนึกในบาปผิดที่ได้กระทำ	4.55 (มาก)	0.795	70.0 (187)	18.4 (49)	7.9 (21)	3.7 (10)	0 (0)
(8) ต้องการล้างบาปของตนเอง	4.00 (มาก)	0.936	33.7 (90)	41.9 (112)	14.6 (39)	9.7 (26)	0 (0)
(9) การมีประสบการณ์ส่วนตัวกับพระเจ้า/การมีประสบการณ์ทางศาสนาบางอย่าง	4.68 (มาก)	0.683	80.5 (215)	7.1 (19)	12.4 (33)	0 (0)	0 (0)
(10) การได้รับอุบัติเหตุ เจ็บป่วย เหตุการณ์ใกล้ชีวิตกับความตายของตนเอง	2.03 (น้อย)	0.996	1.1 (3)	7.1 (19)	22.8 (61)	31.5 (84)	37.5 (100)
(11) การเห็นอุบัติเหตุ ความเจ็บป่วย เหตุการณ์ใกล้ชีวิตกับความตายของผู้อื่น	1.66 (น้อยที่สุด)	1.044	9.0 (24)	16.1 (43)	6.7 (18)	68.2 (182)	0 (0)
ค่าเฉลี่ย			$\bar{X} = 3.96$				
ค่าเฉลี่ยรวม			$\bar{X} = 4.12$				

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการภายในที่เป็นแรงจูงใจภายในจิตใจในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาโดยตรงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$) และมีความต้องการหาสิ่งยึดเหนี่ยวภายในชีวิตจิตใจมาก ($\bar{X}=4.84$) โดยเลือกที่จะแสวงหาความสุขในชีวิต ($\bar{X}=4.78$) ซึ่งกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ส่วนตัวในทางคริสต์ศาสนาบางอย่าง ($\bar{X}=4.68$) ที่ทำให้เขาตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา และการตัดสินใจนี้เป็นการแสวงหาความรอดพ้น ($\bar{X}=4.59$) ในทางจิตวิญญาณของเขาเพื่อต้องการความหลุดพ้นจากความกลัว ความอ้างว้าง ความผิดหวังในชีวิต ($\bar{X}=4.59$) และสำนึกในบาปผิดที่ได้กระทำมา ($\bar{X}=4.55$) ซึ่งการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผลมากจากความต้องการที่อยากรู้จักตนเองมากขึ้น ($\bar{X}=4.37$) และต้องการลบบาปของตนเองที่เป็นผลที่ทำให้คริสต์ศาสนิกชนเห็นห่างออกจากพระเป็นเจ้าในทางคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกจึงมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับที่มาก ($\bar{X}=4.00$) ซึ่งการไม่

พอใจในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่หรือมีอยู่นั้นมีผลต่อการตัดสินใจที่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.51$) ส่วนการได้รับอุบัติเหตุ การเจ็บป่วย หรือมีเหตุการณ์ในชีวิตที่ใกล้ขีดความตายเป็นลำดับรองลงมา ($\bar{X}=2.03$) และลำดับสุดท้ายที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเปลี่ยนศาสนาคือการได้เห็นหรือประสบพบเจอกับอุบัติเหตุ ความเจ็บป่วย รวมถึงเหตุการณ์ใกล้ขีดความตายของบุคคลอื่น ($\bar{X}=1.66$)

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ที่เดิมไม่ได้นับถือศาสนาคริสต์มาก่อน แต่มีความสนใจที่จะเปลี่ยนศาสนาเพราะรู้สึกจากภายในจิตใจว่าศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกคือศาสนาแห่งความเชื่อที่บรรดาผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการที่จะเปลี่ยนศาสนา และยังสะท้อนให้เห็นว่าประสบการณ์หรือวิกฤตในชีวิตส่วนใหญ่ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนานั้น ส่วนใหญ่มาจากความต้องการภายในจิตใจที่อยากมีสิ่งยึดเหนี่ยวภายในจิตใจ อยากแสวงหาความรอดพ้นเพื่อรู้จักตัวตนของเขาเองให้มากขึ้นเพื่อที่จะมีความสุขในชีวิตปัจจุบัน และสำนึกในบาปรวมถึงความผิดที่ตนเองเคยกระทำมา ส่วนเหตุการณ์ภายนอกเช่นความเจ็บป่วย หรือการได้รับอุบัติเหตุทั้งของตัวคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่เองหรือของผู้อื่น มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับที่น้อยและน้อยมาก

4.2.2 ปัจจัยภายนอก

($\bar{X} = 2.58$)

ประกอบด้วย 3 มิติ คือ (1) มิติครอบครัว (2) มิติสังคม ชุมชน และวัฒนธรรม (3) มิติเศรษฐกิจ ชีวิต ซึ่งเป็นประสบการณ์ของแต่ละกรณีศึกษา ผลของปัจจัยภายนอกทั้งสามมิตีมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 2.58

โดยใช้เกณฑ์วัดความถี่ระดับความคิดเห็นได้ ดังนี้

ระดับ 5 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา มากที่สุด

ระดับ 4 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา มาก

ระดับ 3 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ปานกลาง

ระดับ 2 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา น้อย

ระดับ 1 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.6 ปัจจัยภายนอกในมิติครอบครัว (N=267)

มิติครอบครัว	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) คู่แต่งงานนับถือศาสนาคริสต์	1.82 (น้อยที่สุด)	1.550	18.7 (50)	0 (0)	0 (0)	7.1 (19)	74.2 (198)
(2) สมาชิกในครอบครัวของคู่แต่งงานแนะนำ สนับสนุนให้เปลี่ยนศาสนา	1.93 (น้อยที่สุด)	1.625	21.3 (57)	0 (0)	0 (0)	7.1 (19)	71.5 (191)
(3) สมาชิกภายในครอบครัวตนเองแนะนำ สนับสนุนให้เปลี่ยนศาสนา	2.13 (น้อย)	1.720	25.5 (68)	0 (0)	2.2 (6)	7.1 (19)	65.2 (174)
(4) มีสมาชิกภายในครอบครัวเปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ หรือศาสนาอื่น	2.06 (น้อย)	1.689	24.0 (64)	0 (0)	1.5 (4)	7.1 (19)	67.4 (180)
(5) ชื่นชอบครอบครัวที่นับถือศาสนาคริสต์	3.46 (ปานกลาง)	1.604	36.7 (98)	27.3 (73)	4.9 (13)	7.1 (19)	24.0 (64)
(6) ต้องการมีพ่อแม่อุปถัมภ์	2.89 (น้อย)	1.272	12.7 (34)	17.2 (46)	36.3 (97)	13.5 (36)	20.2 (54)
(7) การมีปัญหาภายในครอบครัว	1.84 (น้อยที่สุด)	1.190	7.5 (20)	0 (0)	18.7 (50)	16.1 (43)	57.7 (154)
ค่าเฉลี่ย	$\bar{X} = 2.30$						

จากตารางที่ 4.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความชื่นชอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของครอบครัวที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.46$) และมีความต้องการที่อยากมีพ่อแม่อุปถัมภ์ในทางศาสนาอยู่ในระดับที่น้อย ($\bar{X}=2.89$) โดยการตัดสินใจในการเปลี่ยนศาสนาที่เกิดจากการแนะนำของสมาชิกภายในครอบครัว ($\bar{X}=2.13$) หรือมีสมาชิกภายในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามเองเปลี่ยนไปนับถือศาสนาอื่น ($\bar{X}=2.06$) อยู่ในระดับที่น้อยเช่นกัน ส่วนการแนะนำของครอบครัวของคู่สมรส ($\bar{X}=1.93$) หรือการมีปัญหาภายในครอบครัว ($\bar{X}=1.84$) รวมถึงการมีคู่แต่งงานที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ($\bar{X}=1.82$) มีส่วนทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด

ผลการศึกษาทำให้เราทราบว่าคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีความชื่นชอบในรูปแบบการดำเนินชีวิตครอบครัวของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกที่พวกเขาสนิทหรือพบเจอทำให้เขามีความ

ปรารถนาที่จะศึกษาศาสนาแห่งความเชื่อที่ครอบครัวคริสตศาสนิกชนคาทอลิกนั้นๆดำเนินอยู่ในระดับปานกลาง รวมถึงความต้องการที่อยากมีพ่อแม่ผู้อุปถัมภ์ทางความเชื่อในการดำเนินชีวิตของพวกเขาอยู่ในระดับน้อย และการได้รับคำแนะนำจากครอบครัวให้เปลี่ยนศาสนาหรือมีสมาชิกภายในครอบครัวเปลี่ยนไปนับถือศาสนาอื่น ๆ มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับที่น้อย ส่วนคำแนะนำในการเปลี่ยนศาสนาของครอบครัวของคู่แต่งงานหรือการมีปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว รวมถึงการที่คู่สมรสของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่นับถือคริสตศาสนานิกายโรมันคาทอลิกนั้น มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับที่น้อยมาก

ตารางที่ 4.7 ปัจจัยภายนอกในมิติชุมชน สังคม และวัฒนธรรม (N=267)

มิติชุมชน สังคม และวัฒนธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) เคยศึกษาในสถาบันการศึกษาทางคริสตศาสนา	3.85 (ปานกลาง)	1.586	57.3 (153)	12.0 (32)	10.1 (27)	0 (0)	20.6 (55)
(2) การผูกพันกับเพื่อนหรือบุคคลที่นับถือศาสนาคริสต์	3.97 (ปานกลาง)	1.421	56.6 (151)	12.7 (34)	16.5 (44)	0 (0)	14.2 (38)
(3) การได้รับการยอมรับ ดูแล เอาใจใส่จากบุคคลที่นับถือศาสนาคริสต์	4.18 (มาก)	1.375	69.3 (185)	3.7 (10)	12.7 (34)	3.7 (10)	10.5 (28)
(4) ชื่นชอบใน สังคม/วัฒนธรรมของกลุ่มผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์	4.33 (มาก)	1.222	70.8 (189)	9.0 (24)	11.6 (31)	0 (0)	8.6 (23)
(5) การไม่ ชื่นชอบใน สังคม / วัฒนธรรมของกลุ่มคนในศาสนาเดิมที่เคยนับถือ	1.99 (น้อยที่สุด)	1.270	5.2 (14)	9.7 (26)	19.1 (51)	10.5 (28)	55.4 (148)
(6) ชุมชนที่อาศัยอยู่มีครอบครัวคริสตศาสนิกชนอยู่เป็นจำนวนมาก	2.28 (น้อย)	1.337	9.4 (25)	10.5 (28)	19.1 (51)	20.6 (55)	40.4 (108)
(7) ต้องการเป็นที่ยอมรับของชุมชน	2.06 (น้อย)	1.050	0 (0)	10.5 (28)	26.6 (71)	21.3 (57)	41.6 (111)
(8) ชุมชนที่อาศัยอยู่ ไม่เปิดรับศาสนาเดิมที่ท่านเคยนับถือ (ในกรณีย้ายชุมชน)	1.11 (น้อยที่สุด)	0.397	0 (0)	0 (0)	3.0 (8)	4.9 (13)	92.1 (246)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

มิติชุมชน สังคม และวัฒนธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(9) การมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน / บุคคลรอบข้าง	1.17 (น้อยที่สุด)	0.451	0 (0)	0 (0)	3.0 (8)	11.2 (30)	85.8 (229)
(10) ปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เผชิญอยู่	3.56 (ปานกลาง)	1.315	33.7 (90)	22.8 (61)	15.4 (41)	22.1 (59)	6.0 (16)
(11) ปัญหาความวุ่นวาย / การกีดกันทางการเมือง ที่เผชิญอยู่	3.49 (ปานกลาง)	1.347	34.5 (92)	14.6 (39)	24.7 (66)	17.6 (47)	8.6 (23)
ค่าเฉลี่ย	$\bar{X} = 2.90$						

จากตารางที่ 4.7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความชื่นชอบสังคมของผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในระดับที่มาก ($\bar{X}=4.33$) รวมถึงได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบุคคลที่เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกคาทอลิกอยู่ในระดับที่มาก ($\bar{X}=4.18$) โดยกลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันกับเพื่อนหรือบุคคลที่เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก ($\bar{X}=3.97$) รวมถึงเคยได้ศึกษาในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาของคริสตศาสนามาก่อน ($\bar{X}=3.85$) และในส่วนของปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=3.56$) ปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองที่กลุ่มตัวอย่างเผชิญอยู่ ($\bar{X}=3.49$) มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาในระดับที่ปานกลาง ในด้านความต้องการเป็นที่ยอมรับของชุมชน ($\bar{X}=2.06$) รวมไปถึงชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่จะมีครอบครัวคริสต์ศาสนิกชนอยู่เป็นจำนวนมาก ($\bar{X}=2.28$) มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาในระดับที่น้อย ส่วนการที่กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาเพราะไม่ชอบในสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มคนในศาสนาเดิมที่เคยนับถือ ($\bar{X}=1.99$) หรือการมีปัญหาเกี่ยวกับบุคคลรอบข้าง ($\bar{X}=1.17$) รวมไปถึงชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างย้ายไปอยู่ใหม่ไม่เปิดรับศาสนาเดิมที่เคยนับถือ ($\bar{X}=1.11$) ล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด

ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าสังคม วัฒนธรรมของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก รวมไปถึงการดูแลเอาใจใส่ของบุคคลที่เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับที่มาก ในด้านของความสนิทสนมกันของบุคคลที่เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกหรือเคยศึกษาในสถาบันการศึกษาของคริสตศาสนาในนิกายโรมันคาทอลิก รวมไปถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และความวุ่นวายทางการเมืองนั้น มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่อยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการเป็นที่ยอมรับของ

ชุมชนมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับที่น้อย รวมไปถึงการมีปัญหากับบุคคลรอบข้าง หรือชุมชนที่คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่อาศัยอยู่ไม่ชื่นชอบศาสนาเดิมที่คริสต์ศาสนิกชนใหม่เคยนับ ถ้อยคำมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาในระดับที่น้อยมาก

ตารางที่ 4.8 ปัจจัยภายนอกในมิติเศรษฐกิจ (N=267)

มิติเศรษฐกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) การขาดทุน / การมีหนี้สิน	1.90 (น้อยที่สุด)	1.146	5.2 (14)	1.9 (5)	23.6 (63)	15.7 (42)	53.6 (143)
(2) การไม่มีงานทำ / ถูกเลิกจ้าง หรือเปลี่ยนงาน	1.50 (น้อยที่สุด)	0.851	0 (0)	7.1 (19)	2.2 (6)	24.0 (64)	66.7 (178)
(3) ความไม่มั่นคงในอาชีพที่ทำ	3.44 (ปานกลาง)	1.332	31.1 (83)	18.7 (50)	21.0 (56)	21.3 (57)	7.9 (21)
(3) การไม่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานอาชีพ	3.40 (ปานกลาง)	1.377	28.8 (77)	22.1 (59)	24.0 (64)	10.9 (29)	14.2 (38)
ค่าเฉลี่ย			$\bar{X} = 2.56$				
ค่าเฉลี่ยรวม			$\bar{X} = 2.58$				

จากตารางที่ 4.8 พบว่าความไม่มั่นคงในอาชีพที่ทำ ($\bar{X}=3.44$) และการไม่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ($\bar{X}=3.40$) ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง รวมถึงการขาดทุน การมีหนี้สิน ($\bar{X}=1.90$) การถูกเลิกจ้างหรือว่างงานนั้น ($\bar{X}=1.50$) มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาในระดับที่น้อยที่สุด

ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกทั้งสามด้านนั้น ด้านมิติชุมชน สังคม และวัฒนธรรม มีผลมากที่สุด (2.90) รองลงมาคือ ด้านมิติเศรษฐกิจ (2.56) และปัจจัยด้านมิติครอบครัวมีผลน้อยที่สุด (2.30) ดังนั้น การเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีผลมาจากการไม่ประสบความสำเร็จในหน้าที่หรือความไม่มั่นคงในงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันอยู่ที่ระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าจากสภาพเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันมีผลต่อความรู้สึกทางจิตใจที่ส่งผลไปถึงระดับความเชื่อ ส่งผลให้มีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ส่วนการขาดทุน การมีหนี้สิน หรือการถูกเลิกจ้างจนว่างงานมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่อยู่ในระดับที่น้อยที่สุด

4.2.3 ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนา

$$(\bar{X} = 4.16)$$

ประกอบด้วย (1) ระยะเวลาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ของโบสถ์คาทอลิก (2) พิธีกรรมและกิจกรรมทางศาสนา (3) สภาพแวดล้อมของโบสถ์คาทอลิก (4) การสื่อสารประชาสัมพันธ์ของโบสถ์คาทอลิก ซึ่งเป็นประสบการณ์ของแต่ละกรณีศึกษา ผลของปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนาทั้งสี่ตัวมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.16

โดยใช้เกณฑ์วัดความถี่ระดับความคิดเห็นได้ ดังนี้

ระดับ 5 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา มากที่สุด

ระดับ 4 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา มาก

ระดับ 3 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ปานกลาง

ระดับ 2 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา น้อย

ระดับ 1 = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา น้อยที่สุด

ระยะเวลาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ของโบสถ์คาทอลิก ประกอบด้วย 4 ระยะ ได้แก่ ระยะแห่งการประกาศข่าวดี, ระยะเวลาเรียนคำสอน, ระยะเวลาแห่งการชำระจิตใจ และระยะเวลาเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ ได้ผลการวิจัยดังตารางที่ 4.9 – ตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.9 ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ของโบสถ์คาทอลิกในระยะแห่งการประกาศข่าวดี (N=267)

ระยะแห่งการประกาศข่าวดี	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) การเข้าพิธีต้อนรับผู้สมัครเรียนคำสอน (แนะนำให้คริสต์ศาสนิกชนอื่น ๆ รู้จัก)	4.11 (มาก)	0.350	12.4 (33)	86.5 (231)	1.1 (3)	0 (0)	0 (0)
(2) การรับพระคัมภีร์จากพระสงฆ์	4.27 (มาก)	0.471	28.5 (76)	70.4 (188)	1.1 (3)	0 (0)	0 (0)
(3) การมีพี่เลี้ยง (Sponsor) ที่ช่วยเหลือแนะนำด้านต่าง ๆ	4.45 (มาก)	0.601	50.9 (136)	43.4 (116)	5.6 (15)	0 (0)	0 (0)
ค่าเฉลี่ย			$\bar{X} = 4.27$				

จากตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาที่มีผลมาจากความต้องการที่อยากมีพี่เลี้ยง (Sponsors) สำหรับช่วยดูแลแนะนำในด้านต่าง ๆ ($\bar{X}=4.45$) และเกิดจากความประทับใจในการรับพระคัมภีร์จากพระสงฆ์ ($\bar{X}=4.27$) และการเข้าพิธีต้อนรับผู้สมัครเรียนคำสอน ($\bar{X}=4.11$) ซึ่งล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ อยู่ในระดับที่มาก

จากการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีผลมาจากความต้องการที่อยากมีเพื่อนร่วมเดินทางในความเชื่อหรือพี่เลี้ยง (Sponsors) เพื่อช่วยดูแลและแนะนำคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในด้านความเชื่อทางศาสนา และเกิดจากความประทับใจในการได้รับพระคัมภีร์จากพระสงฆ์หรือบาทหลวงในระยะแรกของการประกาศข่าวดีในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชนคาทอลิก และเกิดจากความประทับใจในการเข้าพิธีต้อนรับผู้สมัครเรียนคำสอน ซึ่งเป็นการแนะนำตัวคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ให้แก่บุคคลในโบสถ์ได้รู้จักและช่วยกันดูแลเอาใจใส่พวกเขา

ตารางที่ 4.10 ปัจจัยด้านองค์กรศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนใหม่ของโบสถ์คาทอลิกในระยะเวลาเรียนคำสอน (N=267)

ระยะเวลาเรียนคำสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) การเรียนคำสอน ข้อความเชื่อ และการภาวนา	4.49 (มาก)	0.501	48.7 (130)	51.3 (137)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
(2) กระบวนการเรียน ระยะเวลาในการเรียน	4.45 (มาก)	0.601	48.3 (129)	49.8 (133)	0 (0)	1.9 (5)	0 (0)
(3) การเดินทางไปเรียนคำสอน	3.60 (ปานกลาง)	1.023	18.7 (50)	43.4 (116)	16.5 (44)	21.3 (57)	0 (0)
(4) การเข้ารับกระบวนการเลือกสรร	4.38 (มาก)	0.604	44.6 (119)	49.1 (131)	6.4 (17)	0 (0)	0 (0)
(5) การมีพ่อแม่อุปถัมภ์	4.52 (มาก)	0.501	51.7 (138)	48.3 (229)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ค่าเฉลี่ย			$\bar{X} = 4.28$				

จากตารางที่ 4.10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการมีพ่อแม่อุปถัมภ์ ($\bar{X}=4.52$) อยู่ในระดับมาก และมีความประทับใจในการเรียนคำสอน ข้อความเชื่อ การภาวนา ($\bar{X}=4.49$) รวมไปถึง

กระบวนการและระยะเวลาในการเรียนคำสอน ($\bar{X}=4.45$) ในด้านของความประทับใจในการเข้าพิธีเลือกสรรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$) และการเดินทางไปเรียนคำสอน ($\bar{X}=3.60$) อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีความต้องการในการมีผู้ที่คอยแนะนำในทางศาสนาหรือพ่อแม่อุปถัมภ์อยู่เป็นจำนวนมาก และส่วนหนึ่งเกิดจากความประทับใจในการเรียนคำสอนในเนื้อหาต่าง ๆ เช่น ข้อความเชื่อ และการภาวนาที่ทำให้ผู้ที่เตรียมตัวเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีความสนใจในทางศาสนาเพิ่มขึ้น และเริ่มเกิดความใกล้ชิดกับกลุ่มคริสตศาสนิกชนคาทอลิกมากขึ้น รวมไปถึงความพึงพอใจในระยะเวลาในการเรียนคำสอนทางศาสนาของกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิก และคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่เกิดความประทับใจในการเข้าพิธีเลือกสรรซึ่งทั้งหมดล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ทั้งสิ้น ส่วนการเดินทางเพื่อไปเรียนคำสอนของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับปานกลางซึ่งก็แสดงให้เห็นว่าการเดินทางไปเรียนคำสอนก็มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 4.11 ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนใหม่ของโบสถ์คาทอลิกในระยะเวลาแห่งการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ (N=267)

ระยะเวลาแห่งการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) การศึกษาพระคัมภีร์ อดเนื้อและทำบุญ	4.16 (มาก)	0.567	25.1 (67)	65.5 (175)	9.4 (25)	0 (0)	0 (0)
(2) การไตร่ตรองชีวิตและพิจารณาข้อตั้งใจที่จะเปลี่ยนศาสนา	4.55 (มาก)	0.498	55.1 (147)	44.9 (120)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
(3) การเข้าพิธีเอฟฟาธา (พิธีสัมผัสหูและปาก)	4.53 (มาก)	0.500	52.8 (141)	47.2 (126)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
(4) การเข้าพิธีล้างบาป	4.58 (มาก)	0.494	58.4 (156)	41.6 (111)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
(5) การรับศีลศักดิ์สิทธิ์ (ศีลกำลังและศีลมหาสนิท)	4.58 (มาก)	0.494	58.4 (156)	41.6 (111)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ค่าเฉลี่ย			$\bar{X} = 4.48$				

จากตารางที่ 4.11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความประทับใจในการเข้าพิธีศีลล้างบาป ($\bar{X}=4.58$) รวมไปถึงการรับศีลกำลัง และศีลมหาสนิท ($\bar{X}=4.58$) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างยังมีความประทับใจในการได้ไตร่ตรองชีวิตและพิจารณาข้อตั้งใจในการเปลี่ยนศาสนา ($\bar{X}=4.55$) โดยการเข้าพิธีเอฟฟาธา (พิธีสัมผัสหูและปาก) ($\bar{X}=4.53$) และมีการศึกษาพระคัมภีร์ อดเนื้อ และทำงานแก่ผู้อื่นผ่านทางพระศาสนจักรคาทอลิก ($\bar{X}=4.16$) อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีส่วนมาจากความประทับใจในการเข้าพิธีรับศีลล้างบาปในการเริ่มต้นดำเนินชีวิตคริสตศาสนิกชนคาทอลิก และการรับศีลศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ เช่น ศีลกำลังและศีลมหาสนิท รวมไปถึงการที่คริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ได้มีการไตร่ตรองและพิจารณาในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอย่างรอบคอบโดยมีการเข้าร่วมในพิธีเอฟฟาธา (สัมผัสหูและปาก) ซึ่งเป็นการเตรียมตัวคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในการเข้ารับพิธีศีลล้างบาปตามขั้นตอนในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิก และสุดท้ายคือการที่คริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ได้มีการศึกษาพระคัมภีร์ มีการอดเนื้อ และมีการบริจาคทานเป็นการมีส่วนร่วมในกลุ่มและเป็นเสมือนชีวิตในการดำเนินชีวิตของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกทุกคนเพื่อช่วยเหลือกิจการงานในด้านต่าง ๆ ของพระศาสนจักร ซึ่งทั้งหมดล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ทั้งสิ้น

ตารางที่ 4.12 ปัจจัยด้านองค์การคริสตศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนใหม่ของโบสถ์คาทอลิกในระยะเวลาเป็นคริสตศาสนิกชนใหม่ (N=267)

ระยะเวลาเป็นคริสตศาสนิกชนใหม่	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ	4.56 (มาก)	0.568	59.6 (159)	36.7 (98)	3.7 (10)	0 (0)	0 (0)
(2) การเข้าร่วมวิถีชุมชนวัด	4.04 (มาก)	0.681	25.5 (68)	53.6 (143)	21.0 (56)	0 (0)	0 (0)
(3) การพบปะพี่น้องคริสตศาสนิกชนคนอื่น ๆ	4.54 (มาก)	0.602	57.7 (154)	40.4 (108)	1.9 (5)	0 (0)	0 (0)
(4) เข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมทางคริสตศาสนา	4.64 (มาก)	0.481	64.0 (171)	36.0 (96)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ค่าเฉลี่ย			$\bar{X} = 4.44$				
ค่าเฉลี่ยใน 4 ระยะเวลา รวม			$\bar{X} = 4.36$				

จากตารางที่ 4.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความประทับใจในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมทางศาสนา (\bar{X} =4.64) การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ (\bar{X} =4.56) การพบปะกับพี่น้องคริสตศาสนิกชนท่านอื่น ๆ (\bar{X} =4.54) และการเข้าร่วมในวิถีชุมชนวัด (\bar{X} =4.04) อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาพบว่าคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีความประทับใจในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งมีส่วนในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา รวมถึงการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ การพบปะพี่น้องคริสตศาสนิกชน และการเข้าร่วมวิถีชุมชนวัด โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับพี่น้องคริสตศาสนิกชนท่านอื่น ๆ ล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ทั้งสิ้น

ตารางที่ 4.13 ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนาในพิธีกรรม และกิจกรรมทางศาสนา (N=267)

พิธีกรรมและกิจกรรมทางศาสนา	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) ความศักดิ์สิทธิ์ของพิธีบูชาขอบพระคุณโดยรวม	4.84 (มาก)	0.437	86.1 (230)	11.2 (30)	2.6 (7)	0 (0)	0 (0)
(2) ความศักดิ์สิทธิ์ของพิธีรับศีลอภัยบาปและรับศีลมหาสนิท	4.73 (มาก)	0.524	76.4 (204)	19.9 (53)	3.7 (10)	0 (0)	0 (0)
(3) ความศักดิ์สิทธิ์ของพิธีอื่น ๆ ทางคริสตศาสนา เช่น พิธีแต่งงาน พิธีปลงศพ	4.78 (มาก)	0.511	82.8 (221)	12.7 (34)	4.5 (12)	0 (0)	0 (0)
(4) ความไพเราะ สง่างามของบทเพลงทางคริสตศาสนา	4.78 (มาก)	0.513	82.4 (220)	13.1 (35)	4.5 (12)	0 (0)	0 (0)
(5) การมีกิจกรรมทางศาสนาอื่น ๆ เช่น วันคริสต์มาส วันปัสกา	4.68 (มาก)	0.613	76 (203)	16.1 (43)	7.9 (21)	0 (0)	0 (0)
(6) การได้เข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มพลมารีย์	4.45 (มาก)	0.905	71.2 (190)	4.9 (13)	21.7 (58)	2.2 (6)	0 (0)
ค่าเฉลี่ย			$\bar{X} = 4.71$				

จากตารางที่ 4.13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความประทับใจในความศักดิ์สิทธิ์ของพิธีบูชาขอบพระคุณ (\bar{X} =4.84) พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ ทางคริสตศาสนา เช่นพิธีแต่งงาน พิธีปลงศพ ฯลฯ (\bar{X} =4.78) รวมไปถึงความไพเราะของบทเพลงทางคริสตศาสนา (\bar{X} =4.78) และความศักดิ์สิทธิ์ของพิธี

รับศีลอภัยบาปและศีลมหาสนิท ($\bar{X}=4.73$) โดยกลุ่มตัวอย่างมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่าง ๆ เช่นวันคริสต์มาส วันปัสกา ฯลฯ ($\bar{X}=4.68$) และได้เข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในคริสต์ศาสนา เช่น กลุ่มเยาวชนคาทอลิก และกลุ่มพลมารีย์ ($\bar{X}=4.45$) ซึ่งทั้งหมดมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาพบว่าความศรัทธาของพิธีบูชาขอบพระคุณ พิธีกรรม และศีลศักดิ์สิทธิ์ รวมไปถึงความสวยงามของบทเพลงในพิธีกรรม และกิจกรรมทางคริสต์ศาสนาในระดับกลุ่มองค์กรต่าง ๆ มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.14 ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนาในสภาพแวดล้อมของโบสถ์คาทอลิก (N=267)

สภาพแวดล้อมของโบสถ์คาทอลิก	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) ความสวยงามของโบสถ์คาทอลิก และพื้นที่โดยรอบ	4.41 (มาก)	0.846	64.4 (172)	12.0 (32)	23.6 (63)	0 (0)	0 (0)
(2) บรรยากาศความสงบของโบสถ์คาทอลิก	4.51 (มาก)	0.662	60.3 (161)	30.3 (81)	9.4 (25)	0 (0)	0 (0)
(3) ประวัติศาสตร์และความเก่าแก่ของโบสถ์คาทอลิก	2.99 (น้อย)	1.238	20.6 (55)	7.5 (20)	29.2 (78)	36.0 (96)	6.7 (18)
ค่าเฉลี่ย			$\bar{X} = 3.97$				

จากตารางที่ 4.14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความประทับใจในบรรยากาศความสงบของโบสถ์คาทอลิก ($\bar{X}=4.51$) และความสวยงามในพื้นที่โดยรอบของโบสถ์ ($\bar{X}=4.41$) อยู่ในระดับที่มาก รองลงมาคือ ประวัติศาสตร์และความเก่าแก่ของโบสถ์คาทอลิก ($\bar{X}=2.99$) อยู่ในระดับที่น้อย

จากการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าบรรยากาศความสงบและความสวยงามในพื้นที่โดยรอบของโบสถ์คาทอลิกมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร มากพอสมควร และในส่วนของประวัติศาสตร์ความเก่าแก่ของโบสถ์คาทอลิกมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับที่น้อย

ตารางที่ 4.15 ปัจจัยด้านองค์การคริสตศาสนาในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ของโบสถ์คาทอลิก
(N=267)

การสื่อสารประชาสัมพันธ์ ของโบสถ์คาทอลิก	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) การประชาสัมพันธ์ของโบสถ์ ครอบคลุม ชัดเจน เข้าถึงง่าย	3.75 (ปานกลาง)	0.856	19.9 (53)	41.9 (112)	31.1 (83)	7.1 (19)	0 (0)
(2) การได้รับความสะดวกในการ ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจาก โบสถ์	3.90 (ปานกลาง)	0.861	32.2 (86)	25.1 (67)	42.7 (114)	0 (0)	0 (0)
(3) การมีสื่อคำสอนที่เผยแพร่ทาง Social Media ที่น่าสนใจ ทันสมัย	3.18 (ปานกลาง)	0.880	10.9 (29)	16.9 (45)	52.1 (139)	20.2 (54)	0 (0)
ค่าเฉลี่ย			$\bar{X} = 3.61$				
ค่าเฉลี่ยรวม			$\bar{X} = 4.16$				

จากตารางที่ 4.15 พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับความสะดวกในการติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากโบสถ์คาทอลิก ($\bar{X}=3.90$) รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์ของโบสถ์คาทอลิกที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และเข้าถึงง่าย ($\bar{X}=3.75$) โดยมีสื่อคำสอนที่เผยแพร่ทาง Social Media ที่น่าสนใจและทันสมัย ($\bar{X}=3.18$) อยู่ในระดับปานกลาง ทำให้พบว่าการติดต่อสอบถาม การประชาสัมพันธ์ และการมีสื่อคำสอนที่แพร่หลายของโบสถ์คาทอลิกมีผลในระดับปานกลาง ซึ่งคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ ได้รับความสะดวกในติดต่อสอบถามข้อสงสัย รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์ของโบสถ์มีการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วและชัดเจนผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ พร้อมทั้งมีสื่อคำสอนทางศาสนาเผยแพร่ อยู่ในโลกออนไลน์ในหลากหลายช่องทาง

ผลการศึกษาสະท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยด้านองค์การคริสตศาสนาทั้งสี่ด้านนั้น ด้านพิธีกรรมและ กิจกรรมทางศาสนามีผลมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$) รองลงมาคือ ด้านระยะเวลาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้า เป็นคริสตชนในระยะเวลาต่าง ๆ ได้แก่ ระยะเวลาแห่งการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ ($\bar{X}=4.48$), ระยะเวลา เป็นคริสตชนใหม่ ($\bar{X}=4.44$), ระยะเวลาเรียนคำสอน ($\bar{X}=4.28$), ระยะเวลาประกาศข่าวดี ($\bar{X}=4.27$) ซึ่งในด้านระยะเวลามีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา มาก ต่อมาคือด้านสภาพแวดล้อมของโบสถ์คาทอลิกซึ่งมีผลมากเช่นกัน ($\bar{X}=3.97$) และสุดท้ายคือด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ของโบสถ์มีผลในระดับมาก ($\bar{X}=3.61$)

4.3 ข้อมูลกรณีศึกษาการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาคริสต์

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) จำนวน 8 กรณีศึกษา ดังนี้

4.3.1 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

(1) ข้อมูลทั่วไป

เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่จากอาสนวิหารอัสสัมชัญ (บางรัก) เป็นเพศชาย อายุ 26 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดนครปฐม ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 10,000 - 20,000 บาท สถานภาพโสด ปัจจุบันอาศัยอยู่ 1 คน ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ

(2) ปัจจัยที่ทำให้เปลี่ยนศาสนา

ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกว่า ตัวผู้ให้สัมภาษณ์เองเคยศึกษาในสถานศึกษาของศาสนาคริสต์มาก่อน แต่ไม่เคยคิดจะเปลี่ยนศาสนา แต่ชื่นชอบในความอบอุ่นและความเป็นพี่น้องกันของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกที่มีให้แก่กันและกัน จนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเขาได้รับแรงกดดันมากมายทั้งจากการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย และจากครอบครัวที่อยู่ต่างจังหวัด เกี่ยวกับปัญหาค่าใช้จ่ายในแต่ละวันรวมไปถึงแรงกดดันจากครอบครัวในการหางานทำในอนาคต ซึ่งเวลาเขามีปัญหาเขาจะไปปรึกษากับเพื่อนแต่ได้ข้อสรุปที่เหมือนเดิมในทุก ๆ ครั้ง จนตัวผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกเหมือนอยู่ตัวคนเดียว จนถึงวันที่ 23 ธันวาคม ก่อนวันคริสต์มาสเมื่อปี พ.ศ. 2561 ตัวผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เองได้เริ่มสืบหาข้อมูลเกี่ยวกับวันคริสต์มาสและมีความรู้สึกอยากเข้าไปมีส่วนร่วมในโบสถ์ที่มีความสวยงาม และได้เริ่มเดินทางมาที่อาสนวิหารอัสสัมชัญเพื่อร่วมในพิธีกรรมแบบไม่รู้จักใครเลย ตัวผู้ให้สัมภาษณ์ได้เกิดความรู้สึกภายในจิตใจว่าเขารู้สึกอบอุ่นจากการที่เข้ามาร่วมในพิธีกรรมของคืนวันคริสต์มาส แต่ความรู้สึกโดดเดี่ยวยังมีอยู่ภายในใจลึก ๆ ของเขา จากประสบการณ์ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เดินทางมาร่วมพิธีกรรมเขาก็เริ่มสืบหาข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อของศาสนาคริสต์และได้เริ่มติดต่อขอเรียนคำสอนจากทางอาสนวิหารอัสสัมชัญ

(3) กระบวนการเปลี่ยนศาสนา

ช่วงเวลาของการเรียนรู้คำสอนทางศาสนาของผู้ให้สัมภาษณ์ ครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์ไม่พอใจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการไปเรียนรู้คำสอนทางศาสนาเพื่อเปลี่ยนศาสนา จนตัว

ผู้ให้สัมภาษณ์เกิดการทะเลาะวิวาทภายในครอบครัวหลายครั้งจนในที่สุดครอบครัวก็เปิดโอกาสให้ไปเรียน หลังจากที่ครอบครัวอนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของทางโบสถ์ และมีบรรดาพี่เลี้ยงคือคริสตศาสนิกชนคาทอลิกที่อาสาช่วยดูแลผู้ที่เริ่มต้นเรียนรู้คำสอนทางศาสนาเป็นเสมือนเพื่อนร่วมเดินทางในความเชื่อร่วมกับตัวผู้ให้สัมภาษณ์เองด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์ให้สัมภาษณ์ว่าตัวเขาเริ่มรู้สึกไม่ได้อยู่ตัวคนเดียวอีกต่อไป และเกิดความสนิทสนมกับบรรดาพี่เลี้ยงไปตลอดระยะเวลาการเรียนรู้คำสอนทางศาสนา แต่ก็มีพี่เลี้ยงบางกลุ่มไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้คำสอนทางศาสนาได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ อาจมีอคติในบางครั้ง และพยายามปิดกั้นความคิดเห็นที่แตกต่างออกไปจากความเชื่อเดิมของพวกเขา สำหรับกิจกรรมของโบสถ์รวมไปถึงพิธีกรรมต่าง ๆ ทางคริสตศาสนามีส่วนอย่างมากในการทำให้ตัวผู้ให้สัมภาษณ์เองเกิดความชื่นชอบและเกิดข้อตั้งใจที่จะเลือกเส้นทางแห่งความเชื่อใหม่นี้ เนื่องจากพิธีกรรมแต่ละขั้นตอนมีความหมายที่ลึกซึ้ง ไม่มีเรื่องเกี่ยวกับการทำบุญที่หลากหลายเหมือนของทางศาสนาเดิมที่เขาเคยนับถือและบรรดาบุคลากรของโบสถ์ก็มีส่วนสำคัญเช่น บาทหลวงหรือคุณพ่อของโบสถ์ให้การต้อนรับผู้ให้สัมภาษณ์อย่างอบอุ่นทุกครั้งเวลาที่เขามีปัญหาและเข้าไปขอคำปรึกษาจากคุณพ่อ รวมไปถึงครูคำสอนและเจ้าหน้าที่ของโบสถ์ก็มีความเป็นกันเองเข้าถึงง่ายสามารถติดต่อไปตลอดเวลาพวกเขามีคำถามหรือข้อสงสัยจากการเรียนจนถึงวันที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาและเข้ามาเป็นสมาชิกในพระศาสนาจักรโรมันคาทอลิกผ่านทางกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิก

(4) ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่ตัวผู้ให้สัมภาษณ์พบเจอคือครอบครัวที่มีความคาดหวังกับอนาคตของผู้ให้สัมภาษณ์มากเกินไป และปัญหาด้านการเงินในแต่ละเดือนเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ตัวผู้ให้สัมภาษณ์เริ่มรู้สึกโดดเดี่ยวภายในจิตใจ และเริ่มสนใจแสวงหาความหมายของชีวิตจนเข้าสู่กระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิกของโบสถ์ และปัญหาเกี่ยวกับพี่เลี้ยงของโบสถ์ที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคำสอนได้แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างตามทัศนคติของผู้เรียนเอง

(5) ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ได้แก่ การมีส่วนร่วมในห้องเรียน พี่เลี้ยงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้คำสอนทางคริสตศาสนาได้ซักถามข้อสงสัยได้อย่างเสรี ไม่ปิดกั้น ไม่มีอคติ ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลที่ปฏิบัติกันทั่วไปทั้งในองค์กรทางการศึกษาและการทำงาน เพื่อเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในห้องเรียน การมอบความรัก ความเมตตา ความเข้าใจให้กับผู้เรียนรู้คำสอนทางศาสนา

4.3.2 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

(1) ข้อมูลทั่วไป

เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่จากวัดเซนต์หลุยส์ (สาทรใต้) เป็นเพศชาย อายุ 34 ปี จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี (ปวส.) มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 20,001 - 30,000 บาท สถานภาพแต่งงาน ปัจจุบันอาศัยอยู่รวมทั้งหมด 5 คน ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ

(2) ปัจจัยที่ทำให้เปลี่ยนศาสนา

ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกว่า ตัวผู้ให้สัมภาษณ์จบการศึกษาในสถานศึกษาของศาสนาคริสต์มาก่อนโดยในขณะที่เรียนในโรงเรียนขององค์การศึกษาคาทอลิกผู้ให้สัมภาษณ์มีความชื่นชอบในสถาปัตยกรรมของตัวโบสถ์รวมถึงศาสนสถาน และบริเวณบ้านมีครอบครัวที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกอยู่ด้วย และมีกิจกรรมทางศาสนาให้เห็นตลอดทำให้เกิดความรู้สึกชื่นชอบในความอบอุ่นของครอบครัวนี้ เมื่อมีการประกอบศาสนกิจในพิธีทางคริสต์ศาสนาก็จะคอยมองว่าเขาทำอะไรบ้าง ทำให้ตัวผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความสนใจที่จะศึกษาศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก และในเวลานั้นเขาคิดว่าศาสนาไม่สามารถเปลี่ยนได้ แต่ความรู้สึกภายในจิตใจของผู้ให้สัมภาษณ์ล้วนเต็มไปด้วยความโดดเด่น และต้องการที่อยากจะเปลี่ยนศาสนา ส่วนบิดา มารดาของผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เห็นด้วยที่จะเปลี่ยนศาสนาเพราะศาสนาพุทธเป็นศาสนาดั้งเดิมของครอบครัว ผู้ให้สัมภาษณ์จึงปล่อยความคิดเรื่องการเปลี่ยนศาสนาออกไปประมาณ 3 ปี จนในที่สุดผู้ให้สัมภาษณ์ก็ตัดสินใจค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับความเชื่อของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก แล้วเข้าไปสอบถามเกี่ยวกับการเรียนรู้คำสอนทางศาสนาที่โบสถ์เซนต์หลุยส์ ในขณะนั้นเขาได้แต่งงานมีครอบครัวแล้วในส่วนของบิดามารดาของผู้ให้สัมภาษณ์ก็ไม่ได้ห้ามในการตัดสินใจในครั้งนี้ รวมถึงภรรยาด้วยซึ่งทั้งสองคือผู้ให้สัมภาษณ์และภรรยาของเขาก็เดินทางมาเรียนคำสอนด้วยกัน

(3) กระบวนการเปลี่ยนศาสนา

ช่วงเวลาของการเรียนรู้คำสอนทางศาสนาผู้ให้สัมภาษณ์มีความชื่นชอบในความอบอุ่นของกลุ่มพี่เลี้ยง รวมถึงครูผู้สอนคำสอนทางศาสนาและบาทหลวงผู้สอนคำสอนด้วย ในขณะที่เขาเรียนคำสอนทางศาสนาตลอดระยะเวลา 1 ปีกับภรรยาของเขา ลูกที่ยังเด็กมีอายุ 2 ปี ได้มีบรรดาพี่เลี้ยงมาช่วยรับไปดูแลขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์เรียนในชั้นเรียน ทำให้เกิดความประทับใจในความเห็นอกเห็นใจของกลุ่มคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกที่อุทิศตัวเองมาเป็นพี่เลี้ยงที่คอยช่วยเหลือแนะนำผู้ที่

สนใจจะเรียนรู้คำสอนทางศาสนาจนถึงวันที่ได้ตัดสินใจจะรับศีลล้างบาปและเข้ามาในพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกอย่างเต็มตัว

(4) ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่ตัวผู้ให้สัมภาษณ์พบเจอคือครอบครัวไม่อนุญาตให้เปลี่ยนศาสนาในช่วงที่เริ่มสนใจจะเรียนรู้คำสอนทางคริสต์ศาสนา

(5) ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 ได้แก่ อยากให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้คำสอนทางศาสนา หรือข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ทางคริสต์ศาสนาให้กับบุคคลที่สนใจผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ของโบสถ์ เพื่อให้ผู้ที่สนใจจะเรียนรู้คำสอนทางคริสต์ศาสนาติดต่อได้สะดวก

4.3.3 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

(1) ข้อมูลทั่วไป

เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่จากวัดแม่พระลูกประคำ (กาลหว่าร์) เป็นเพศชาย อายุ 28 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 30,001 - 40,000 บาท สถานภาพโสด ปัจจุบันอาศัยอยู่รวมทั้งหมด 1 คน ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ

(2) ปัจจัยที่ทำให้เปลี่ยนศาสนา

ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกว่าความสนใจเกี่ยวกับคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกได้เริ่มต้นตอนที่ผู้ให้สัมภาษณ์ศึกษาในโรงเรียนขององค์การคริสต์ศาสนา โดยเริ่มเห็นพิธีกรรมที่สงบและสง่างามเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้สนใจศาสนาคริสต์ และปรึกษากับเพื่อนเกี่ยวกับข้อความเชื่อในทางศาสนาเพิ่มมากขึ้น แต่ในต่อนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ได้ไปปรึกษากับเพื่อนที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เริ่มมั่นใจว่าตัวเองนั้นควรจะมาศึกษาคำสอนทางศาสนาของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกมากกว่า แต่ความสนใจนี้ก็ต้องถูกหยุดลงเพราะครอบครัวไม่เห็นด้วยที่จะเปลี่ยนศาสนาซึ่งตอนที่ผู้ให้สัมภาษณ์กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาก็ยังไม่ได้ตัดสินใจจะเปลี่ยนศาสนาเสียทีเดียว

จนเวลาล่วงเลยมาจนถึงระดับอุดมศึกษาขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทางมหาวิทยาลัยมีชมรมคาทอลิกที่มีเพื่อนๆที่นับถือ ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกมารวมตัวกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้กำลังใจซึ่งกันและกันตลอดระยะเวลาในการเรียนในมหาวิทยาลัย เพราะในขณะที่เขาเข้ามาเรียนในระดับอุดมศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ต้องมาอยู่หอพักใกล้มหาวิทยาลัยทำให้เขาเกิดความรู้สึกเหงาและว่าเหงาภายในจิตใจ จึงทำให้เขานึกย้อนไปถึงบรรยากาศในโรงเรียนคาทอลิกที่เขาเคยพบเจอแล้วความต้องการที่อยากจะเรียนรู้ คำสอนทางศาสนาก็กลับมาอีกครั้ง โดยเมื่อเพื่อนๆในคณะที่อยู่ในชมรมนี้แนะนำให้มาเข้าชมรม ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้พบเจอกับอาจารย์ในคณะของเขาเองที่แนะนำให้เข้ามาเรียนคำสอนที่วัด และช่วยดูแลตลอดระยะเวลาการเรียนคำสอนในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชนตลอดทั้งปี

(3) กระบวนการเปลี่ยนศาสนา

ในระยะเวลาการเรียนคำสอนผู้ให้สัมภาษณ์มีความประทับใจในการแนะนำและการสอนของคุณพ่อ(บาทหลวง) และครูคำสอนเป็นอย่างมาก รวมถึงบรรดาพี่เลี้ยงที่คอยช่วยแนะนำด้วยความเป็นกันเองในบรรยากาศของพี่น้อง จนถึงวันที่ได้ตัดสินใจรับศีลศักดิ์สิทธิ์ในการเริ่มต้นชีวิต คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกของวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์

(4) ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่ตัวผู้ให้สัมภาษณ์พบเจอคือ เกิดความเหงาและว่าเหงาภายในจิตใจตอนที่เข้ามาเรียนในระดับอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และทางครอบครัวไม่อนุญาตให้เปลี่ยนศาสนา

(5) ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 ได้แก่ อยากให้มีการสอนคำสอนทางคริสต์ศาสนาต่อหลังจากรับศีลล้างบาปแล้ว ในเรื่องของการออกไปดำเนินชีวิตจริงในสังคมปัจจุบัน ว่าสิ่งใดที่คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกทำได้ หรือทำไม่ได้ ในส่วนของการปฏิบัติตัวร่วมกับผู้อื่นในสังคมรวมถึง มโนธรรมในการรับศีลล้างบาปว่าควรมากน้อยหรือละเอียดอ่อนแค่ไหน

4.3.4 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

(1) ข้อมูลทั่วไป

เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่จากวัดนักบุญยอแซฟ (ตรอกจันทน์) เป็นเพศหญิง อายุ 32 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดราชบุรี ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็น

พนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 40,001 - 50,000 บาท สถานภาพโสด ปัจจุบันอาศัยอยู่รวมทั้งหมด 1 คน ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ

(2) ปัจจัยที่ทำให้เปลี่ยนศาสนา

ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกว่า การตัดสินใจของผู้ให้สัมภาษณ์เกิดจากเหตุการณ์วิกฤติในชีวิตเมื่อตอนที่เรียนในโรงเรียนของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่ประเทศอังกฤษ ทำให้เขาได้เข้าโบสถ์ทุกวันอาทิตย์ เพราะเขาเข้าไปอยู่ในชมรมนักขับร้องประสานเสียงของโรงเรียน จนเข้ามาหาวิทยาลัยเกิดเหตุการณ์ที่พ่อของเขาได้เสียชีวิตกะทันหัน ทำให้มีปัญหาด้านการเงินที่ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย คุณแม่จึงส่งเงินมาน้อยลงเรื่อย ๆ จนมีพี่สาวที่รู้จักเดินทางมาเยี่ยมที่อังกฤษพอทราบเรื่องก็รีบนำเงินบางส่วนช่วยเหลือในทันที และพี่สาวคนนี้มาทราบทีหลังว่าเขาเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก ทำให้ตัวผู้ให้สัมภาษณ์ทราบซึ่งในน้ำใจดีที่หยิบยื่นมาให้ จนผู้ให้สัมภาษณ์เริ่มสนใจในความเชื่อของพี่สาวที่เขาเคารพรักมาก และโรงเรียนที่เขาศึกษาอยู่ก็เป็นโรงเรียนขององค์กรศาสนาคริสต์ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เรียนรู้คำสอนทางศาสนาเบื้องต้นจากโรงเรียนมาพอสมควร และเขาเองก็ชื่นชอบในการขับร้องประสานเสียงในโบสถ์และของโรงเรียนที่เขาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการขับร้อง แต่การตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนายังไม่ได้เกิดขึ้นในเวลานี้แต่เขาก็เริ่มมีความเชื่อเกี่ยวกับพระเจ้าเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

แต่สิ่งปัจจัยที่ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตัดสินใจจะเปลี่ยนศาสนา คือ คุณยายของเขาที่เลี้ยงดูมาตั้งแต่เด็กป่วยเป็นมะเร็งปอด ซึ่งแทบไม่มีใครรู้ เพราะคุณยายของเขาดูแข็งแรงดี สดใส ร่าเริง และทานอาหารได้ปกติ จนอาการเริ่มทรุดตัวลงจนอาการไม่ดีขึ้น และทีมแพทย์ก็เตรียมถอดเครื่องช่วยหายใจเมื่อญาติอนุญาต ผู้ให้สัมภาษณ์ขณะนั้นอยู่ประเทศอังกฤษรีบเตรียมตัวเดินทางกลับประเทศไทย แต่วิชาที่เขาหมอดอายุพอดีทำให้ต้องติดต่อทำวิชาใหม่ซึ่งกินเวลาหลายวันทำให้เขาไม่สามารถเดินทางกลับมาหาคุณย่าของเขาได้ ในขณะที่เขาเดินทางไปที่วิชาผู้ให้สัมภาษณ์บอกว่าเขาได้ภาวนาขอพระเป็นเจ้ารับดวงวิญญาณของคุณย่าของเขาไว้ในเมืองสวรรค์ด้วย และเขาจะกลับมาเปลี่ยนศาสนาตามความเชื่อที่เขาสนใจ และความวิตกกังวลใจที่มีอยู่ก็หมดไปพร้อมกับคุณแม่ของผู้ให้สัมภาษณ์โทรมาว่าคุณย่าของเขาเสียชีวิตอย่างสงบเมื่อไม่กี่นาที่ที่ผ่านมา ซึ่งตรงกับเวลาที่ผู้ให้สัมภาษณ์ภาวนาต่อพระเป็นเจ้าพอดี ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เริ่มมีความเชื่อเพิ่มมากขึ้น และเมื่อเรียนจบเขาก็เดินทางกลับมาเมืองไทยและเริ่มติดต่อผ่านทางเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อหาที่เรียนคำสอนทางคริสต์ศาสนา และสุดท้ายเขาก็ได้รับศีลล้างบาปและเข้ามาในพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกเต็มตัว และ

พี่สาวที่เขาคเารพรักที่ช่วยเหลือเขาไว้ที่ประเทศอังกฤษก็กลับมาเป็นแม่อุปถัมภ์ให้กับเขาในวันที่เขา
รับศีลศักดิ์สิทธิ์ในการเริ่มต้นชีวิตคริสตศาสนิกชน

(3) กระบวนการเปลี่ยนศาสนา

ในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิก ผู้ให้สัมภาษณ์เริ่มติดต่อกับทางวัดผ่านทางเว็บไซต์และโทรติดต่อขอเรียนรู้คำสอนทางศาสนา และได้เข้าสู่กระบวนการต้อนรับ โดยมีพี่สาวที่ประเทศอังกฤษที่คอยช่วยเหลือเขาเข้ามาโดยตลอดมาเข้าเรียนด้วย และได้ขอให้พี่สาวคนนี้เป็นแม่อุปถัมภ์ของตนเอง ตลอดระยะเวลาการเรียนรู้คำสอนทางศาสนาก็เกิดความชื่นชอบในพิธีกรรมที่มีความสง่างามและบทเพลงที่มีความไพเราะ จนผู้ให้สัมภาษณ์ได้ผ่านกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิกทั้ง 7 ขั้นตอน และได้รับศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการเริ่มต้นชีวิตคริสตศาสนิกชนคาทอลิก

(4) ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่ตัวผู้ให้สัมภาษณ์พบเจอคือ เกิดปัญหาด้านการเงินภายในครอบครัวเนื่องจากบิดาของผู้ให้สัมภาษณ์เสียชีวิต และการจากไปของคุณย่าที่เลี้ยงดูผู้ให้สัมภาษณ์มาทำให้เขาโยยหาที่พึ่งพิงทางจิตใจนั้นคือความเชื่อในทางคริสตศาสนา

(5) ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 ได้แก่ อยากให้มีการติดตามผู้เรียนรู้คำสอนทางศาสนาที่เรียนจบไปและรับศีลศักดิ์สิทธิ์เรียบร้อยแล้วให้กลับมาพบเจอผู้ที่สนใจจะเรียนรู้คำสอนทางคริสตศาสนาชุดใหม่ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความเชื่อให้เก้กันและกัน

4.3.5 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

(1) ข้อมูลทั่วไป

เป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่จากวัดนักบุญโรมัสส์อัครสาวก (ช.นาคสุวรรณ) เป็นเพศหญิง อายุ 36 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 20,001 - 30,000 บาท สถานภาพแต่งงานแล้ว ปัจจุบันอาศัยอยู่รวมทั้งหมด 2 คน ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ

(2) ปัจจัยที่ทำให้เปลี่ยนศาสนา

ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาคริสตนิกายโรมันคาทอลิกว่า ก่อนแต่งงานชุมชนที่ผู้ให้สัมภาษณ์อาศัยอยู่เป็นชุมชนชาวพุทธและมุสลิม

อาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ซึ่งรูปแบบการดำเนินชีวิตที่หลากหลาย ซึ่งบ้านของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นครอบครัวคนจีนที่ต้องมีการไหว้เจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตลอดทั้งปี ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความเบื่อหน่ายในการไหว้ขอพรเทพเจ้าภายในครอบครัว และผู้ให้สัมภาษณ์ได้เคยเรียนในโรงเรียนคาทอลิกมาตั้งแต่ชั้นปฐมวัยจนจบระดับมัธยมศึกษา และความคิดเรื่องการเปลี่ยนศาสนาเริ่มเกิดขึ้นตอนเรียนจบและทำงานเรียบริ้อยโดยผู้ให้สัมภาษณ์คบหากับคริสตศาสนิกชนคาทอลิก แต่แฟนของผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้บังคับว่าต้องเปลี่ยนศาสนาจนมาถึงช่วงที่ตกลงจะต้องแต่งงานกัน ครอบครัวทางฝ่ายชายขอให้มีการแต่งงานแบบคาทอลิก ซึ่งทางครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์ก็ยินยอมที่จะไม่มีพิธีทางพุทธศาสนา แต่ยังขอให้มรดกเงินอยู่บ้างในบางพิธี

เมื่อติดต่อขอสถานที่เพื่อเข้าพิธีสมรสที่วัดนักบุญโรมัสส์อัครสาวกซึ่งแฟนของผู้ให้สัมภาษณ์ก็เป็นผู้ดำเนินการติดต่อทั้งหมด และต้องมาเรียนรู้คำสอนทางคริสต์ศาสนาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตก่อนการสมรส เข้าวันนั้นเองมีพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณในโบสถ์ผู้ให้สัมภาษณ์จึงบอกให้ว่าที่สามีของเขาเข้าไปร่วมพิธีและเขาเองก็จะเข้าไปร่วมด้วย จากการที่ได้เข้าไปร่วมในพิธีกรรม ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกสบายใจ มีความสุข และชื่นชอบบรรยากาศความสวยงามในพิธีกรรมภายในโบสถ์ รวมถึงบทเพลงที่ขับร้องในพิธีกรรมที่ผู้ให้สัมภาษณ์เองคุ้นชินในสมัยเรียนในโรงเรียนขององค์กรคริสต์ศาสนาคาทอลิก เมื่อเข้าร่วมพิธีกรรมดำเนินไปจนถึงช่วงคุณพ่อเทศน์สอน ผู้ให้สัมภาษณ์อธิบายว่าตัวเขาเองนั้นรู้สึกมีความตื่นเต้นและเข้าใจในเนื้อหาการเทศน์สอนของคุณพ่อได้ง่าย จนเมื่อพิธีกรรมดำเนินจนจบได้มีการประกาศของทางโบสถ์ว่ามีการเรียนคำสอนสำหรับผู้ใหญ่ผู้ให้สัมภาษณ์และว่าที่สามีจึงขอเข้าไปนั่งเรียนด้วย

(3) กระบวนการเปลี่ยนศาสนา

ช่วงระยะเวลาเรียนคำสอนผู้ให้สัมภาษณ์บอกว่ารู้สึกสนุกเหมือนได้เรียนประวัติศาสตร์ และได้ปรึกษากับว่าที่สามีว่าจะมาเรียนต่อโดยที่ขอให้ว่าที่สามีมาเรียนด้วยจนจบกระบวนการ และสุดท้ายจุดที่ทำให้ตัวผู้ให้สัมภาษณ์ตัดสินใจขอเปลี่ยนศาสนาเลยคือตอนสัมภาษณ์คู่แต่งงานจะมีข้อคำถามที่จะถามคู่สมรสว่าลูกที่เกิดมาจะต้องเป็นสมาชิกของพระศาสนจักรคาทอลิก จากข้อคำถามนี้ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เริ่มคิดจริงจังที่อยากจะเปลี่ยนศาสนาเพื่อให้ครอบครัวของตนเองศักดิ์สิทธิ์และได้รับการอวยพระพรจากพระเป็นเจ้าผ่านทางศีลศักดิ์สิทธิ์ และตัวผู้ให้สัมภาษณ์เองก็ไม่ชอบการดำเนินชีวิตในศาสนาเดิมของตนเองด้วย ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์มาเรียนจนจบกระบวนการและขอรับศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการเริ่มต้นชีวิตคริสตศาสนิกชนคาทอลิก

(4) ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่ตัวผู้ให้สัมภาษณ์พบเจอคือ ครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์ รับประทานในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาในครั้งนี้ แต่ทางญาติพี่น้องครอบครัวอื่น ๆ ยังไม่ทราบ และอาจจะไม่เห็นด้วยอย่างมากในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาในครั้งนี้ แต่ผู้ให้สัมภาษณ์อธิบายเพิ่มเติมว่า ขอแค่ครอบครัวที่เขาอยู่เข้าใจก็เพียงพอแล้ว ส่วนครอบครัวของสามีก็ยินดีในการตัดสินใจในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

(5) ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 ได้แก่ อยากให้มีการอธิบายเพิ่มเติมเรื่องการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับศาสนิกชนในศาสนาอื่น ๆ ในสังคมไทยในปัจจุบัน ว่าสิ่งใดที่คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกทำได้ หรือทำไม่ได้ โดยเฉพาะในเทศกาลต่าง ๆ ของคนไทยเชื้อสายจีน และงานพิธีมงคล รวมถึงงานในพิธีอวมงคลว่าคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกควรปฏิบัติตัวอย่างไร

4.3.6 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6

(1) ข้อมูลทั่วไป

เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่จากวัดอัครเทวดาราฟาแอล (ปากน้ำ) เป็นเพศหญิง อายุ 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาโท มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสมุทรปราการ ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 30,001 - 40,000 บาท สถานภาพแต่งงานแล้ว ปัจจุบันอาศัยอยู่รวมทั้งหมด 2 คน ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ

(2) ปัจจัยที่ทำให้เปลี่ยนศาสนา

ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกว่า จุดเริ่มต้นตั้งแต่สมัยเรียนในโรงเรียนคาทอลิกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทางโรงเรียนได้มีการนำนักเรียนเข้าโบสถ์ในวันศุกร์ต้นเดือนทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เริ่มสนใจในศาสนา สถานของโบสถ์ และชื่นชอบในพิธีกรรมที่สง่างาม รวมถึงบทเพลงที่มีการขับร้องอย่างไพเราะ หลังจากเรียนจบและเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัยเรื่องความสนใจในคริสต์ศาสนาก็ลดน้อยถอยลงไป เพราะวิชาเรียนที่หนัก และไม่ค่อยมีเวลาด้วยภาระงานที่ต้องทำ จนถึงเรียนจบปริญญาโทและต้องเดินทางไปทำงานที่ประเทศสิงคโปร์ทำให้เขาพบเจอกับเพื่อนร่วมงานที่เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก ผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความประทับใจในการดำเนินชีวิตของเพื่อนร่วมงานของเขาและขอไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนาในวันอาทิตย์ที่นั่นทำให้เขานึกถึงสมัยเรียนช่วงมัธยมศึกษาตอนปลายที่เขาเคยไปเข้า

ร่วมพิธีกรรมในโบสถ์ หลังจากที่เขาเข้าโบสถ์พร้อมกับเพื่อนร่วมงานของเขามีคำถามที่ขึ้นมาในจิตใจว่าเขาอยากมาดำเนินชีวิตแบบนี้บ้าง และเริ่มศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ต และเมื่อเขาบินกลับมาเมืองไทยช่วงคริสต์มาสและไปเข้าโบสถ์ในวันคริสต์มาสทำให้ตัวผู้ให้สัมภาษณ์มั่นใจว่าเขาต้องการจะมาดำเนินชีวิตแบบคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกจริง ๆ จึงไปติดต่อขอเรียนคำสอนที่วัดพร้อมกับสมัครงานในเมืองไทยต่อ โดยการตัดสินใจครั้งนั้นมีสามที่คอยช่วยเหลือเสมอซึ่งสามี่ไม่ได้นับถือศาสนาคริสต์ และทางครอบครัวคุณพ่อและคุณแม่ก็ยินยอมตามความสมัครใจ

(3) กระบวนการเปลี่ยนศาสนา

ระยะเวลาในการเรียนคำสอนรู้สึกสบายใจ และประทับใจในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนของโบสถ์ เพราะได้ตอบปัญหาข้อสงสัยต่าง ๆ มากมายเกี่ยวกับความเชื่อคาทอลิกที่ตัวผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เข้าใจ และได้เริ่มปฏิบัติตัวแบบพี่น้องคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกโดยมีพี่เลี้ยงที่คอยช่วยเหลือเสมอมา จนในคืนวันเสาร์ศักดิ์สิทธิ์ก็ได้เข้าพิธีรับศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการเริ่มต้นชีวิตคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกอย่างเต็มตัว

(4) ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่ตัวผู้ให้สัมภาษณ์พบเจอคือ ในสมัยเรียนปริญญาตรีและปริญญาโท ด้วยวิชาเรียนที่หนักทำให้ไม่มีเวลาในการไปเรียนรู้คำสอนทางศาสนา ทำให้ต้องหยุดความคิดเรื่องการเปลี่ยนศาสนาไป

(5) ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6 ได้แก่ อยากให้ที่โบสถ์นำกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกที่เป็นขั้นเป็นตอนพร้อมด้วยจัดหาทีมพี่เลี้ยงในการร่วมเดินทางพร้อมกับผู้เรียนตลอดระยะเวลา 1 ปี เข้ามาใช้ในการสอนคำสอนทางศาสนาของโบสถ์ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีพัฒนาการทางความเชื่อที่เป็นขั้นเป็นตอนตามกระบวนการ

4.3.7 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7

(1) ข้อมูลทั่วไป

เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่จากวัดราชินีแห่งสันติสุข (ช. 101) เป็นเพศชาย อายุ 32 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสมุทรปราการ ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 20,001 - 30,000 บาท สถานภาพแต่งงานแล้ว ปัจจุบันอาศัยอยู่รวมทั้งหมด 3 คน ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ

(2) ปัจจัยที่ทำให้เปลี่ยนศาสนา

ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามาฉบับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกว่า จุดเริ่มต้นของการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาคือคุณพ่อของผู้ให้สัมภาษณ์เองเป็น คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกที่ไม่เข้าโบสถ์มานานตั้งแต่คุณแม่เสียชีวิตไป ซึ่งตัวผู้ให้สัมภาษณ์เองก็ไม่ได้ รับศีลล้างบาปตั้งแต่เด็ก พอโตขึ้นก็เข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐบาล ทำให้ต้องร่วมกิจกรรมทางพุทธ ศาสนาเป็นส่วนใหญ่ จนในเอกสารราชการต่าง ๆ ก็กรอกว่านับถือศาสนาพุทธ จนกระทั่งเรียนจบ มหาวิทยาลัยจึงเริ่มย้อนมาที่ความเชื่อของตัวเองว่าความเชื่อในทางศาสนาทุกวันนี้คือศาสนาอะไรกัน แน่ และเขาก็ได้คำตอบว่าเขาไม่มีศาสนาเมื่อเขาทำความดี เป็นคนดีของสังคมแค่นี้ก็เพียงพอ แต่ คำตอบนี้ก็โยงไปถึงคำถามอีกประการคือ แล้วเมื่อเขาตายไปหรือพ่อเขาตายไปจะทำยังไง จะ ประกอบพิธีทางศาสนาไหน ทำให้เขาเริ่มหันกลับมามองเกี่ยวกับศาสนาที่พ่อของเขาเคยนับถือแต่ เพราะเหตุการณ์การจากไปของแม่เขาทำให้ทุกอย่างเปลี่ยนไป ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่าเขารู้สึกว่างเปล่า ภายในจิตใจ จนได้พบเจอกับแฟนคนปัจจุบันที่เป็นแรงผลักดันให้กลับมาสนใจคำสอนของคริสต์ ศาสนาอีกครั้ง เพราะแฟนของผู้ให้สัมภาษณ์ก็เป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิกโดยแฟนของเขาเป็นคน จัดการหาที่เรียนคำสอนทางศาสนาให้ทั้งหมดและมาติดต่อที่โบสถ์เพื่อขอเรียนคำสอน

(3) กระบวนการเปลี่ยนศาสนา

ก่อนที่ผู้ให้สัมภาษณ์จะเริ่มเข้าเรียนในชั้นเรียนคำสอนทางคริสต์ศาสนาเขาได้ ทะเลาะกับแฟนของเขาอย่างหนักทำให้การมาเรียนคำสอนของเขาในวันแรกเต็มไปด้วยความไม่สบาย ใจเนื่องจากปัญหาความสัมพันธ์ของเขากับแฟน แต่เขาก็ได้ไปปรึกษากับครูผู้สอนคำสอนทางศาสนา รวมถึงคุณพ่อในเรื่องชีวิตคู่ ทำให้เขารู้สึกประทับใจเป็นอย่างมากในการมาเรียนคำสอน เนื่องด้วยครู พี่เลี้ยง และคุณพ่อ (บาทหลวง) มีการเอาใจใส่และให้ความอบอุ่นภายในจิตใจแบบอธิบายไม่ถูก ทำให้ ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกว่าคุณที่เป็นคริสตศาสนิกชนเขาสามารถมอบความปรารถนาดี และมอบสิ่งดี ๆ ให้กับคนแปลกหน้าได้อย่างไม่รู้สึกละอายใจ จากความรู้สึกไม่สบายใจก็รู้สึกสงบขึ้นมามากขึ้น โลงใจขึ้น จนได้ตัดสินใจที่จะเปลี่ยนศาสนาโดยการมาเรียนรู้คำสอนจนจบกระบวนการและขอรับศีลศักดิ์สิทธิ์ใน คินวันเสาร์ศักดิ์สิทธิ์ โดยที่พ่อของเขาหลังจากทราบข่าวว่าตัวผู้ให้สัมภาษณ์มาเรียนคำสอนและตัดสินใจ จะเปลี่ยนศาสนาก็รู้สึกดีใจ และพ่อของเขาก็เริ่มกลับเข้ามาขอรับศีลอภัยบาปและมาร่วมดำเนินชีวิต คริสต์ศาสนิกชนที่ดีตามลูกของตนเอง

(4) ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่ตัวผู้ให้สัมภาษณ์พบเจอคือ การประชาสัมพันธ์ของโบสถ์เกี่ยวกับการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกยังไม่ทั่วถึง ทำให้เมื่อก่อนที่จะรับศีลล้างบาปเข้ามาเป็นสมาชิกในพระศาสนจักรคาทอลิก ไม่ทราบว่าทางโบสถ์มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับคนที่สนใจจะเรียนรู้ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกที่โบสถ์ด้วย แพนของผู้ให้สัมภาษณ์จึงเป็นผู้ดำเนินการเข้าไปสอบถามให้ทั้งหมดเกี่ยวกับการขอเรียนรู้คำสอนทางศาสนา

(5) ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7 ได้แก่ อยากให้มีการสอนบทสวดในการภาวนาและอบรมเรื่องการเข้าโบสถ์ให้มากขึ้น เนื่องจากการฝึกปฏิบัติจริงในขณะที่เรียนในชั้นเรียนนั้นยังไม่เพียงพอ จึงอยากเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมจากการจัดอบรมในโครงการต่าง ๆ ของทางอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

4.3.8 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8

(1) ข้อมูลทั่วไป

เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่จากวัดพระกุมารเยซู (กิโลเมตรที่ 8) เป็นเพศหญิง อายุ 25 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 10,000 - 20,000 บาท สถานภาพโสด ปัจจุบันอาศัยอยู่รวมทั้งหมด 4 คน ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ

(2) ปัจจัยที่ทำให้เปลี่ยนศาสนา

ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามา นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกว่า ไม่เคยเรียนในโรงเรียนคาทอลิกมาก่อน แต่สนใจศาสนาจากเพื่อนที่เรียนด้วยกันสมัยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งครอบครัวของเพื่อนผู้ให้สัมภาษณ์เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกทั้งครอบครัว และมีการดำเนินชีวิตและทัศนคติที่ดีทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เริ่มสนใจแต่ก็ยังไม่สามารถเปิดเผยได้อย่างชัดเจน เพราะครอบครัวนับถือศาสนาพุทธทั้งหมดและในช่วงเวลานั้นครอบครัวมีปัญหาทางการเงินที่ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องช่วยเหลืองานของครอบครัวในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ทำให้เรื่องการมาเรียนรู้คำสอนทางศาสนาที่โบสถ์ต้องหยุดลงไป

ชั่วคราว ด้านความรู้สึกภายในจิตใจที่ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกในช่วงเวลานั้นคือเสียใจที่ครอบครัวต้องลำบาก แต่อีกความรู้สึกหนึ่งก็คิดว่าต้องอดทนสู้และต้องช่วยเหลือครอบครัวให้ถึงที่สุดก่อน

ช่วงเวลาที่กลับมาสนใจคริสต์ศาสนาอีกครั้งคือช่วงเรียนจบมหาวิทยาลัย ซึ่งในขณะนี้ครอบครัวก็มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายเช่นเคยแต่ก็ไม่ได้หนักหนาเท่าสมัยเรียนมัธยมแล้ว และทางครอบครัวก็รับทราบการขออนุญาตมาเรียนรู้คำสอนทางคริสต์ศาสนาที่โบสถ์มาโดยตลอด แต่ก็ไม่ค่อยเห็นด้วยเท่าไรกับการที่ผู้ให้สัมภาษณ์คิดจะเปลี่ยนศาสนา ผู้ให้สัมภาษณ์จึงไม่สามารถมาเรียนรู้คำสอนทางศาสนาที่โบสถ์ตามที่ตั้งใจไว้ได้ จนเมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ได้เข้าทำงานในบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เจอกับเพื่อนร่วมงานที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก จึงได้ขอคำแนะนำในการมาเรียนรู้คำสอนทางศาสนาว่าควรมาเรียนที่ไหน จนผู้ให้สัมภาษณ์ได้รับคำแนะนำให้เรียนคำสอนกับโบสถ์ที่อยู่ใกล้ และสะดวกในการเดินทางไปเรียนและไปร่วมพิธีกรรมในวันอาทิตย์จะดีที่สุด ผู้ให้สัมภาษณ์จึงเลือกโบสถ์นี้และได้ไปพูดคุยกับครอบครัวของเขาอีกครั้งถึงความตั้งใจในครั้งนี้ และสุดท้ายทางครอบครัวก็ยินยอม ผู้ให้สัมภาษณ์บอกอีกว่าคงเป็นเพราะตอนนี้เขามีงานทำแล้ว ทางครอบครัวเลยปล่อยให้เขามีอิสระมากขึ้น ภาระเรื่องค่าใช้จ่ายก็ช่วยแบ่งเบาทางบ้านได้เยอะพอสมควร ทำให้การขออนุญาตในครั้งนี้ได้รับการยินยอมจากทางครอบครัว ผู้ให้สัมภาษณ์จึงได้เดินทางไปโบสถ์เพื่อติดต่อขอเรียนรู้คำสอนทางศาสนา และได้รับคำแนะนำ และความเอาใจใส่ของบรรดาพี่เลี้ยงที่อยู่ประจำโบสถ์ในการช่วยให้คำแนะนำผู้ให้สัมภาษณ์มาอย่างดี

(3) กระบวนการเปลี่ยนศาสนา

ช่วงเวลาที่ได้เรียนรู้คำสอนทางศาสนาผู้ให้สัมภาษณ์บอกว่ารู้สึกสนุกและอบอุ่นใจ ทุกครั้งที่มาเรียนคำสอนในทุก ๆ วันอาทิตย์ตลอด 1 ปีที่ผ่านมา และชื่นชอบในความสง่างามของพิธีกรรมพร้อมด้วยความหมายที่ลึกซึ้งในกิจกรรมทางศาสนาที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากการมาเรียน และผู้ให้สัมภาษณ์ยังอธิบายว่าบรรดาพี่เลี้ยงมีส่วนสำคัญมากที่ทำให้เขาตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาเพราะความเป็นกันเองและการที่เขาเปลี่ยนทัศนคติทางความเชื่อทางศาสนาใหม่โดยมีคนคอยให้คำแนะนำและเป็นเพื่อนร่วมเดินทางในความเชื่อกับเขาทำให้เขารู้สึกสบายใจและไม่รู้สึกโดดเดี่ยวที่ได้เลือกเดินในเส้นทางแห่งความเชื่อใหม่นี้ และได้ตัดสินใจขอรับศีลล้างบาปเมื่อจบกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกของโบสถ์แห่งนี้

(4) ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่ตัวผู้ให้สัมภาษณ์พบเจอคือ ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวที่ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องช่วยงานที่บ้านจึงไม่สามารถมาเรียนรู้คำสอนในวันอาทิตย์ได้ และครอบครัวไม่ยินยอมและไม่เห็นด้วยกับการมาเรียนรู้คำสอนทางคริสต์ศาสนา

(5) ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8 ได้แก่ อยากให้มีพี่เลี้ยงในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้ที่สนใจจะเรียนรู้คำสอนทางศาสนาได้ปรึกษาในประเด็นคำถามที่ตัวผู้ให้สัมภาษณ์ไม่กล้าที่จะสอบถามกับบรรดาคุณพ่อหรือครูคำสอน ซึ่งในปัจจุบันนี้ตัวผู้ให้สัมภาษณ์ก็กลับมาเป็นพี่เลี้ยงให้กับผู้ที่สนใจจะเรียนรู้คำสอนทางคริสต์ศาสนาของโบสถ์

จากการสัมภาษณ์ในแต่ละคนนั้นสามารถสรุปโดยภาพรวมได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามีหลายปัจจัยมาประกอบกันจนนำไปสู่การเปลี่ยนศาสนา โดยมีทั้งปัจจัยภายในด้านแรงจูงใจ ประสบการณ์ และวิถีชีวิต, ปัจจัยภายนอกในมิติครอบครัว, มิติสังคม, ชุมชน และวัฒนธรรม รวมถึงปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนา ซึ่งการสัมภาษณ์จากคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ ๆ คนทำให้เห็นว่าปัจจัยด้านสังคม ชุมชน และวัฒนธรรมเป็นปัจจัยเริ่มต้นที่ทำให้เกิดความสนใจในคริสต์ศาสนาผ่านทางบุคคลรอบข้างรวมถึงการได้เข้ารับการศึกษาศาสนาในสถานศึกษาคาทอลิก และการย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานคร จนนำไปสู่ปัจจัยภายในที่ก่อให้เกิดความรู้สึกภายในจิตใจในการแสวงหาที่พึ่งพิงทางจิตใจ และต่อมาคือปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนาที่ผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่านมีความสนใจพิเศษทางความเชื่อรวมไปถึงด้านคำสอนทางศาสนา และเข้าร่วมในกระบวนการรับผู้ใหญ่ออกมาเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกของแต่ละโบสถ์ และปัจจัยด้านครอบครัวก็เป็นจุดเริ่มต้นของทุก ๆ คนที่ให้สัมภาษณ์ เป็นทั้งแรงจูงใจภายในในการมาเข้ารับการเรียนการสอนในการขอเปลี่ยนศาสนา และเป็นปัญหาในบางครอบครัวที่ทำให้เกิดความยากลำบากในการเปลี่ยนศาสนาซึ่งเป็นปัญหาที่แตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละครอบครัว

ทั้งนี้สามารถสรุปข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ และข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 8 ท่าน ได้ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 สรุปข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ และข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์	ข้อมูลทั่วไป	ปัจจัย	กระบวนการเปลี่ยนแปลง	ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
คนที่ 1	(1) เพศชาย (2) อายุ 26 ปี (3) จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี (4) ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดนครปฐม (5) ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน (6) มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 10,000 - 20,000 บาท (7) สถานภาพโสด (8) ปัจจุบันอาศัยอยู่ 1 คนในกรุงเทพมหานคร (9) ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ	(1) ปัจจัยภายในด้านประสบการณ์และวิถีชีวิต (2) ปัจจัยภายนอกในมิติครอบครัว (3) ปัจจัยภายนอกในมิติชุมชนสังคม และวัฒนธรรม (4) ปัจจัยภายนอกในมิติเศรษฐกิจ (5) ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนา	(1) เคยศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (2) ชื่นชอบในความอบอุ่นของความเป็นพี่น้องในคริสตศาสนา (3) ชื่นชอบในกิจกรรมกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิกของโบสถ์ในทุกชั้นตอน และพิธีกรรม (4) บุคลากรขององค์กรคริสตศาสนา เช่นบาทหลวง ครู คณาจารย์ และคริสตศาสนิกชน และเจ้าหน้าที่ประจำโบสถ์มีความเป็นกันเอง	(1) ครอบครัวมีความคาดหวังกับอนาคตและไม่เห็นด้วยกับการเปลี่ยนศาสนา (2) รายได้ในสมัยเรียนก่อนมีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาไม่เพียงพอ (3) เกิดความรู้สึกลดใจเกี่ยวกับพิธีกรรม (4) ปัญหาเกี่ยวกับพิธีกรรมของโบสถ์ที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค่าสอนได้แสดงความความคิดเห็นที่แตกต่างตามที่ตนคิดของผู้เรียนเอง	พี่เลี้ยงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้ค่าสอนทางคริสตศาสนาได้สักถามข้อสงสัยได้อย่างเสรี ไม่ปิดกั้น ไม่มีอคติ ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลที่ปฏิบัติกันทั่วไปทั้งในองค์กรทางการศึกษาและการทำงาน

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ข้อมูลทั่วไป	ปัจจัย	กระบวนการเปลี่ยนแปลง	ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>คนที่ 2</p> <p>(1) เพศชาย</p> <p>(2) อายุ 34 ปี</p> <p>(3) จบการศึกษาค่าต่ำกว่าปริญญาตรี</p> <p>(4) ภูมิลำเนา อยู่ กรุงเทพมหานคร</p> <p>(5) ปัจจุบันประกอบอาชีพ เป็นพนักงานบริษัทเอกชน</p> <p>(6) มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 2,001 - 30,000 บาท</p> <p>(7) สถานภาพแต่งงาน</p> <p>(8) ปัจจุบันอาศัยอยู่ร่วมกัน 5 คน ในกรุงเทพมหานคร</p> <p>(9) ศาสนาเดิมที่เคยนับถือ คือศาสนาพุทธ</p>	<p>(1) ปัจจัยภายในด้าน ประสบการณ์และวิถีชีวิต</p> <p>(2) ปัจจัยภายนอกในมิติ ครอบครัว</p> <p>(3) ปัจจัยภายนอกในมิติ ชุมชนสังคม และวัฒนธรรม</p> <p>(4) ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ ศาสนา</p>	<p>(1) เคยศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก</p> <p>(2) ชื่นชอบในกิจกรรมทางคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกของครอบครัว</p> <p>(3) บุคลิกขององค์กรคริสต์ ศาสนา เช่น บาทหลวง ครูคำสอน บรรดาคริสต์ศาสนิกชนที่เป็นพี่เลี้ยงมีความเห็นอกเห็นใจ และมีความอบอุ่น</p>	<p>(1) ปีศาจมารดาไม่อนุญาตเกี่ยวกับกาเปลี่ยนแปลงศาสนา</p> <p>(2) เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวภายในจิตใจ</p>	<p>อยากให้มี การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้คำสอนทางศาสนา หรือข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ทางคริสต์ศาสนาให้กับบุคคลที่สนใจผ่านทาง แอปพลิเคชันไลน์ โดย การประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ ของโบสถ์ เพื่อให้ผู้ที่สนใจจะเรียนรู้คำสอนทางคริสต์ศาสนาติดต่อได้สะดวก</p>	

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ข้อมูลทั่วไป	ปัจจัย	กระบวนการเปลี่ยน	ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>คนที่ 3</p> <p>(1) เพศชาย</p> <p>(2) อายุ 28 ปี</p> <p>(3) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี</p> <p>(4) ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดนครราชสีมา</p> <p>(5) ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน</p> <p>(6) มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 30,001 - 40,000 บาท</p> <p>(7) สถานภาพโสด</p> <p>(8) ปัจจุบันอาศัยอยู่ 1 คนในกรุงเทพมหานคร</p> <p>(9) ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ</p>	<p>(1) ปัจจัยภายในด้านประสบการณ์และวิถีชีวิต</p> <p>(2) ปัจจัยภายนอกในมิติครอบครัว</p> <p>(3) ปัจจัยภายนอกในมิติชุมชนสังคม และวัฒนธรรม</p> <p>(4) ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนา</p>	<p>(1) เคยศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก</p> <p>(2) ชื่นชอบในจารีตพิธีกรรมของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก</p> <p>(3) เพื่อนและอาจารย์ในชมรมคาทอลิกของมหาวิทยาลัยแนะนำให้มาเรียนรู้คำสอนทางศาสนาที่โบสถ์</p> <p>(4) ชื่นชอบในการสอนของคุณพ่อ(บาทหลวง) และครูค่าสอนในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกในขณะที่ยังไม่รู้ค่าสอนทางศาสนา</p>	<p>(1) ครอบครัวไม่เห็นด้วย และไม่อนุญาตให้เปลี่ยนศาสนา</p> <p>(2) เกิดความเหงาและว่าหวัหวัที่ย้ายเข้ามาในกรุงเทพมหานครเพื่อมาศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา</p>	<p>อยากให้มีการสอนค่าสอนทางคริสต์ศาสนาต่อหลังจากปรับศัลลิต่างบَابแล้ว ในเรื่องของ การออกไปดำเนินชีวิตจริงในสังคมปัจจุบัน</p>	

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ข้อมูลทั่วไป	ปัจจัย	กระบวนการเปลี่ยนแปลง	ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>คนที่ 4</p> <p>(1) เพศชาย</p> <p>(2) อายุ 32 ปี</p> <p>(3) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี</p> <p>(4) ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดราชบุรี</p> <p>(5) ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน</p> <p>(6) มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 40,001 - 50,000 บาท</p> <p>(7) สถานภาพโสด</p> <p>(8) ปัจจุบันอาศัยอยู่ 1 คนในกรุงเทพมหานคร</p> <p>(9) ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ</p>	<p>(1) ปัจจัยภายในด้านประสบการณ์และวิถีชีวิต</p> <p>(2) ปัจจัยภายนอกในมิติครอบครัว</p> <p>(3) ปัจจัยภายนอกในมิติชุมชนสังคม และวัฒนธรรม</p> <p>(4) ปัจจัยภายนอกในมิติเศรษฐกิจ</p> <p>(5) ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนา</p>	<p>(1) เคยศึกษาในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยคาทอลิก</p> <p>(2) ชื่นชอบบทเพลงพิธีกรรมของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก</p> <p>(3) ชื่นชอบในความรักและความเมตตาที่มีให้ของพี่น้องคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกที่ห้วยป่าสักช่วยเหลือขณะที่เขาพบเจอปัญหาขณะเรียนที่ประเทศอังกฤษ</p>	<p>(1) เกิดปัญหาด้านการเงินภายในครอบครัวเนื่องจากบิดาของผู้ให้สัมภาษณ์เสียชีวิต และการจากไปของคุณย่าที่เลี้ยงดูผู้ให้สัมภาษณ์มา</p> <p>(2) เกิดความโหยหาที่พึ่งพิงทางจิตใจเนื่องจากการจากไปของคนในครอบครัว</p>	<p>อยากให้มีการติดตามผู้เรียนรู้คำสอนทางศาสนาที่เรียนจบไปแล้วรับศีลศักดิ์สิทธิ์เรียบร้อยแล้ว ให้กลับมาพบเจอผู้ที่สนใจจะเรียนรู้คำสอนทางคริสต์ศาสนาชุดใหม่ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความประทับใจร่วมกัน</p>	

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ข้อมูลทั่วไป	ปัจจัย	กระบวนการเปลี่ยน	ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>คนที่ 5</p> <p>(1) เพศหญิง</p> <p>(2) อายุ 36 ปี</p> <p>(3) จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี</p> <p>(4) ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดกรุงเทพฯ</p> <p>(5) ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน</p> <p>(6) มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 20,001 - 30,000 บาท</p> <p>(7) สถานภาพแต่งงาน</p> <p>(8) ปัจจุบันอาศัยอยู่ 2 คนในกรุงเทพมหานคร</p> <p>(9) ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ</p>	<p>(1) ปัจจัยภายในด้านประสบการณ์และวิถีชีวิต</p> <p>(2) ปัจจัยภายนอกในมิติครอบครัว</p> <p>(3) ปัจจัยภายนอกในมิติชุมชนสังคม และวัฒนธรรม</p> <p>(4) ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนา</p>	<p>(1) เกิดความเบื่อหน่ายในศาสนาเดิมที่เคยนับถือ เพราะครอบครัวมีเชื้อสายจีน ที่มีการไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ตลอดทั้งปี</p> <p>(2) เคยศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก</p> <p>(3) ในการอบรมคู่แต่งงานมีข้อที่เรียกร้องให้คู่แต่งงานมอบลูกให้อยู่ในพระศาสนจักรคาทอลิก จึงตัดสินใจเรียนรู้คำสอนทางศาสนาจนจบกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก</p>	<p>ครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์ยินยอมให้เปลี่ยนศาสนาได้ แต่บรรดาญาติพี่น้องในครอบครัวอื่น ๆ ยังไม่ทราบในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาในครั้งนี้</p>	<p>อยากให้มีการอธิบายเพิ่มเติมเรื่องการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับศาสนาอื่น ๆ ในสังคมไทยในปัจจุบัน</p>	

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ข้อมูลทั่วไป	ปัจจัย	กระบวนการเปลี่ยนแปลง	ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>คนที่ 6</p> <p>(1) เพศหญิง</p> <p>(2) อายุ 30 ปี</p> <p>(3) จบการศึกษาระดับปริญญาโท</p> <p>(4) ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>(5) ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน</p> <p>(6) มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 30,001 - 40,000 บาท</p> <p>(7) สถานภาพแต่งงาน</p> <p>(8) ปัจจุบันอาศัยอยู่ 2 คนในกรุงเทพมหานคร</p> <p>(9) ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ</p>	<p>(1) ปัจจัยภายในด้านประสบการณ์และวิถีชีวิต</p> <p>(2) ปัจจัยภายนอกในมิติครอบครัว</p> <p>(3) ปัจจัยภายนอกในมิติชุมชนสังคม และวัฒนธรรม</p> <p>(4) ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนา</p>	<p>(1) เคยศึกษาในโรงเรียนขององค์กรคาทอลิก</p> <p>(2) เกิดความรู้สึกรายในจิตใจที่อยากเปลี่ยนแปลงศาสนา</p> <p>(3) ซึ่งชอบในจารีตพิธีกรรม ความไพเราะของบทเพลงในโบสถ์ และความสวยงามของศาสนสถาน</p> <p>(4) ซึ่งชอบในการดำเนินชีวิตของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกจากเพื่อนร่วมงานตนเอง</p> <p>อยากดำเนินชีวิตแบบคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกบ้าง</p>	<p>มีเวลาในการไปเรียนรู้คำสอนทางศาสนาน้อย ทำให้ต้องหยุดบ่อย</p>	<p>อยากให้มีโบสถ์นำกระบวนการรับผู้ใหญ่ เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกที่เป็นขึ้นเป็นตอนพร้อมด้วยจัดหาทีมที่เลี้ยงในการร่วมเดินทางพร้อมกับผู้เรียนตลอดระยะเวลา 1 ปี เข้ามาใช้ในการสอนคำสอนทางศาสนาของโบสถ์</p>	

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ข้อมูลทั่วไป	ปัจจัย	กระบวนการเปลี่ยนแปลง	ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>คนที่ 7</p> <p>(1) เพศชาย</p> <p>(2) อายุ 32 ปี</p> <p>(3) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี</p> <p>(4) ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>(5) ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน</p> <p>(6) มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 20,001 - 30,000 บาท</p> <p>(7) สถานภาพแต่งงาน</p> <p>(8) ปัจจุบันอาศัยอยู่ 2 คนในกรุงเทพมหานคร</p> <p>(9) ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ</p>	<p>(1) ปัจจัยภายในด้านประสบการณ์และวิถีชีวิต</p> <p>(2) ปัจจัยภายนอกในมิติครอบครัว</p> <p>(3) ปัจจัยภายนอกในมิติชุมชนสังคม และวัฒนธรรม</p> <p>(4) ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนา</p>	<p>(1) เพื่อนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก</p> <p>(2) ผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าถึงวันที่เขาและพ่อจะต้องจากโลกนี้ไปว่าครอบครัวจะจัดพิธีอย่างไร จึงอยากจะได้เรียนรู้ค่าสอนเพิ่มเติม เพื่อขอรับศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการเริ่มต้นชีวิตคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก</p> <p>(3) ภรรยาของผู้ให้สัมภาษณ์นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เป็นผู้แนะนำและติดต่อให้ผู้สัมภาษณ์ไปเรียนรู้คำสอนทางศาสนาที่โบสถ์</p>	<p>(1) คุณพ่อของผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เคยมาเข้าโบสถ์นานหลายสิบปี เนื่องจากคุณแม่ของผู้ให้สัมภาษณ์เสียชีวิต</p> <p>(2) การประชาสัมพันธ์ของโบสถ์เกี่ยวกับการรับผู้ให้เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกยังไม่ทั่วถึง ทำให้ไม่ทราบว่าทางโบสถ์มีการเรียนการสอน</p>	<p>อยากให้มีการสอนบทสวดในภาษาภาษาไทยและอบรมเรื่องการเข้าโบสถ์ให้มากขึ้น</p>	

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ข้อมูลทั่วไป	ปัจจัย	กระบวนการเปลี่ยน	ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>คนที่ 8</p> <p>(1) เพศหญิง</p> <p>(2) อายุ 25 ปี</p> <p>(3) จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี</p> <p>(4) ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดกรุงเทพมหานคร</p> <p>(5) ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน</p> <p>(6) มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 10,000 - 20,000 บาท</p> <p>(7) สถานภาพโสด</p> <p>(8) ปัจจุบันอาศัยอยู่ 4 คนในกรุงเทพมหานคร</p> <p>(9) ศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือศาสนาพุทธ</p>	<p>(1) ปัจจัยภายในด้านประสบการณ์และวิถีชีวิต</p> <p>(2) ปัจจัยภายนอกในมิติครอบครัว</p> <p>(3) ปัจจัยภายนอกในมิติชุมชนสังคม และวัฒนธรรม</p> <p>(4) ปัจจัยภายนอกในมิติเศรษฐกิจ</p> <p>(5) ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนา</p>	<p>(1) สนใจคริสต์ศาสนิกายโรมันคาทอลิกจากเพื่อนสมัยเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย</p> <p>(2) เพื่อนในที่ทำงานนับถือศาสนาคริสต์ นำเข้ามาเรียนคาทอลิกได้เป็นผู้แนะนำให้มาเรียนคาทอลิกทางศาสนาที่โบสถ์</p> <p>(3) ชื่นชอบความสว่างงามของพิธีกรรมในทางศาสนา</p> <p>(4) ชื่นชอบความเป็นกันเองของบรรดาพี่เลี้ยง</p>	<p>(1) บ้านประสบปัญหาทางด้านการเงินทำให้ต้องช่วยงานที่บ้านในช่วงวันเสาร์และวันอาทิตย์ ทำให้ไม่สามารถมาเรียนรู้คำสอนทางคริสต์ศาสนาที่โบสถ์ได้</p> <p>(2) ทางครอบครัวไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการไปเรียนรู้คำสอนทางคริสต์ศาสนา</p>	<p>อยากให้มีพี่เลี้ยงในกระบวนการรับผู้ใหญ่ เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกเพิ่มมากขึ้น</p>	

4.4 ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์

ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามี 3 ส่วน ได้แก่

4.4.1 ปัญหาและอุปสรรคจากปัญหาภายในครอบครัว

เกิดจากระบบความเชื่อทางศาสนาเดิมของครอบครัวยกตัวอย่างกรณีศึกษาจากผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, 3 และคนที่ 8 ที่ไม่เปิดรับระบบความเชื่อทางศาสนาใหม่ ทำให้เกิดความไม่เข้าใจ จนนำไปสู่การไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของสมาชิกภายในครอบครัว และมีการไม่อนุญาตให้เปลี่ยนศาสนาหรือเดินทางมาเรียนรู้คำสอน

4.4.2 ปัญหาและอุปสรรคจากระบบเศรษฐกิจ

เป็นปัญหาในเรื่องค่าครองชีพที่ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายรวมถึงความไม่มั่นคงและไม่ประสบความสำเร็จในงานที่ทำยกตัวอย่างกรณีศึกษาจากผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, 4 และคนที่ 8 ทำให้เกิดความเครียดเพิ่มมากขึ้นและต้องทำงานในช่วงวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ จึงทำให้การเดินทางมาเรียนรู้คำสอนทางศาสนาที่โบสถ์คาทอลิกเป็นความยากลำบากสำหรับคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่

4.4.3 ปัญหาและอุปสรรคจากผลกระทบทางสังคม

เป็นผลกระทบที่มีจุดเริ่มต้นจากการย้ายถิ่นของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่เข้ามาทำงานในเมืองหลวงทำให้ความเป็นอยู่เปลี่ยนไปจากสังคมเดิมที่เป็นสังคมชนบท มาเป็นสังคมเมืองที่มีระบบกลไกทางเศรษฐกิจที่มากมายซึ่งล้วนมีแต่ความเร่งรีบเพื่อมุ่งแสวงหาผลกำไรที่จะเกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจของบริษัทที่ตนทำงานอยู่ โดยไม่มีการสนใจซึ่งกันและกัน ทำให้คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ที่เดินทางเข้ามาทำงานในสังคมเมืองเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว ท้อแท้ สิ้นหวังเป็นผลมาจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไป และต้องการแสวงหาที่พึ่งพิงทางจิตใจ ยกตัวอย่างกรณีศึกษาจากผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, 3, 4 และคนที่ 6

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไป

จากการศึกษาลักษณะทางประชากรด้วยสถิติเชิงพรรณนาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงโดยคิดเป็นร้อยละ 75.3 เป็นกลุ่มวัยทำงานอายุระหว่าง 31-40 ปีคิดเป็นร้อยละ 53.6 กลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งจบการศึกษาแล้วอยู่ในระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 83.9 มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดคิดเป็นร้อยละ 61.8 ส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนคิดเป็นร้อยละ 77.9 มีรายได้อยู่ที่ 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.9 มีสถานภาพโสดร้อยละ 69.3 มีจำนวนสมาชิกภายในครอบครัวอยู่ที่ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 และศาสนาเดิมก่อนที่จะมีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาคือศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 100

5.1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา

(1) ปัจจัยภายในด้านแรงจูงใจภายใน, ประสบการณ์ และวิถีชีวิต

ค่าเฉลี่ยรวมในปัจจัยนี้อยู่ที่ 4.12 ซึ่งปัจจัยภายในมี 2 ส่วนได้แก่แรงจูงใจภายในมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.29 และด้านประสบการณ์และวิถีชีวิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.96 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการภายในจิตใจโดยตรงในการเปลี่ยนศาสนา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.29 และในด้านประสบการณ์หรือวิถีชีวิตส่วนใหญ่ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนานั้น ส่วนใหญ่มาจากความต้องการภายในที่อยากมีสิ่งยึดเหนี่ยวภายในจิตใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.8 อยากแสวงหาความรอดพ้นเพื่อรู้จักตัวตนของตัวเองให้มากขึ้นเพื่อที่จะมีความสุขในชีวิตปัจจุบัน และสำนึกในบาปรวมถึงความผิดที่ตนเองเคยกระทำมา ส่วนเหตุการณ์ภายนอกเช่นความเจ็บป่วย หรือการได้รับอุบัติเหตุทั้งของตัวคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่เองหรือของผู้อื่น มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับที่น้อยและน้อยมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.03 และ 1.66

(2) ปัจจัยภายนอก

ค่าเฉลี่ยรวมในปัจจัยนี้อยู่ที่ 2.58 ซึ่งปัจจัยภายนอก มี 3 มิติ ได้แก่ มิติครอบครัวมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.30, มิตสังคม ชุมชน และวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.90 และมิติเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.56 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ปัจจัยภายนอกในมิติครอบครัว

ค่าเฉลี่ยในปัจจัยนี้อยู่ที่ 2.30 โดยคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีความชื่นชอบในรูปแบบการดำเนินชีวิตครอบครัวของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกที่พวกเขาสนิทหรือพบเจอทำให้เขามีความปรารถนาที่จะศึกษาศาสนาแห่งความเชื่อที่ครอบครัวคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกนั้น ๆ ดำเนินอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.46 รวมถึงความต้องการที่อยากมีพ่อแม่อุปถัมภ์ทางความเชื่อในการดำเนินชีวิตของพวกเขาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.89 และการได้รับคำแนะนำจากครอบครัวให้เปลี่ยนศาสนาหรือมีสมาชิกภายในครอบครัวเปลี่ยนไปนับถือศาสนาอื่น ๆ มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับที่น้อย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.13 ส่วนคำแนะนำในการเปลี่ยนศาสนาของครอบครัวของคู่แต่งงานหรือการมีปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว รวมถึงการที่คู่สมรสของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ นับถือคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกนั้น มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับที่น้อยมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.93

2.2 ปัจจัยภายนอกในมิติชุมชน สังคม และวัฒนธรรม

ค่าเฉลี่ยในปัจจัยนี้อยู่ที่ 2.90 โดยสังคม วัฒนธรรมของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก รวมไปถึงการดูแลเอาใจใส่ของบุคคลที่เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับที่มาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.33 ในด้านของความสนิทสนมพันธ์ของบุคคลที่เป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกหรือเคยศึกษาในสถาบันการศึกษาของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก รวมไปถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และความวุ่นวายทางด้านการเมืองนั้น มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่อยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการเป็นที่ยอมรับของชุมชน รวมไปถึงการมีปัญหากับบุคคลรอบข้างหรือชุมชนที่คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่อาศัยอยู่ไม่ชื่นชอบศาสนาเดิมที่คริสต์ศาสนิกชนใหม่เคยนับถือล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามาก่อนข้างน้อย

2.3 ปัจจัยภายนอกในมิติเศรษฐกิจ

ค่าเฉลี่ยในปัจจุบันอยู่ที่ 2.56 โดยการเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีผลมาจากการไม่ประสบความสำเร็จในหน้าที่หรือความไม่มั่นคงในงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันอยู่ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.44 แสดงให้เห็นว่าจากสภาพเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันมีผลต่อความรู้สึกทางจิตใจที่ส่งผลไปถึงระดับความเชื่อส่งผลให้มีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ส่วนการขาดทุน การมีหนี้สิน หรือการถูกเลิกจ้างจนว่างงานซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่

(3) ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนา

ค่าเฉลี่ยรวมในปัจจุบันอยู่ที่ 4.16 ซึ่งปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนา มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านระยะเวลาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิกมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.36, ด้านพิธีกรรมในกิจกรรมทางศาสนามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.71, ด้านสภาพแวดล้อมของโบสถ์คาทอลิกมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97 และด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ของโบสถ์คาทอลิก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.61 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิกในระยะแห่งการประกาศข่าวดี

ค่าเฉลี่ยในปัจจุบันอยู่ที่ 4.27 โดยการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีผลมาจากความต้องการที่อยากมีเพื่อนร่วมเดินทางในความเชื่อหรือพี่เลี้ยง (Sponsors) อยู่ในระดับมาก เพื่อช่วยดูแลและแนะนำคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในด้านความเชื่อทางศาสนามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.45 และเกิดจากความประทับใจในระดับมากจากการได้รับพระคัมภีร์จากพระสงฆ์หรือบาทหลวงในระยะแรกของการประกาศข่าวดีในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชนคาทอลิก และเกิดจากความประทับใจในการเข้าพิธีต้อนรับผู้สมัครเรียนคำสอนซึ่งเป็นการแนะนำตัวคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ให้แก่บุคคลในโบสถ์ได้รู้จักและช่วยกันดูแลเอาใจใส่

3.2 ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิกในระยะเวลาการเรียนคำสอน

ค่าเฉลี่ยในปัจจุบันอยู่ที่ 4.28 โดยคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีความต้องการในการมีผู้ที่คอยแนะนำในทางศาสนาหรือพ่อแม่อุปถัมภ์อยู่เป็นจำนวนมาก และส่วนหนึ่งเกิดจากความประทับใจในการเรียนคำสอนในเนื้อหาต่าง ๆ เช่น ข้อความเชื่อ และการภาวนาที่ทำให้ผู้ที่

เตรียมตัวเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีความสนใจในทางศาสนาเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.49 และเริ่มเกิดความใกล้ชิดกับกลุ่มคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกมากขึ้น รวมไปถึงความพึงพอใจในระยะเวลาในการเรียนคำสอนทางศาสนาของกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก และคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่เกิดความประทับใจในการเข้าพิธีเลือกสรร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.38 ซึ่งทั้งหมดล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการเดินทางเพื่อไปเรียนคำสอนของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.60 ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่าการเดินทางไปเรียนคำสอนก็มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาเช่นเดียวกัน

3.3 ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกในระยะแห่งการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์

ค่าเฉลี่ยในปัจจุบันอยู่ที่ 4.48 โดยการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีส่วนมาจากความประทับใจในการเข้าพิธีรับศีลล้างบาปในการเริ่มต้นดำเนินชีวิตคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก และการรับศีลศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ เช่นศีลกำลังและศีลมหาสนิท มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.58 รวมไปถึงการที่คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ได้มีการไตร่ตรองและพิจารณาในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอย่างรอบคอบโดยมีการเข้าร่วมในพิธีเอฟฟาธา (สัมผัสหูและปาก) ซึ่งเป็นการเตรียมตัวคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในการเข้ารับพิธีศีลล้างบาปตามขั้นตอนในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก และสุดท้ายคือการที่คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ได้มีการศึกษาพระคัมภีร์ มีการอดเนื้อ และมีการบริจาคทานอยู่ในระดับมาก เป็นการมีส่วนร่วมในกลุ่มและเป็นเสมือนชีวิตในการดำเนินชีวิตของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกทุกคนเพื่อช่วยเหลือกิจการงานในด้านต่าง ๆ ของพระศาสนจักรมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.16 ซึ่งทั้งหมดล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ทั้งสิ้น

3.4 ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนาในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกในระยะเวลาเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่

ค่าเฉลี่ยในปัจจุบันอยู่ที่ 4.44 โดยคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีความประทับใจในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมทางศาสนาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.64 ซึ่งมีส่วนในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา รวมถึงการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ การพบปะพี่น้องคริสต์ศาสนิกชน และการเข้าร่วมวิถีชุมชนวัดอยู่ในระดับมาก โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับพี่น้องคริสต์ศาสนิกชนท่านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.04 ล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ทั้งสิ้น

3.5 ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนาในพิธีกรรม และกิจกรรมทางศาสนา

ค่าเฉลี่ยในปัจจุบันอยู่ที่ 4.71 ในด้านความศรัทธาดีสิทธิ์ของพิธีบูชาขอบพระคุณ พิธีกรรม และศีลศักดิ์สิทธิ์ รวมไปถึงความสง่างามของบทเพลงในพิธีกรรม และกิจกรรมทางคริสต์ศาสนาในระดับกลุ่มองค์กรต่าง ๆ มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก

3.6 ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนาในสภาพแวดล้อมของโบสถ์คาทอลิก

ค่าเฉลี่ยในปัจจุบันอยู่ที่ 3.97 ในส่วนของบรรยากาศความสงบและความสวยงามในพื้นที่โดยรอบของโบสถ์คาทอลิกมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานครมากพอสมควร และในส่วนของประวัติศาสตร์ความเก่าแก่ของโบสถ์คาทอลิกมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับที่น้อย

3.7 ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนาในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ของโบสถ์คาทอลิก

ค่าเฉลี่ยในปัจจุบันอยู่ที่ 3.61 ในการติดต่อสอบถาม การประชาสัมพันธ์ และการมีสื่อคำสอนที่แพร่หลายของโบสถ์คาทอลิกมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในกรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง ซึ่งคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อสอบถามข้อสงสัยจากโบสถ์คาทอลิกในด้านความเชื่อหรือกิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์ของโบสถ์คาทอลิกในปัจจุบันนี้มีการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วและชัดเจนผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้บรรดาคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ได้รับทราบข่าวสารของพระศาสนจักรคาทอลิกได้ชัดเจนและก้าวทันกระแสสังคม พร้อมทั้งมีสื่อคำสอนทางศาสนาเผยแพร่อยู่ในโลกออนไลน์ในหลากหลายช่องทาง และสื่อคำสอนทางศาสนาในปัจจุบันนี้มีความทันสมัยสามารถประยุกต์ใช้กับสภาพสังคมในปัจจุบันได้ดี

จากปัจจัยที่กล่าวมาทั้งหมดเมื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของแต่ละปัจจัยแล้วทำให้ทราบว่าปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา คือ ปัจจัยด้านองค์กรคริสต์ศาสนาที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.16$) ตามมาด้วยปัจจัยภายในมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.12$) และสุดท้ายคือปัจจัยภายนอกมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.58$) ตามลำดับ

5.1.3 ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา

(1) **ด้านครอบครัว** ไม่เข้าใจและไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของสมาชิกภายในครอบครัว และไม่อนุญาตให้เดินทางมาเรียนรู้คำสอนหรือเปลี่ยนศาสนา

(2) **ด้านเศรษฐกิจ** ซึ่งเป็นปัญหาในเรื่องค่าครองชีพที่ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายรวมถึงความไม่มั่นคงและไม่ประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ทำให้เกิดความเครียดเพิ่มมากขึ้นและต้องทำงานในช่วงวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ จึงทำให้การเดินทางมาเรียนรู้คำสอนทางศาสนาที่โบสถ์คาทอลิกเป็นความยากลำบากสำหรับคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่

(3) **ด้านสังคม** เป็นผลกระทบจากการย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในเมืองหลวงทำให้ความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไปจากสังคมชนบทมาเป็นสังคมเมืองที่มีแต่ความเร่งรีบ ไม่สนใจกัน ทำให้คริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว ท้อแท้ สิ้นหวังเป็นผลมาจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไป และต้องการแสวงหาที่พึ่งพิงทางจิตใจ

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ ในกรุงเทพมหานคร ทั้งสามปัจจัย ได้แก่ปัจจัยภายนอก, ปัจจัยภายใน และปัจจัยองค์กรคริสตศาสนา พบว่าทุกปัจจัยมีความสำคัญที่มีส่วนในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ทั้งสิ้น แต่มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

5.2.1 ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา

จากการทำแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ โดยศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก และปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามากที่สุดได้แก่

5.2.1.1 องค์กรคริสตศาสนา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่จะเปลี่ยนศาสนาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยรวมในปัจจัยด้านนี้อยู่ที่ 4.16 ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนการสอนในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนที่มีหลายขั้นตอนรวมไปถึงการเข้าร่วมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในพิธีกรรมหรือกิจกรรมทางศาสนา รวมถึงการมีพ่อแม่อุปถัมภ์ (God parents) และพี่เลี้ยง (Sponsors) ทำให้ผู้ที่สนใจจะเรียนรู้คำสอนทางคริสตศาสนามีความใกล้ชิดและเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคริสตศาสนิกชนคาทอลิก ซึ่งสนับสนุนทฤษฎีที่ว่า การตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาในระดับปัจเจกบุคคลอย่างเดียวไม่เพียงพอ ต้องมีปัจจัยเสริมคือการเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคริสตศาสนิกชนคืออาศัยสังคมด้วย (Kraft, 1979: 58) เช่นการพูดคุย การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Rambo, 1993: 102-123) ซึ่งในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิกจากการสัมภาษณ์คริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในเขตสาทรปทุมวันของกรุงเทพมหานคร ซึ่งทั้งหมดให้สัมภาษณ์เหมือนกันว่ากระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิกมีประโยชน์และมีส่วนช่วยให้ผู้ที่สนใจจะเรียนรู้คำสอนทางศาสนาสามารถ

ค้นพบความหมายของชีวิต ประเด็นดังกล่าวยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนศาสนาถึงปัจจัยหนึ่งที่เป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนศาสนาจากปัจเจกบุคคลต้องการแสวงหาตัวตน วัตถุประสงค์ และความหมายที่แท้จริงของชีวิต และหากพวกเขาพบว่าความเชื่อใหม่ที่ตนเข้าไปนับถือหรือเข้าไปเรียนรู้อำสอนของศาสนานั้นสามารถให้คำตอบกับความเป็นไปของชีวิตได้ พวกเขาจะมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนศาสนา ซึ่งสนับสนุนทฤษฎีที่ว่า การเปลี่ยนศาสนาสามารถเกิดจากปัจจัยที่มีความสงสัยถึงความหมายที่แท้จริงของชีวิต และต้องการหาศาสนาเพื่อเติมเต็มความว่างเปล่า และแสวงหาตัวตนที่แท้จริง (Rambo, 1993: 56-55) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของคริสตจักรอิวานเจลิคในสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ พบว่าชาวจีนที่มีการอพยพเข้ามาที่ไม่ได้นับถือศาสนาใด ๆ แต่กลับเปลี่ยนมาเป็นคริสต์เตียนด้วยเหตุผลที่ว่าศาสนาที่พวกเขาเปลี่ยนมานับถือใหม่นี้ทำให้พวกเขารู้จักตัวตนที่แท้จริงมากขึ้น (Yang, 1998:2) ทั้งนี้มีประเด็นที่ว่าคริสตศาสนาสามารถเพิ่มความเป็นตัวตนหรือเอกลักษณ์ได้นั้นเป็นเรื่องนามธรรมที่จะวิเคราะห์คำว่า เอกลักษณ์ นั้นคืออะไร ทั้งนี้คำว่าตัวตน เป็นคำที่เริ่มใช้เป็นครั้งแรกในกลุ่มนักจิตวิทยาโดยนักจิตวิทยาที่ชื่อ อิริคสัน เมื่อปี 1950 (Ullman, 1989: 111) โดยเขาได้แบ่งตัวตนออกเป็น 3 ประเภทได้แก่ (1) เนื้อหาของเอกลักษณ์ของตัวตน ซึ่งในที่นี้ก็คือการตอบคำถามที่ว่าฉันคือใคร (2) กระบวนการแสวงหาและสร้างเอกลักษณ์ของตัวตน ในที่นี้ก็คือการที่บุคคลเก็บเกี่ยวประสบการณ์ชีวิตในอดีต สะสมคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นและนำมาคิด สะท้อน และสร้างตัวตนขึ้นมา และ (3) ผลลัพธ์ของการสร้างตัวตน ซึ่งก็คือคุณสมบัติต่าง ๆ ทั้งระดับบุคคล และคุณสมบัติที่เป็นความสามารถของบุคคลที่แสดงออกมาในสังคม จะเห็นได้ว่ากระบวนการรับรู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนมีส่วนช่วยให้คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีการค้นพบตัวตน วัตถุประสงค์ และความหมายที่แท้จริงของชีวิต และยังช่วยให้การตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ในแต่ละคนมีกระบวนการที่เป็นขั้นเป็นตอน โดยมีการพิจารณาไตร่ตรองจากตัวผู้เปลี่ยนศาสนาเองด้วยความรอบคอบตลอดระยะเวลา 1 ปี

5.2.1.2 ปัจจัยภายใน มีค่าเฉลี่ยรวมในปัจจัยด้านนี้อยู่ที่ 4.12 อยู่ในระดับที่มากเป็นผลมาจากแรงจูงใจภายในจิตใจ ประสบการณ์ และวิกฤติชีวิต เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับมากถึงปานกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกจากการได้ศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก และมีวิกฤติในชีวิตที่ส่งผลให้เขาตัดสินใจเลือกเส้นทางความเชื่อในทางศาสนาใหม่ ซึ่งสนับสนุนกับทฤษฎีการเปลี่ยนศาสนาของ Rambo (1993) ที่บอกว่าขั้นตอนแรกของการเปลี่ยนศาสนาก็คือการเผชิญกับวิกฤติต่าง ๆ ของชีวิต สะท้อนให้เห็นว่าผู้เปลี่ยนศาสนามีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาเพราะศาสนาใหม่ที่ตนเองเข้าไปศึกษาและนับถือนั้นแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ภายในจิตใจและในชีวิตได้ จึงส่งผลให้มีแรงจูงใจภายในที่มีความต้องการจะเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีปฏิบัติในทางศาสนาใหม่

5.2.1.3 ปัจจัยภายนอก มีค่าเฉลี่ยรวมในปัจจัยด้านนี้อยู่ที่ 2.58 อยู่ในระดับที่น้อย ซึ่งปัจจัยในมิติครอบครัว มิติสังคม ชุมชน วัฒนธรรม และมิติเศรษฐกิจ มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาในระดับปานกลาง ซึ่งในมิติครอบครัวจากการทำแบบสอบถามพบว่าครอบครัวมีส่วนในการสนับสนุนให้มีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับน้อยเนื่องจากคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มาจากครอบครัวที่นับถือศาสนาพุทธ แต่ในมิติสังคม ชุมชน และวัฒนธรรม กลับมาส่วนในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากกลุ่มผู้ทำแบบสอบถามเคยศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก และมีเพื่อนที่นับถือศาสนาคริสต์แนะนำให้มาเรียนรู้คำสอนทางศาสนา รวมไปถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบคริสต์ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกที่บรรดาคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ไปพบเจอและเกิดความชื่นชอบในสังคมแบบคาทอลิก และสุดท้ายคือมิติทางเศรษฐกิจล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาอยู่ในระดับปานกลางจนถึงน้อย เนื่องจากกลุ่มคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีความรู้สึกถึงความไม่มั่นคงในงานที่ทำและไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตจนส่งผลถึงความรู้สึกภายในจิตใจในการแสวงหาที่พึ่งพิงในช่วงที่เขাপบเจอกับปัญหาทางเศรษฐกิจในชีวิต

5.2.1.4 ปัจจัยส่วนบุคคล ทำให้ผู้วิจัยทราบว่ากลุ่มที่มีการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา มากที่สุดมีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มอายุที่อยู่ในช่วงของวัยทำงานมีรายได้ อาจพบกับวิกฤติในชีวิตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงของวัยที่กำลังสร้างเนื้อสร้างตัว และต้องการแสวงหาความมั่นคงของชีวิตและทางเลือกหนึ่งของการเติมเต็มความว่างเปล่านั้นก็อาจจบลงที่การตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา

5.2.2 ด้านปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ พบว่า

อันดับหนึ่ง คือ ด้านครอบครัวที่ไม่เข้าใจและไม่เปิดรับการตัดสินใจหรือการเลือกเส้นทางความเชื่อใหม่ของคนในครอบครัว ซึ่งความต้องการที่จะเปลี่ยนศาสนาของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่เกิดขึ้นในช่วงของวัยรุ่นหรือช่วงมัธยมศึกษาตอนปลายและช่วงระดับปริญญาตรีคือช่วงอายุ 16 - 20 ปี ซึ่งเป็นช่วงของการแสวงหาตัวตนแต่ก็ยังคงต้องพึ่งพาครอบครัวในการดำเนินชีวิตของเขา และการที่พบผู้ที่สนใจเปลี่ยนศาสนาตั้งแต่วัยรุ่นนั้นยังสอดคล้องกับทฤษฎีทั้งของเจมส์และสตาร์ที่ว่า การเปลี่ยนศาสนาส่วนมากนั้นมักเกิดขึ้นในช่วงวัยรุ่นมากกว่าวัยอื่น ๆ และมักมีองค์ประกอบคือความรู้สึกคับข้องใจ (James, 1985: 33) และการเผชิญกับความรู้สึกกดดันทางด้านจิตใจบางอย่าง (Starbuck, 2008: 28) (Epstein, 1985) หรือวัยรุ่นบางคนอาจเลือกการเปลี่ยนศาสนาเพื่อรักษา

วิกฤติด้านความเป็นตัวตน ใช้การเปลี่ยนศาสนาเปรียบเสมือนการสำเร็จความคาดหวังใหม่ ๆ คุณค่าอุดมคติ การทดสอบในการเป็นสมาชิกของกลุ่มใหม่ ๆ (Ullman, 1989: 114) ซึ่งการตัดสินใจในลักษณะนี้ต้องใช้การยอมรับและเวลาในการตัดสินใจ (Megginson et al., 1992)

อันดับสอง คือ ความรู้สึกภายในจิตใจที่เจอปัญหาวิกฤติในชีวิตและเกิดความรู้สึกท้อแท้สิ้นหวัง เป็นไปได้ว่าผู้ที่ตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาเลือกที่จะเปลี่ยนเพื่อแก้ปัญหาชีวิตบางอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการตัดสินใจของกริฟฟิธส์ Griffiths (1959) ที่ว่า ขั้นตอนของการตัดสินใจคือการทำความเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ปัญหานั้นว่ามีความหมายต่อตัวผู้ตัดสินใจหรือไม่ สร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อประเมินทางเลือกโดยการรวบรวมข้อมูล และเลือกข้อมูลที่ต้องการเพื่อหาทางเลือกสุดท้ายคือการลงมือปฏิบัติ (Griffiths, 1959 อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นาวิ, 2553: 173-175) ซึ่งกระบวนการตัดสินใจนี้สามารถเป็นข้อมูลในเชิงศาสนาที่เป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหาชีวิตบางอย่างโดยการเปลี่ยนศาสนา และยังสอดคล้องกับทฤษฎีของ Rambo (1993) ที่ว่า ขั้นตอนแรกของการเปลี่ยนศาสนาก็คือการเผชิญกับวิกฤติต่าง ๆ ของชีวิต หากเรามองการเปลี่ยนศาสนาผ่านทฤษฎีของแรมโบ้แล้ว เป็นไปได้ว่าผู้เปลี่ยนศาสนาเปลี่ยนเพราะศาสนาใหม่ที่ตนเข้าไปนับถือนั้นสามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตของพวกเขาได้จริง ๆ และในบรรดาศาสนาที่หลากหลายบนโลกนี้ ปัจจุบันบุคคลก็มีสิทธิ์ที่จะเลือกสิ่งที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน

อันดับสาม คือ ด้านเศรษฐกิจเป็นปัญหาในเรื่องค่าครองชีพที่ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายและอาจทำให้เกิดความเครียด ซึ่งเป็นผลมาจากการประกอบอาชีพที่ไม่มั่นคงของครอบครัวหรือตัวผู้เปลี่ยนศาสนาเอง และทำให้ไม่มีเวลามาเรียนรู้คำสอนทางศาสนาที่โบสถ์ รวมถึงเกิดความเครียดจากความผิดหวังในความสำเร็จของงานที่ทำที่ตั้งเป้าหมายไว้ ผลการวิจัยชิ้นนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีของนักสังคมวิทยาที่ว่า ความเครียดมักเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนศาสนา (Lofland and Stark, 1965: 862) จากการสัมภาษณ์ในประเด็นปัญหานี้สะท้อนให้เห็นว่า กระบวนการเรียนการสอนในการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิก ยังต้องเดินทางมาเรียนที่โบสถ์คาทอลิกที่ใกล้บ้านของผู้เปลี่ยนศาสนา ถ้าหน่วยงานในองค์กรคริสต์ศาสนาสามารถพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกในรูปแบบออนไลน์ได้ และในผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนในวันที่มีพิธีที่สำคัญ ก็จะอำนวยความสะดวกต่อผู้ที่ประสบปัญหาในการมาเรียนรู้คำสอนทางคริสต์ศาสนาได้เป็นอย่างดี

อันดับสี่ คือ ด้านสังคม เป็นผลมาจากการย้ายถิ่นของคริสต์ศาสนิกชนใหม่ซึ่งเป็นคนต่างจังหวัดและเข้ามาทำงานในเมือง ทำให้ความเป็นอยู่ของพวกเขาเปลี่ยนไปจากสังคมเดิมซึ่งเป็นสังคมชนบทมาเป็นสังคมเมืองที่มีแต่ความเร่งรีบ ไม่สนใจกัน ทำให้คริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีความรู้สึกโดดเดี่ยวจากวิถีความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถสนับสนุนทฤษฎีการเปลี่ยนศาสนาที่ว่า การเปลี่ยนศาสนาย่อมมีปัจจัยจากตัวบุคคลเองหรือแม้กระทั่งสังคม ชุมชนที่

เกิดวิกฤติบางอย่าง วิกฤติที่ว่าสามารถมองได้ทั้งระดับจุลภาค ได้แก่วิกฤติชีวิต และระดับมหภาค เช่น วิกฤตการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (Rambo, 1993: 44-45)

จากการทำแบบสอบถามและการสัมภาษณ์คริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ใน กรุงเทพมหานครทั้งสองรูปแบบนั้นมีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามในการทำวิจัยเชิงปริมาณได้ทำให้ผู้วิจัยเห็นภาพในมุมกว่าที่สามารถตรวจสอบวัดผลได้ในเชิงตัวเลขในปัจจุบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ซึ่งข้อมูลที่ได้สามารถนำมาสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพไปในทิศทางเดียวกัน เช่นผลของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในจิตใจ ประสบการณ์ และวิกฤติชีวิต, ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนา, ปัจจัยภายนอกในมิติสังคมชุมชนและวัฒนธรรม ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาทั้งสิ้น

ส่วนปัจจัยภายนอกในมิติครอบครัวในเชิงปริมาณมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามาก่อนข้างน้อย แต่ในเชิงคุณภาพที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทำให้เห็นว่าครอบครัวเป็นส่วนสำคัญอย่างมาก ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา เนื่องจากทัศนคติที่ไม่เปิดกว้างทางความเชื่อด้านศาสนา รวมถึงปัจจัยภายนอกในมิติทางเศรษฐกิจในเชิงปริมาณผลที่ออกมาค่อนข้างมีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนามาก่อน แต่ในเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ทำให้ได้ผลว่าเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อความดำเนินชีวิตของคริสตศาสนิกชนมาตั้งแต่ก่อนเปลี่ยนศาสนาจนถึงปัจจุบันทำให้เกิดความท้อแท้ในการดำเนินชีวิตทั้งของผู้เปลี่ยนศาสนาเองและครอบครัว

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยมองว่าการเปลี่ยนศาสนาถือเป็นปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนด้วยปัจจัยต่าง ๆ การที่จะเข้าใจการเปลี่ยนศาสนาด้วยมุมมองเดียวนั้นไม่เพียงพอต้องอาศัยความรู้ทุกศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง มุมมองด้านศาสนาเอง ปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ หรือมุมมองทางด้านจิตวิทยา ฯลฯ กล่าวคือ ควรเป็นการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนศาสนาแบบองค์รวม คือ มองการเปลี่ยนศาสนาในทุกมุมมอง อาทิเช่น เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยาสังคม ปรากฏการณ์วิทยา ฯลฯ นอกจากนี้การที่จะกล่าวสรุปอย่างชัดเจนว่าทำไมบุคคลถึงเปลี่ยนศาสนาถือว่าเป็นเรื่องที่ยากที่จะชี้ชัดว่าเกิดจากสาเหตุใด แต่ปัจจัยล้วนมีความสัมพันธ์กันและไม่อาจแยกแต่ละปัจจัยได้อย่างชัดเจน เช่นปัญหาการเมืองและปัญหาเศรษฐกิจซึ่งมักเป็นปัญหาที่ไปด้วยกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลวิจัยไปใช้

(1) คณะผู้บริหารของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ควรกำหนดนโยบายการพัฒนาบุคลากรในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิก โดยจัดให้มีโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว รวมทั้งมีการติดตามผลอย่างเป็นรูปธรรม

(2) บาทหลวงเจ้าอาวาสแต่ละโบสถ์ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ควรนำกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิกไปใช้กับบรรดาผู้ที่สนใจเรียนรู้คำสอนทางศาสนาในเขตวัดของตน โดยมีการส่งเสริมครูที่สอนคำสอนทางคริสตศาสนา และสนับสนุนคริสตศาสนิกชนในความดูแลของเจ้าอาวาสร่วมมือกันพัฒนากระบวนการ และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) บาทหลวง เจ้าหน้าที หรือครูที่สอนคำสอนทางคริสตศาสนา ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้คริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ได้แสดงความคิดเห็น หรือทัศนคติในมุมมองที่แตกต่าง โดยมีการสอดแทรกมโนธรรมของพระศาสนจักรคาทอลิกลงไปในการบวนการเรียนรู้คำสอนทางคริสตศาสนา เพื่อให้คริสตศาสนิกชนคาทอลิกใหม่มีมโนธรรมที่ถูกต้องตามพระศาสนจักรคาทอลิก และสามารถดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองที่ดีทั้งในทางศาสนาและทางสังคม

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรศึกษาวิจัยในเรื่องของการดำเนินชีวิตภายหลังจากมีการเปลี่ยนศาสนา เพื่อการศึกษาวิเคราะห์ว่าชีวิตที่เปลี่ยนไปหลังจากเปลี่ยนศาสนาเป็นอย่างไร และจะดำรงความเชื่อที่มีอยู่ให้เข้มแข็งได้อย่างไร และศาสนาที่มีการเปลี่ยนสามารถศึกษาได้ทุกศาสนาที่สนใจ ไม่จำกัดแค่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเท่านั้น

(2) ควรศึกษาวิจัยเรื่องประสบการณ์การเปลี่ยนศาสนาของบรรดาเพศทางเลือกไม่ว่าจะเป็นเกย์ เลสเบี้ยน ฯลฯ ได้รับประโยชน์หรือผลกระทบใดบ้างจากการเปลี่ยนศาสนา เพราะในศาสนาแบบอนุรักษนิยม เช่น ศาสนายิว ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลามไม่สนับสนุนพฤติกรรมรักร่วมเพศ จึงมีพี่น้องเพศทางเลือกบางส่วนหันไปนับถือกลุ่มศาสนาใหม่ ๆ ที่มีความเป็นเสรีนิยมมากกว่า (Rambo, 1993: 175)

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย.
(2562). **หนังสือคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก CATECHISM OF THE CATHOLIC CHURCH**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านกฎหมายพระศาสนจักร. (2543). **ประมวลกฎหมายพระศาสนจักร บรรพ 3 หน้าที่การสอนของพระศาสนจักร**. แปลโดย คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านกฎหมายพระศาสนจักรภายใต้สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านกฎหมายพระศาสนจักร. (2546). **ประมวลกฎหมายพระศาสนจักร บรรพ 4 หน้าที่ทำให้ศักดิ์สิทธิ์ของพระศาสนจักร**. แปลโดย คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านกฎหมายพระศาสนจักรภายใต้สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- คณะกรรมการพิธีกรรมแห่งประเทศไทย. (2543). **คำพิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน (Rite of Christian Initiation of Adults (RCIA) : 1972)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- ชวลิต ตริยะประเสริฐ. (2552). **การสร้างจิตกรรมความเป็นพลเมืองของคาทอลิกในสังคมไทย**. วารสารสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีที่ 46 (1), 27-50.
- ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์. (2552). **ลำดับเหตุการณ์ของชุมชนวัดโรมันคาทอลิกจันทบุรี ในรอบ 300 ปี**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2552). **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2535). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิบูล ทีปะปาล. (2550). **พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่**. กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2553). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี: มณตรี.
- ยวง นิตโย. (2525). **เอกสารแห่งสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 สังฆธรรมนูญว่าด้วยพระ ศาสนจักร เล่มที่ 1**. แปลจาก Lumen Gentium. แปลโดย ยวง นิตโย (ผู้หว่าน). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

- ยวง นิตโย. (2525). เอกสารแห่งสภาสังคายนาว่าติดกันที่ 2 สังฆธรรมนูญว่าด้วยเรื่องพิธีกรรม เล่มที่ 2-3. แปลจาก Sacrosanctum Concilium. แปลโดย ยวง นิตโย (ผู้หว่าน). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- ยวง นิตโย. (2525). เอกสารแห่งสภาสังคายนาว่าติดกันที่ 2 สังฆธรรมนูญว่าด้วยเรื่องการแพร่ธรรม ของพระศาสนจักร เล่มที่ 4. แปลจาก Ad Gentes Divinitus. แปลโดย ยวง นิตโย (ผู้หว่าน). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- สมศรี บุญอรุณรักษา. (2552). พระสังฆราชปัลเลอกัว “มิตรที่ดี สนิทสนมและจริงใจ” ใน รัชกาล ที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สื่อมวลชนคาทอลิกแห่งประเทศไทย.
- สุรัชย์ ชุมศรพันธ์. (2558). ประวัติศาสตร์พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- สุริยะ เจียมประชาชนรากร. (2549). ภาวะผู้นำ และการสร้างแรงจูงใจ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- Boz, T. (2011). **Religious Conversion, Models and Paradigms.** Journal of transdisciplinary studies, 4 (1)
- Epstein, S. (1985). **The Implications of Cognitive-Experiential Self-Theory for Research in Social Psychology Personality.** Psychology Bulletin, 98 (1), 513-537.
- Eva, M. H. (1989). **Stability and Change in Religious Beliefs, Practice, and Attitudes: A Swedish Panel Study.** Journal for the Scientific Study of Religion, 30 (1). 63-80.
- Everard, D. and Morris, G. (1990). **Geoffery Effective School Management.** 2nd ed. London: Paul Chagman Publishing Ltd.
- Jacob, J.L. (1989). **Divine Disenchantment.** Bloomington: Indiana University Press.
- James, W. (1985). **The Varieties of Religious Experience.** Harmondsworth: Penguin Books.
- Hagevi, M. (2017). **Religious Change over the Generations in an Extremely Secular Society: The Case of Sweden.** Review of Religious Research, 59 (1), 499–518.

- Hui, H.C., Cheung, S.H., Lam, J., Lau, E.Y., Cheung, E.F. and Yuliawati, L. (2018). **Psychological Changes During Faith Exit: A Three-Year Prospective Study.** *The University of Hong Kong Journal: Psychology of Religion and Spirituality*, 10 (2), 58-89.
- Kammerer, C.A. (1990). **Customs and Christian Conversion Among Akha Highlanders.** *American Ethnologist*, 17 (2), 277-291.
- Kosem, S. (2019). **The Trace of Otherness: "Chao Khao" Muslim and Identity Politics in the Process of Religious Conversion.** *Journal of Social Sciences, Faculty of Social Sciences, Chiang Mai University*, 26 (1), 53-89.
- Lofland, J. and Stark, R. (1965). **Becoming a World-Saver: A Theory of Conversion To A Deviant Perspective.** *American Journal of Sociology*, 30 (3), 862-875
- Meggison, L.C. Mosley, D.C. and Pietri, P.H. (1992). **Management Concepts and Application.** 4th ed. New York: Harper Collins Publishers Inc.
- Rambo, L. (1993). **Understanding Religious Conversion.** New Haven: Yala University Press.
- Silverstein, M. and Bengtson, V.L. (2018). **Return to Religion? Predictors of Religious Change among Baby-Boomers in their Transition to Later Life.** *Journal of Population Ageing*, 11 (1), 7-21.
- Starbuck, E. (2008). **The Psychology of Religion: An Empirical Study of the Growth of Religious Consciousness.** London: Walter Scott.
- Tervo, N.K. (2020). **Religious upbringing and other religious influences among young adults and changes in faith in the transition to adulthood: a 10-year longitudinal study of young people in Finland.** Available from: https://www.researchgate.net/publication/339991643_Religious_upbringing_and_other_religious_influences_among_young_adults_and_changes_in_faith_in_the_transition_to_adulthood_a_10year_longitudinal_study_of_young_people_in_Finland. [11 July 2021]
- Ullman, C. (1989). **The Transformed Self.** New York: Plenum Press.
- Vroom, V.H. and Yetton W.Y. (1973). **Leadership and Decision-making.** Pittsburgh: Pittsburgh University Press.

- Wong, L.F. (2006). **From Atheists to Evangelicals: The Christian Conversion Experiences of Mainland Chinese Intellectuals in the United States of America.** (Th.D. thesis). Boston University School of Theology.
- Yang, F. (1998). **Chinese Conversion to Evangelical Christianity: The Importance of Social and Cultural Contexts.** *Sociology of Religion*, 59 (3), 237-257.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ชุดที่

แบบสอบถาม

งานวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา
ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ ในกรุงเทพมหานคร"

แบบสอบถามมีวัตถุประสงค์เพื่อ

ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่
ในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถามรวม 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยต้องการทราบข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น และผู้วิจัย
จะทำการปกปิดข้อมูลของท่านเป็นความลับ ขอความกรุณาทุกท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็น
จริง

นายจักรายุทธ เอี่ยมละออ

นิสิตสาขาพัฒนามนุษย์และสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ (เศษมากกว่า 6 เดือนให้นับเพิ่มอีก 1 ปี) ระบุ

3. การศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี
 3) ปริญญาโท 4) ปริญญาเอก

4. ภูมิลำเนา (บ้านเกิด)

- 1) กรุงเทพฯ 2) ต่างจังหวัด ระบุ

5. อาชีพในปัจจุบัน

- 1) พนักงานองค์กร/บริษัทเอกชน
 2) ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ
 3) ธุรกิจส่วนตัว (เช่น เจ้าของบริษัท เจ้าของกิจการ เจ้าของร้านค้า)
 4) รับจ้างทั่วไป (ไม่มีนายจ้างแน่นอน)
 5) ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน/ไม่ประกอบอาชีพ (เช่น พ่อบ้าน/แม่บ้าน/นักเรียน/นักศึกษา/เกษียณ)

6. รายได้ (ต่อเดือน)

- 1) รายได้ ไม่เกิน 10,000 บาท 2) รายได้ 10,000 - 20,000 บาท
 3) รายได้ 20,001 - 30,000 บาท 4) รายได้ 30,001 - 40,000 บาท
 5) รายได้ 40,001 - 50,000 บาท 6) รายได้ 50,001 - 60,000 บาท
 7) รายได้ 60,001 - 70,000 บาท 8) รายได้ สูงกว่า 70,000 บาท

7. สถานภาพสมรส

- โสด แต่งงาน หย่าร้าง แยกกันอยู่ คู่สมรสเสียชีวิต

8. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (ที่อยู่ร่วมกันในปัจจุบัน รวมตัวผู้ตอบแบบสอบถาม)

9. เดิมนับถือศาสนา

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความคำถามในตารางแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน

ช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

5 คะแนน = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของท่าน มากที่สุด

4 คะแนน = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของท่าน มาก

3 คะแนน = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของท่าน ปานกลาง

2 คะแนน = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของท่าน น้อย

1 คะแนน = มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาของท่าน น้อยที่สุด

ประเด็นคำถาม		คะแนน				
		5	4	3	2	1
ก. ปัจจัยภายใน						
1) แรงจูงใจภายใน						
1	ความต้องการภายในจิตใจโดยตรง (กระแสเรียก)					
2) ประสบการณ์ วิกฤตชีวิต						
2	ความต้องการเพิ่มพูนความเป็นตัวตน ได้รู้จักตัวตนมากขึ้น					
3	ความต้องการสิ่งยึดเหนี่ยวในจิตใจ/ชีวิตมากขึ้น					
4	ความต้องการหลุดพ้นจากความกลัว ความอ้างว้าง ความผิดหวังในชีวิต					
5	การไม่พอใจในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่/มีอยู่					
6	การแสวงหาความสุขสงบในชีวิต					
7	การแสวงหาหนทางรอดพ้น					
8	การสำนึกในบาปผิดที่ได้กระทำ					
9	ต้องการล้างบาปของตนเอง					
10	การมีประสบการณ์ส่วนตัวกับพระเจ้า/การมีประสบการณ์ทางศาสนาบางอย่าง					
11	การได้รับอุบัติเหตุ เจ็บป่วย เหตุการณ์ใกล้ชิดกับความตายของตนเอง					
12	การเห็นอุบัติเหตุ ความเจ็บป่วย เหตุการณ์ใกล้ชิดกับความตายของผู้อื่น					

ประเด็นคำถาม		คะแนน				
		5	4	3	2	1
ข. ปัจจัยภายนอก						
1) มิติครอบครัว						
13	คู่แต่งงานนับถือศาสนาคริสต์ (ผู้มีสถานภาพโสด ข้ามไปข้อที่ 15)					
14	สมาชิกในครอบครัวของคู่แต่งงานแนะนำ สนับสนุนให้เปลี่ยนศาสนา (ผู้มีสถานภาพโสด ข้ามไปข้อที่ 15)					
15	สมาชิกภายในครอบครัวตนเอง แนะนำ สนับสนุนให้เปลี่ยนศาสนา					
16	มีสมาชิกภายในครอบครัว เปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ หรือศาสนาอื่น					
17	ชื่นชอบครอบครัวที่นับถือศาสนาคริสต์					
18	ต้องการมีพ่อแม่อุปถัมภ์					
19	การมีปัญหาภายในครอบครัว					
2) มิติสังคม ชุมชน และวัฒนธรรม						
20	เคยศึกษาในสถาบันการศึกษาทางคริสต์ศาสนา					
21	การผูกพันกับเพื่อนหรือบุคคลที่นับถือศาสนาคริสต์					
22	การได้รับการยอมรับ ดูแล เอาใจใส่จากบุคคลที่นับถือศาสนาคริสต์					
23	ชื่นชอบใน สังคม/วัฒนธรรมของกลุ่มผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์					
24	การไม่ชื่นชอบในสังคม/วัฒนธรรมของกลุ่มคนในศาสนาเดิมที่เคยนับถือ					
25	ชุมชนที่อาศัยอยู่มีครอบครัวคริสตศาสนิกชนอยู่เป็นจำนวนมาก					
26	ต้องการเป็นที่ยอมรับของชุมชน					
27	ชุมชนที่อาศัยอยู่ ไม่เปิดรับศาสนาเดิมที่ท่านเคยนับถือ (ในกรณีย้ายชุมชน)					
28	การมีปัญหากับเพื่อน/บุคคลรอบข้าง					
29	ปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่เผชิญอยู่					
30	ปัญหาความวุ่นวาย/การกีดกันทางการเมือง ที่เผชิญอยู่					
3) มิติเศรษฐกิจ						
31	การขาดทุน การมีหนี้สิน					

ประเด็นคำถาม		คะแนน				
		5	4	3	2	1
32	การไม่มีงานทำ / ถูกเลิกจ้างหรือเปลี่ยนงาน					
33	ความไม่มั่นคงในอาชีพที่ทำ					
34	การไม่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน/อาชีพ					
ค. ปัจจัยด้านองค์กรคริสตศาสนา						
1) กระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนใหม่ของโบสถ์คาทอลิก						
1.1) ระยะเวลาแห่งการประกาศข่าวดีและเวลาก่อนเรียนคำสอน						
35	การเข้าพิธีต้อนรับผู้สมัครเรียนคำสอน (แนะนำให้คริสตศาสนิกชนอื่น ๆ รู้จัก)					
36	การรับพระคัมภีร์จากพระสงฆ์					
37	การมีพี่เลี้ยง (Sponsor) ที่ช่วยดูแลแนะนำด้านต่าง ๆ					
1.2) ระยะเวลาเรียนคำสอน						
38	การเรียนคำสอน ข้อความเชื่อ และการภาวนา					
39	กระบวนการเรียน ระยะเวลาในการเรียน					
40	การเดินทางไปเรียนคำสอน					
41	การเข้ารับกระบวนการเลือกสรร					
42	การมีพ่อแม่อุปถัมภ์					
1.3) ระยะเวลาแห่งการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์						
43	การศึกษาพระคัมภีร์ อดเนื้อ และทำบุญ					
44	การไตร่ตรองชีวิตและพิจารณาข้อตั้งใจที่จะเปลี่ยนศาสนา					
45	การเข้าพิธีเอฟฟาธา (พิธีสัมผัสหูและปาก)					
46	การเข้าพิธีล้างบาป					
47	การรับศีลศักดิ์สิทธิ์ (ศีลกำลัง และศีลมหาสนิท)					
1.4) ระยะเวลาเป็นคริสตศาสนิกชนใหม่						
48	การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ					
49	การเข้าร่วมวิถีชุมชนวัด					
50	การพบปะพี่น้องคริสตศาสนิกชนคนอื่น ๆ					
51	เข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมทางคริสตศาสนา					

ประเด็นคำถาม		คะแนน				
		5	4	3	2	1
2) พิธีกรรมและกิจกรรมทางศาสนา						
52	ความศักดิ์สิทธิ์ของพิธีบูชาขอบพระคุณโดยรวม					
53	ความศักดิ์สิทธิ์ของพิธีรับศีลอภัยบาปและรับศีลมหาสนิท					
54	ความศักดิ์สิทธิ์ของพิธีอื่น ๆ ทางคริสต์ศาสนา เช่น พิธีแต่งงาน พิธีปลงศพ					
55	ความไพเราะ สง่างามของบทเพลงทางคริสต์ศาสนา					
56	การมีกิจกรรมทางศาสนาอื่น ๆ เช่น วันคริสต์มาส วันปัสกา					
57	การได้เข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มพลมารีย์					
3) สภาพแวดล้อมของโบสถ์คาทอลิก						
58	ความสวยงามของโบสถ์คาทอลิกและพื้นที่โดยรอบ					
59	บรรยากาศความสงบของโบสถ์คาทอลิก					
60	ประวัติศาสตร์และความเก่าแก่ของโบสถ์คาทอลิก					
4) การสื่อสารประชาสัมพันธ์ของโบสถ์คาทอลิก						
61	การประชาสัมพันธ์ของโบสถ์ครอบคลุม ชัดเจน เข้าถึงง่าย					
62	การได้รับความสะดวกในการติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากโบสถ์					
63	การมีสื่อคำสอนที่เผยแพร่ทาง Social Media ที่น่าสนใจ ทันสมัย					

ขอขอบคุณที่สละเวลาในการร่วมมือตอบแบบสอบถามครับ

ชุดที่

แบบสัมภาษณ์
งานวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา
ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ ในกรุงเทพมหานคร"

แบบสัมภาษณ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

ศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่
 ในกรุงเทพมหานคร

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยต้องการทราบข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น และผู้วิจัย
 จะทำการปกปิดข้อมูลของท่านเป็นความลับ ขอความกรุณาทุกท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็น
 จริง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

นายจักรายุทธ เอี่ยมละออ

นิสิตสาขาพัฒนามนุษย์และสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. อายุ (เศษมากกว่า 6 เดือนให้นับเพิ่มอีก 1 ปี)

ระบุ ปี

3. การศึกษา

1) ต่ำกว่าปริญญาตรี

2) ปริญญาตรี

3) ปริญญาโท

4) ปริญญาเอก

4. ภูมิลำเนา (บ้านเกิด)

1) กรุงเทพฯ

2) ต่างจังหวัด ระบุ

5. อาชีพในปัจจุบัน

1) พนักงานองค์กร/บริษัทเอกชน

2) ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ

3) ธุรกิจส่วนตัว (เช่น เจ้าของบริษัท เจ้าของกิจการ เจ้าของร้านค้า)

4) รับจ้างทั่วไป (ไม่มีนายจ้างแน่นอน)

5) ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน/ไม่ประกอบอาชีพ (เช่น พ่อบ้าน/แม่บ้าน/นักเรียน/นักศึกษา/เกษียณ)

6. รายได้ (ต่อเดือน)

1) รายได้ ไม่เกิน 10,000 บาท

2) รายได้ 10,000 - 20,000 บาท

3) รายได้ 20,001 - 30,000 บาท

4) รายได้ 30,001 - 40,000 บาท

5) รายได้ 40,001 - 50,000 บาท

6) รายได้ 50,001 - 60,000 บาท

7) รายได้ 60,001 - 70,000 บาท

8) รายได้ สูงกว่า 70,000 บาท

7. สถานภาพสมรส

โสด

แต่งงาน

หย่าร้าง

แยกกันอยู่

คู่สมรสเสียชีวิต

8. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (ที่อยู่ร่วมกันในปัจจุบัน รวมตัวผู้ตอบแบบสอบถาม) คน

9. เรียนค่าสอนและรับพิธีล้างบาปที่โบสถ์คาทอลิกชื่อ

.....

10. เดิมนับถือศาสนา

11. ปัจจัยสำคัญที่ตัดสินใจเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์

11.1

.....

12.2

.....

13.3

.....

ตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์

1. ปัจจัยภายใน (แรงจูงใจ ประสบการณ์ วิกฤตชีวิต) เป็นปัญหาและอุปสรรคในการเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ของท่าน หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. ปัจจัยภายนอก (ครอบครัว / สังคม ชุมชน / วัฒนธรรม / เศรษฐกิจ) มีส่วนช่วยหรือสนับสนุนในการเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ของท่าน หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3. องค์การคริสต์ศาสนา เป็นปัญหาและอุปสรรคในการเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ของท่าน หรือไม่ อย่างไร ในแต่ละประเด็นต่อไปนี้

3.1 กระบวนการรับเข้า เช่น การเรียนคำสอน ระยะเวลา การเดินทาง

.....

.....

3.2 การร่วมพิธีกรรมและกิจกรรมทางศาสนา

.....

.....

3.3 การสื่อสารประชาสัมพันธ์ของโบสถ์คาทอลิก

.....

.....

3.4 พระสงฆ์/นักบวช/ครูคำสอน/บุคลากรของโบสถ์คาทอลิก

4. ปัจจัยอะไรที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ของท่าน

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอบรมในกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตศาสนิกชนคาทอลิก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

ข้อความจากพระคัมภีร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 1x ข้อความจากพระคัมภีร์

ตัวย่อ	คส. 1:13
ชื่อเต็ม	บทจดหมายของนักบุญเปาโลถึงชาวโคโลสี บทที่ 1 ข้อที่ 13
เนื้อหา	พระองค์ทรงช่วยให้พ้นจากอำนาจความมืดมนและทรงนำเราเข้าไปสู่พระอาณาจักรของพระบุตรสุดที่รักของพระองค์
ตัวย่อ	รม. 6:4-11
ชื่อเต็ม	บทจดหมายของนักบุญเปาโลถึงชาวโรม บทที่ 6 ข้อที่ 4 ถึง 11
เนื้อหา	ดังนั้น เราถูกฝังไว้ในความตายพร้อมกับพระองค์ อาศัยศีลล้างบาป เพื่อว่าพระคริสตเจ้าทรงกลับคืนพระชนมชีพจากบรรดาผู้ตายเดชะพระสิริรุ่งโรจน์ของพระบิดาฉันใด เราก็จะดำเนินชีวิตแบบใหม่ด้วยฉันนั้น ถ้าเรารวมเป็นหนึ่งเดียวกับพระองค์ในการสิ้นพระชนม์ เราก็จะรวมเป็นหนึ่งเดียวกับพระองค์ในการกลับคืนพระชนมชีพด้วยเช่นกัน เราทราบว่าสภาพเดิมของความเป็นมนุษย์ของเราถูกตรึงกางเขนไว้กับพระองค์แล้ว เพื่อว่าร่างกายที่ใช้ทำบาปของเราจะถูกทำลาย และเราจะไม่เป็นทาสของบาปอีกต่อไป เพราะคนที่ตายแล้ว ก็ย่อมพ้นจากบาป แต่เราเชื่อว่า ถ้าเราตายพร้อมกับพระคริสตเจ้าแล้ว เราก็จะมีชีวิตพร้อมกับพระองค์ด้วย เราเชื่อว่าพระคริสตเจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพจากบรรดาผู้ตายแล้วจะไม่สิ้นพระชนม์อีก ความตายไม่มีอำนาจเหนือพระองค์อีกต่อไป เพราะเมื่อสิ้นพระชนม์ พระองค์ก็ทรงตายครั้งเดียวจากบาป ตลอดไป เมื่อมีพระชนมชีพก็มีพระชนมชีพเพื่อพระเจ้า ดังนั้น ท่านทั้งหลายก็เช่นกันต้องถือว่า ท่านตายจากบาปแล้ว แต่มีชีวิตอยู่เพื่อพระเจ้าในพระคริสตเยซู
ตัวย่อ	คส. 2:12-13
ชื่อเต็ม	บทจดหมายของนักบุญเปาโลถึงชาวโคโลสี บทที่ 2 ข้อที่ 12 ถึง 13
เนื้อหา	เมื่อรับศีลล้างบาป ท่านทั้งหลายถูกฝังพร้อมกับพระคริสตเจ้าและกลับคืนชีพพร้อมกับพระองค์ด้วยความเชื่อในพระเดชานุภาพของพระเจ้า ผู้ทรงบันดาลให้พระคริสตเจ้ากลับคืนพระชนมชีพจากบรรดาผู้ตาย ในอดีตท่านตายแล้วเพราะการล่วงละเมิดและไม่ได้เข้าสู่หนทางกาย แต่พระเจ้าโปรดให้ท่านมีชีวิตพร้อมกับพระคริสตเจ้า โดยทรงให้อภัยการล่วงละเมิดทั้งหลายของเรา

ตารางที่ 1ข (ต่อ)

ตัวย่อ	1 ปต. 3:21-22
ชื่อเต็ม	บทจดหมายของนักบุญเปโตรอัครสาวก ฉบับที่ 1 บทที่ 3 ข้อที่ 21 ถึง 22
เนื้อหา	น้ำนั้นเป็นรูปแบบของศีลล้างบาปที่ช่วยท่านให้รอดพ้นในเวลานี้ มิใช่เป็นการชำระล้างมลทินทางร่างกาย แต่เป็นการวอนขอต่อพระเจ้าด้วยมโนธรรมบริสุทธิ์ที่เคาะการกลับคืนพระชนมชีพของพระเยซูคริสตเจ้า ผู้เสด็จสู่สวรรค์และประทับ ณ เบื้องขวาของพระเจ้า โดยมีทูตสวรรค์ทั้งศักดิ์เทพและอหิเทพทั้งหลายอยู่ใต้พระอำนาจของพระองค์
ตัวย่อ	มก. 16:16
ชื่อเต็ม	พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมารโก บทที่ 16 ข้อที่ 16
เนื้อหา	ผู้ที่เชื่อและรับศีลล้างบาปก็จะรอดพ้น ผู้ที่ไม่เชื่อจะถูกตัดสินลงโทษ
ตัวย่อ	1 ธส. 3:5-7
ชื่อเต็ม	บทจดหมายของนักบุญเปาโลถึงชาวเธสะโลนิกา ฉบับที่ 1 บทที่ 3 ข้อที่ 5 ถึง 7
เนื้อหา	ข้าพเจ้าอดทนรอไม่ได้ จึงส่งทิโมธีมาสืบดูความเชื่อของท่าน เกรงว่ามารร้ายจะล่อลวงท่าน และความเหน็ดเหนื่อยของเราจะสูญเปล่า บัดนี้ทิโมธีก็กลับมาถึงแล้ว นำข่าวดีเรื่องความเชื่อและความรักของท่านทั้งหลายมาบอกเราว่าท่านยังระลึกถึงเราในทางที่ดีอยู่เสมอ และอยากพบเราดังที่เราอยากพบท่าน พี่น้องทั้งหลาย ความเชื่อของท่านจึงทำให้เราคลายความกังวลใจในขณะนี้เรามีความทุกข์ยากลำบากต่าง ๆ
ตัวย่อ	กจ. 8:14-17
ชื่อเต็ม	หนังสือกิจการอัครสาวก บทที่ 8 ข้อที่ 14 ถึง 17
เนื้อหา	บรรดาอัครสาวกที่กรุงเยรูซาเล็มส่งเปโตรและยอห์นไปหาชาวสะมาเรียเมื่อรู้ว่าเขาได้รับพระวาจาของพระเจ้าแล้ว เมื่อเปโตรและยอห์นไปถึงก็อธิษฐานภาวนาเพื่อชาวสะมาเรียเหล่านั้น ให้ได้รับพระจิตเจ้า เพราะยังไม่มีผู้ใดได้รับพระจิตเจ้าเลย เขาเพียงแต่ได้รับศีลล้างบาปเดชะพระนามของพระเยซูของค์พระผู้เป็นเจ้าเท่านั้น เปโตรและยอห์นจึงปกมือเหนือเขาทั้งหลาย และเขาเหล่านั้นก็ได้รับพระจิตเจ้า
ตัวย่อ	1 ทธ. 2:4
ชื่อเต็ม	บทจดหมายของนักบุญเปาโลถึงทิโมธี ฉบับที่ 1 บทที่ 2 ข้อ 4
เนื้อหา	พระองค์มีพระประสงค์ให้ทุกคนได้รับความรอดพ้นและรู้ความจริงที่สมบูรณ์

ตารางที่ 1ข (ต่อ)

ตัวย่อ	มก. 7:31-37
ชื่อเต็ม	พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมารโก บทที่ 7 ข้อที่ 31 ถึง 37
เนื้อหา	พระองค์เสด็จออกจากเขตเมืองไทระผ่านเมืองไซดอน ไปยังทะเลสาบกาลิลีกลางดินแดนทศบุรี มีผู้นำคนไข้หูหนวกคนหนึ่งมาเฝ้าพระองค์ ทูลขอร้องให้พระองค์ทรงปกพระหัตถ์พระองค์ทรงแยกคนไข้หูหนวกคนนั้นไปจากกลุ่มชน ทรงใช้นิ้วพระหัตถ์ยอนหูของเขา ทรงใช้พระเขษะแตะลิ้นของเขา ทรงเงยพระพักตร์ขึ้นเบื้องบน ถอนพระทัย แล้วตรัสว่า “เอฟฟาธา” แปลว่า “จงเปิดเถิด” ทันใดนั้นหูของเขากลับได้ยิน สิ่งที่ขัดลิ้นอยู่ก็หลุด เขาพูดได้ชัดเจน พระเยซูเจ้าทรงห้ามประชาชนเหล่านั้นมิให้พูดเรื่องนี้กับผู้ใด แต่ยิ่งห้าม ก็ยิ่งเล่าลือกันมากขึ้น ต่างก็ประหลาดใจมาก กล่าวว่า “คนคนนี้ทำสิ่งใดดีทั้งนั้น เขาทำให้คนหูหนวกกลับได้ยิน และคนใบ้กลับพูดได้”

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายจักรายุทธ เอี่ยมละออ
วัน เดือน ปี เกิด	25 กุมภาพันธ์ 2537
สถานที่เกิด	กาญจนบุรี
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ปรัชญาและศาสนา วิทยาลัยแสงธรรม
ที่อยู่ปัจจุบัน	19/1 หมู่ที่ 1 ตำบลตะคร้ำเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี 71130

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY